

Pražská vysoká škola psychosociálních studií

Rodičovství stejnopohlavních párů

Nicolas Šec

Bakalářská práce

Studijní program: Psychologie, prezenční forma

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Zuzana Janotková

Praha 2022

Prague College of Psychosocial Studies

Parenting of same-sex couples

Nicolas Šec

The Bachelor Thesis

Study program: Psychology, full - time study

The Bachelor Thesis Work Supervisor: Mgr. Zuzana Janotková

Prague 2022

Prohlášení:

1. Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných článků.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného diplomu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne.....

Podpis.....

Poděkování:

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucí své Bakalářské práce Mgr. Zuzaně Janotkové za všechny cenné rady, které mi pomohli dosáhnout požadovaného cíle. Rád bych také vyzdvihl psychickou podporu, kterou jsem od ní dostával, když jsem si nebyl jistý jak dál a jak se posunout. Dále bych chtěl poděkovat všem participantům za upřímné sdílení vlastních zkušeností. V poslední řadě přátelům, kteří mě podporovali po celou dobu vypracovávání této práce.

Anotace:

Cílem této bakalářské práce je porozumět prožívání stejnopohlavních párů, které vychovávají děti. Práce je rozdělena do dvou částí, přičemž první se věnuje teoretickému podkladu, pojmům, které je nutné pro porozumění znát a v poslední řadě již provedeným výzkumům, které se danou problematikou zabývaly. V druhé empirické části se nachází popis vlastního kvalitativního výzkumu a analýza výsledků získaných rozhovory se členy těchto párů.

Klíčová slova:

Homosexualita, homoparentalita, registrované partnerství, stejnopohlavní páry

Abstract:

The aim of this bachelor thesis is to understand the experiences of same-sex couples raising children. The work is divided into two parts, the first of which is devoted to the theoretical background, concepts that are necessary for understanding and, lastly, to the already conducted research that dealt with the issue in question. In the second empirical part, there is a description of the own qualitative research and an analysis of the results obtained from interviews with members of these couples.

Key words:

Homosexuality, Homoparentality, Registered partnership, Same-sex couples

Obsah

Úvod	9
1 Homosexualita	10
1.1 Vymezení pojmu homosexualita	10
1.2 Homosexuální chování	11
1.3 Historický vývoj homosexuality v České republice z pohledu společenského a právního	11
1.4 Příbuzné pojmy.....	12
1.4.1 Homofobie	12
1.4.1.1 Vznik homofobie	13
1.4.2 Heteronormativita.....	14
1.4.3 Coming-out.....	14
1.4.4 LGBTQ+.....	15
2 Soužití homosexuálů	16
2.1 Registrované partnerství	16
2.1.1 Historický vývoj registrovaného partnerství v ČR	16
2.1.2 Registrované partnerství v číslech.....	17
2.1.3 Rozdíl mezi registrovaným partnerstvím a manželstvím	18
3 Homoparentalita	19
3.1 Možnosti homoparentality v České republice	19
3.2 Biologický a sociální rodič	22
3.3 Tužby LGB lidí po rodičovství v ČR	23
3.4 Výzkumy týkající se homoparentality v zahraničí	23
3.4.1 Výzkum Richarda Greena	23
3.4.2 Výzkum Paula Camerona	24
3.4.3 Výzkum Charlotte J. Pattersonové	24
3.4.4 Výzkum Judith Staceyové a Timothyho Biblarze	24
3.4.5 Výzkum italské univerzity Sapienza	26
4 Metodologie	27
4.1 Cíl výzkumu a výzkumné otázky	27
4.2 Postup výzkumného šetření	27
4.2.1 Výběr participantů	27
4.2.2 Výzkumný vzorek.....	27
4.2.3 Metoda získávání dat	27
4.2.4 Etika výzkumu.....	28
4.3 Metoda analýzy dat.....	28
4.3.1 Interpretativní fenomenologická analýza	28
4.3.2 Postup IPA	29

4.4 Vlastní předporozumění tématu.....	30
5 Výsledky výzkumného šetření	31
5.1 Analýza a interpretace jednotlivých rozhovorů.....	31
5.1.1 Pár č. 1 (umělé oplodnění).....	31
5.1.2 Pár č. 2 (domácí inseminace).....	38
5.2 Výsledky výzkumného šetření.....	44
5.3 Prožívání před zahájením procesu.....	44
5.3.1 Touha po dítěti.....	44
5.3.2 Neví jak na to.....	45
5.3.3 Touha po anonymitě	45
5.3.4 Nervozita ze setkání s dárcem	46
5.3.5 Strach ze vztahu k nebiologickému dítěti.....	46
5.4 Prožívání při těhotenství a porodu.....	46
5.4.1 Strach.....	46
5.4.1.1 Strach o partnerku.....	47
5.4.1.2 Strach, jak celou situaci zvládne.....	47
5.4.2 Nepopsatelné emoce štěstí těsně po porodu	47
5.5 Prožívání poporodní fáze.....	48
5.5.1 Hrdost	48
5.5.2 Odcizení ve vztahu	48
5.5.3 Strach z dětského kolektivu.....	49
5.5.4 Ambivalence štěstí/radosti a strachu	49
6 Diskuse.....	51
Závěr.....	54
Seznam literatury	55
Seznam příloh	60

Úvod

Problematika homoparentálních rodin je v dnešní době především v České republice neustále v centru dění. Tuto skutečnost ovlivňuje mimo jiné existence dvou institutů, kterými jsou registrované partnerství a manželství. Oba tyto instituty právně upravují vztah k dětem, přičemž manželství se ukazuje jako výhodnější z možností. Při vstupu do registrovaného partnerství přichází partneři o mnoho možností, jak dítě nějakým způsobem získat do své péče. Co mají však stejnopohlavní páry dělat, když je jim institut manželství upírán? V médiích můžeme skoro každý den sledovat debaty bez legitimních důkazů o tom, jestli děti ve stejnopohlavních rodinách trpí nebo ne. Jen málokdo se však zajímá o to, jak se ohledně celé situace cítí samy stejnopohlavní páry.

Vzhledem k těmto skutečnostem jsem se rozhodl tuto situaci prozkoumat z jiného úhlu pohledu. V mé studii jsem provedl výzkumnou sondu do života stejnopohlavních párů, které vychovávají děti. Právě výše zmiňované důvody mě přesvědčily o tom, že je potřeba věnovat se samotnému prožívání těchto lidí, abychom nahlédli i na druhou stranu problému. Jako hlavní výzkumnou otázku jsem si zvolil: *Jak prožívají stejnopohlavní páry rodičovství v České republice?*

Teoretická část obsahuje rešerši základní problematiky a poukazuje na fenomény, které je důležité pro pochopení práce znát. Abychom těmto párům lépe porozuměli, bylo důležité celou situaci v České republice zmapovat a doplnit práci o dosavadní výzkumy.

1 Homosexualita

Tato kapitola je věnována definici homosexuality. Budou zde definovány i další úzce související pojmy jako je např. homosexuální chování a homofobie. Na konci kapitoly přikládám ještě slovník příbuzných pojmů, které k této problematice patří.

1.1 Vymezení pojmu homosexualita

Slovo homosexualita poprvé použil Karl Maria Benkert, později Kertbeny, zcela ve stejném významu jako ho používáme dodnes. Vzniká ze spojení dvou slov, z nichž první je řeckého původu – homós, znamenající stejný a druhé latinského původu – sexus, znamenající pohlaví. (Pondělíčková & Raboch, 2005)

Homosexualitou lze rozumět jako převládající nebo výhradní erotickou a citovou přitažlivost k osobám stejného pohlaví. Podle autora by však bylo vhodnější používat termín homoerotická orientace, který v sobě má zastoupení jak sexuální náklonost, tak citovou blízkost. (Procházka, 2002)

Homosexualitou chápeme trvalou citovou i erotickou preferenci osob stejného pohlaví. Je to stav trvající celý život, je neměnný a nezvolený. Tento stav je charakterizovaný především tím, že jedinec je pohlavně vzrušován a přitahován především osobami se stejným pohlavím. Můžeme tedy pro zjednodušení říci, že homosexualita je jedna z možných sexuálních orientací, kdy člověk v sexuální i vztahové rovině preferuje jedince stejného pohlaví. (Brzek & Pondělíčková, 1992)

Hartl a Hartlová ji ještě ve své knize rozdělují na egodystonní a egosyntonní. O Egodystonní homosexualitě mluvíme tehdy, pokud jedinec není se svojí orientací vyrovnaný, odmítá jí, probíhá v něm konflikt a snaží se o sexuální či partnerský vztah s opačným pohlavím i přesto, že není schopen tyto vztahy uskutečňovat a nenaplňují ho. Tento stav je často doprovázen depresemi a může vést až k bilanční (plánované) sebevraždě, která bývá pro příbuzné a známé nepochopitelná. Naopak homosexualita egosyntonní nastává ve chvíli, kdy je jedinec se svojí orientací smířen, vyrovnán a ztotožňuje se s ní. Většinou nemá problém jí přiznat svému okolí. Nakonec ještě zmiňuje, že dělíme homosexualitu na mužskou a ženskou, přitom zástupce ženské homosexuality nazýváme *lesba* a té mužské *gay*. (2004)

Z hlediska práva a definice nemocí můžeme na homosexualitu nahlížet jako na paralelně jdoucí s heterosexuální, jelikož v roce 1990 byla oficiálně vyškrtána ze seznamu nemocí a od té doby se nepovažuje za nemoc, úchylku ani poruchu.

Nakonec jen připisují poznámku Pondělíčkové a Rabocha, kteří připomínají, že homosexualita se neobjevuje pouze v kruzích lidské společnosti. Velmi často se vyskytuje i u zvířat, a to především u vyšších savců. (2005)

1.2 Homosexuální chování

Pod pojmem sexuální chování myslíme vnější projev sexuality jedince. V určitých situacích se jedinci heterosexuální orientace mohou chovat homosexuálně a naopak. Toto chování můžeme nejčastěji pozorovat v období puberty, kdy dospívající experimentují se svou orientací a hledají skupiny, do kterých se později začlení. Je důležité říci, že sexuální chování nemusí nutně korespondovat se sexuální orientací. Mnoho lidí, kteří se později přiklonili k heterosexuální orientaci, začínalo své sexuální vztahy v homosexuálním partnerství.

Některé heterosexuálně založené osoby s určitými dispozicemi k homosexualitě se mohou chovat homosexuálně například v situacích, kdy je omezen kontakt s osobami opačného pohlaví. Nejčastěji k tomuto chování dochází ve věznicích, na internátech, anebo v armádě. (Janošová, 2000)

1.3 Historický vývoj homosexuality v České republice z pohledu společenského a právního

Na území českých zemí a celkově v Evropě se o homosexualitě začíná poprvé veřejně hovořit od konce 19. století. Důvodem tohoto rozmachu byl sledovaný soudní proces s Oscarem Wildem v Londýně. Na počátku 20. století přinesl podobný rozkvět veřejného konverzování také politický skandál v Německu, kdy bylo mnoho politiků z okruhu císaře Viléma II obviněno z homosexuality, a právě kvůli jejich vysokému postavení začala být homosexualita úzce spojována s vlastizradou.

Doba první republiky se pro homosexualitu vyznačuje prvními časopisy, které se problematice věnovaly (Hlas sexuální menšiny, Nový hlas) a také spolkem Československá liga pro sexuální reformu. Jejich aktivita směřovala k odstranění styku s osobou stejného pohlaví jako skutkovou podstatu trestného činu smilstva proti přírodě (homosexualita tedy byla rovna zoofilii).

Období druhé světové války přineslo homosexuální komunitě a celkově všem sexuálním menšinám velké omezení jak z pohledu veřejných aktivit (zákaz vydávání časopisů, rozpad spolků...), tak také obecně z pohledu svobody člověka. Mnoho z nich se setkala s fyzickými i psychickými útoky, byli vězněni nebo deportováni do koncentračních táborů, přičemž tyto oběti se nikdy nedočkali společenské rehabilitace.

Ani s nástupem levice po válce se situace pro homosexuály neměnila tak, jak očekávali. Stejnopohlavní styk byl nadále trestán, a to až 5letým odnětím svobody. Sazba se měnila podle závažnosti přestupku. Pokud šlo pouze o styk s osobou stejného pohlaví hrozila sazba až 1 rok. Pokud osoba, se kterou homosexuální styk proběhl byla mladší 18 let hrozila sazba od 1 roku do 5 let. Malým krokem k vítězství bylo, že se homosexuální pohlavní styk přestal považovat za smilstvo. V roce 1961 však přišla s novým trestním zákoníkem změna a jako trestný čin se považoval pouze homosexuální styk s osobou mladší 18 let, styk za úplatu, styk vzbuzující veřejné pohoršení a styk zneužívající závislosti.

Prvním krokem k rovnoprávnosti heterosexuality a homosexuality se u nás považuje rok 1990, kdy politici novelou trestního zákoníku zrušili trestnost homosexuálních styků. U obou typů styku trvá ochrana osob mladších 15 let, dále také zůstává trestnost výkonu prostituce a zneužití závislosti v souvislosti se sexuálním stykem. Toto období bývá označováno jako konec perzekuce gayů a leseb. Další snaha homosexuálů směřovala především směrem k uznání svazků osob stejného pohlaví, tomu se však budu věnovat dále v kapitole Soužití homosexuálů. (Burešová, 2020)

1.4 Příbuzné pojmy

V této kapitole se budu podrobněji věnovat příbuzným pojmům, které se k homosexualitě řadí. Mezi tyto pojmy jsem zařadil ty, které mi přišly pro mou práci důležité, a které ovlivňují prožívání homosexuálů v naší společnosti.

1.4.1 Homofobie

Podle Smetáčkové a Brauna je homofobie strach z homosexuality, homosexuálního chování anebo z osob, které se k homosexualitě hlásí. Tento strach může vést k negativním pocitům vůči této skupině jako je např. odpor, nenávisť a nepřátelství a skončit až chováním, které homosexualitu odmítá, zesměšňuje anebo homosexuálům, či lidem u kterých se homosexualita předpokládá dokonce ubližuje. Dnes se tento pojem

aplikuje pro pojmenování výše uvedených pocitů a chování užívaných vůči jakékoli skupině osob, která se nehlásí k heterosexuální orientaci nebo se jakkoli odlišují od genderového řádu. Těmito skupinami jsou tedy samozřejmě gayové a lesby, ale například také bisexuálové a transsexuálové. Homofobie je tedy sociální fenomén, který pramení z genderového uspořádání, které daná společnost má. (2009)

Hartl a Hartlová ve své publikaci zmiňují, že tento strach se neváže pouze k jiným lidem, ale také k vlastním homosexuálním tendencím jako obranný mechanismus, i toto se tedy dá považovat za homofobii. Doplňuje navíc, že pokud mluvíme o druhých osobách, nejde o strach pouze z kontaktu, ale například také společenského a legislativního zrovnoprávnění s heterosexuály. Mezi nejčastější důvody homofobie jsou uvedeny: a) společenský růst – společnost se potřebuje vyvíjet a homosexuální jedinci, jelikož nemohou zplodit děti, tento populační růst zpomalují, b) strach rodičů, že kontakt homosexuálů s dětmi by mohl ovlivnit psychosexuální vývoj dítěte, c) homosexuálům a bisexuálům je přiřazena nálepka šířitelů pohlavních nemocí, d) muži se bojí homosexuálů z důvodu strachu z jediné možné formy znásilnění. (2004)

Je důležité ještě upozornit na to, že z psychologického pohledu nejde o fobii, která by byla doprovázena fyziologickými projevy jako je zrychlení dechu, pocení, úzkost nebo nevolnost, podobně jako je tomu například u akrofobie (strach z výšek) nebo tanatofobie (strach ze smrti). Je to nepochopení a nepřátelství vůči jedincům, kteří nejsou buď reálně či domněle heterosexuální. Homofobie je termín, který patří spíše do spektra sociologie a popisuje různé sociální jevy. Definici tohoto slova tedy nemůžeme brát z odborné formulace, ale spíše z jeho používání v běžném jazyce a co v tomto jazyce označuje a zastupuje.

Jelikož je homofobie motiv a projev postojů nepřátelských, lze ji bez většího váhání označit jako diskriminaci, přičemž má různé formy za a) subtilní (vtípky a poznámky) a za b) krajní (fyzické i psychické násilí). (Sloboda, 2016)

1.4.1.1 Vznik homofobie

Co se týká otázky vzniku homofobie, Weiss píše o 2 teoriích. První se zaměřuje na muže a pojednává o tom, že muži, kteří vykazují známky homofobie jsou osoby, které mají potlačenou svojí vlastní homosexualitu. Druhá teorie vzniká na základě křesťanské normy a vychází z chápání homosexuality jako hříchu. (2010)

Podle Čechové a Hejdíkové je důvodem vzniku homofobie nerovnost mezi sexualitami a genderovými identitami. Homosexualita stále není rovnocenná

s heterosexualitou na úrovních symbolických, společenských ani legislativních, a tak je na ni v protikladu k heterosexualitě nahlíženo jako na méněcennou. (2016)

1.4.2 Heteronormativita

Sloboda ve své publikaci uvádí, že důležitým pojmem, který se k homosexualitě a homofobii pojí je heteronormativita. Pod tímto termínem si můžeme představit princip, který na kulturní rovině uvádí heterosexualitu jako normální, dominantní, privilegovanou a hlavně normativní, tedy ideální a vzorovou, vše ostatní je potom odchylka od této normy. Připisuje také, že i některé projevy heterosexuality nepatří do této normy a patří zde pouze projevy uznané medicínou a právem. Tím pádem nestojí v opozici pouze homosexualita, ale například i asexualita, pansexualita, bisexualita a například BDSM praktiky heterosexuálních jedinců.

Projevem heteronormativity je homofobie, jelikož je právě heteronormativitou vepsána do genderového řádu. Můžeme také říci, že se ní myslí jakýsi univerzální předpoklad, který vytváří celospolečenský tlak, aby se jedinec a celá společnost chovali, identifikovali a jednali způsobem, který je s těmito normami v souladu. Kdyby nebylo heteronormativity, nemusel by u homosexuálních jedinců probíhat například coming-out. (2016)

Pokud bychom chtěli heteronormativitu zobecnit, můžeme říci, že to je celospolečenský pocit, že pouze heterosexualita je normální a tím i nadřazená jiným sexuálními orientacím. (Čechová & Hejdíková, 2016)

1.4.3 Coming-out

Jak už název napovídá, jde o slovo, které bylo převzato z anglického jazyka a jeho přesný překlad je „vyjít ven“. Dřívější verze tohoto pojmu byla „coming out of the closet“, tedy „vyjít ven ze skříně“, což je i pro český jazyk velmi příhodné, protože často používáme frázi mít „kostlivce“ ve skříní, který poukazuje na to, že máme něco, co nechceme, aby ostatní věděli. Odlišné sexuality tedy mohou být něčím, co si nepřejeme, aby o nás okolí vědělo, nebo po nás právě okolí chce abychom tohoto „kostlivce“ nevytahovali. Zjednodušeně jde tedy o to, přiznat sobě a také na venek to, jaký jsem a jaká je má orientace, přičemž se tento termín váže pouze k sexualitám jiným než je heterosexualita, což znovu vede k tomu, že společnost je silně heteronormativní. (Sloboda, 2016)

Je to proces, který může trvat různě dlouho a obsahovat různý počet konfliktů jak vnitřních, tak vnějších. Důležitost zde hraje vzdělání i psychická stabilita jedince a nesmí se opomíjet ani přístup blízkého okolí a postoje dané společnosti.

Coming-out si můžeme rozdělit do dvou termínů a těmi jsou vnitřní a vnější coming-out. Vnitřní se nejčastěji objevuje v období puberty, tedy v období, kdy se nejvíce rozvíjí lidská sexualita. Jde o situaci, kdy si člověk začíná vnitřně uvědomovat svoje homosexuální citové a sexuální preference. Vnější nastává až ve chvíli, kdy je jedinec se svojí orientací smířený a dokáže ji přiznat světu a mluvit o ní. (Procházka, 2002)

Procházka ve své publikaci dále popisuje jak často v jakých věkových hranicích ke coming-outu dochází. Nejčastěji to je mezi 12–16 lety (59 %), mluví o tomto období jako o nejvíce rozhodujícím. Dále 16–18 let (15 %), 18 – 24 let (12 %), do 12 let (11 %) a nad 24 let (3 %). (2002)

1.4.4 LGBTQ+

V této práci je důležité zmínit, že homosexualita se řadí pod souhrnný název LGBTQ+, který všechny sexuální menšiny zaštiťuje a je složený z prvních písmen názvů svých podskupin. L – lesby, tedy homosexuální ženy, G – gayové, homosexuální muži, B – bisexuálové, T – transgender lidé a Q – queer, jakkoli vymykající se genderovým normám. Plus na konci se zde objevuje, aby se zabránilo jakékoli diskriminaci dalších skupin, které nejsou tak silně početně zastoupené, ale stejně se pod LGBTQ+ řadí. (Sloboda, 2016)

2 Soužití homosexuálů

Téma rovnoprávnosti stejnopohlavních a heterosexuálních párů nabrala v posledních letech na dynamice například i kvůli úpravám v legislativě (zákon o registrovaném partnerství z roku 2006), kterým se mnoho zemí v zámoří a Evropě věnuje. I přesto, že toto téma ve společnosti neustále vzbuzuje jakýsi rozkol, dostalo se do popředí zájmu nejenom díky diskusi o rovnoprávnosti sexuálních menšin, ale také díky obecným otázkám zaměřených na uznání, lidská práva a diskriminaci. (Sokolová, 2009)

2.1 Registrované partnerství

Obecně můžeme říci, že registrované partnerství je institut, který mohou využít 2 osoby stejného pohlaví, které chtějí své soužití oficiálně deklarovat. (Burešová, 2020)

Je to jedním ze dvou druhů možného soužití (u nás jediný možný) stejnopohlavního páru. Osoby, které žijí v registrovaném partnerství nemají stejná práva a povinnosti jako osoby žijící v manželství. Stejně jako v manželství je to například v tom, že jsou si partneři rovni, mohou se zastupovat v běžných záležitostech nebo mohou získat informace o zdravotním stavu partnera. Markantní rozdíl je naopak například v oblasti dědictví, kdy je partner/partnerka až ve druhé skupině dědiců, zatímco manžel/manželka jsou v první skupině dědiců. (Janošová, 2000)

V České republice je i z jednání vlády cítit, že se na registrované partnerství nahlíží podřadně. Všimnout si toho dalo během pandemie covid-19, kdy byla možnost uzavírat RP umožněna jen ve vážných situacích (možnost úmrtí partnera) zatímco svatby byly omezeny jen v oblasti počtu účastníků. (Sloboda, 2021)

RP tedy můžeme považovat jako analogii manželství, nicméně se mezi sebou zásadně liší zaprvé právně a zadruhé společensky. (Sociologický ústav AV ČR, 2020)

2.1.1 Historický vývoj registrovaného partnerství v ČR

O registrovaném partnerství jako obdobě manželství nezačala Česká republika rozhodně mluvit jako první. Debata se začala po Evropě šířit po roce 1989 především ve Skandinávských státech, Španělsku, Francii, Nizozemí atd. Rozdíly mezi těmito státy byly viditelné v různorodosti pojetí. Některé země vnímaly, že by tato problematika měla být vyřešena monisticky (manželství pro všechny), některé dualisticky (manželství pro heterosexuály a registrované partnerství pro homosexuály, ale obě instituce měla stejná

práva a povinnosti). Některé země přešly dokonce k dualismu, ve kterém mohly homosexuální i heterosexuální páry vstupovat jak do manželství, tak do registrovaného partnerství.

V Československu se o této problematice také mluvilo už v 90. letech minulého století, jelikož se postoje společnosti vůči gayům a lesbám začaly proměňovat – přestávaly být negativní. Jako první oficiální legislativní zvrát se považuje požadavek Sdružení občanů homosexuální orientace (SOHO). Tento požadavek byl směřován vládě a obsahoval zařazení soužití osob stejného pohlaví do připravované novely občanského zákoníku a postavení tohoto soužití na úroveň manželství. V roce 1992 a 1993 se však nesešel ve vládě s akceptací.

Politickou stranou, která se tomuto tématu začala věnovat a přišla s prvním návrhem na zákon o registrovaném partnerství, byla v roce 1995 ODS. Návrhy zákona se od té doby měnily a formulovaly tak, aby byly spokojeny všechny strany. Těchto návrhů bylo ještě dalších pět (v roce 1997, 1999, 2000, 2004 a 2005) a až ten poslední v roce 2006 čeští politici odsouhlasili a účinnosti nabyl, tak jak ho dnes známe, 1. července 2006. (Burešová, 2020)

Podle mnoha výzkumů má v dnešní době registrované partnerství velkou podporu většinové společnosti na rozdíl od celkových názorů na gay/lesbickou komunitu. Komunita sama o sobě je společností spíše tolerována a ignorována než akceptována. (Guasti & Bustikova, 2020; Sokolová, 2009)

Výzkum Slobody dále tvrdí, že i přes výše zmiňovanou velkou podporu RP společností (75 %), souhlasí 35 % české populace s tím, že osoby, které uzavřely RP mají menší společenskou vážnost než lidé, kteří uzavřeli manželství. (2021)

2.1.2 Registrované partnerství v číslech

Sloboda ve svém článku uvádí, že poté co se v České republice schválil zákon o RP, se v naší společnosti začaly objevovat první páry, které do těchto svazků začaly vstupovat. První rok a půl se počet párů vstupujících do RP držel v rovině (okolo 250 uzavřených partnerství za rok), ale po opadnutí radosti okolo nové možnosti, kterou stejnopohlavní páry dostaly, začal jejich počet klesat až do minimálního počtu 188 uzavřených partnerství v roce 2011. Od tohoto bodu začaly počty znovu stoupat až se v roce 2016 vyšplhaly na rekordní počet 348 uzavřených partnerství, od té doby už počty neklesly pod 300. Můžeme se domnívat, že důvodů nynějšího nárůstu může být hned několik např. početnější skupina občanů ve věku 35-45, kteří vstupují do RP častěji, dále

větší otevřenost společnosti vůči gayům a lesbám a vyšší míra tolerance a nebo také zvýšená medializace v období mezi lety 2014-2017, která byla spojena se snahou o legislativní změny v problematice RP a rodičovství.(2021)

2.1.3 Rozdíl mezi registrovaným partnerstvím a manželstvím

Rozdíly mezi těmito dvěma instituty jsou v některých oblastech markantní, a i to je důvod neustálého zapojování se LGBTQ+ aktivistů do politického dění, kde se snaží minimálně o vyrovnání těchto dvou institutů. Jedním z hlavních rozdílů mezi manželstvím a RP je, že manželství je základním kamenem rodinného práva na rozdíl od RP, které je pouze administrativním úkonem.

Proces uzavření svazku

Už během uzavření těchto dvou svazků můžeme vidět první rozdíly. RP mohou své partnerství „uzavřít“ pouze na 14 určených úřadech, nemohou mít žádné svědky, prohlášení činí pouze před matrikářem a svazkem nezískávají žádné nové příbuzenské vztahy (švagry, švagrové atd.). Manželé mají možnosti mnohem více otevřené. Svazky mohou uzavírat na téměř jakékoli matrice, mohou mít dva svědky, prohlášení mohou činit před starostou, místostarostou nebo pověřeným členem zastupitelstva a získávají nové příbuzenské vztahy ze strany manžela/ky.

Vztah k dětem

Zatímco manžel má možnost přiosvojit dítě druhého z manželů, mohou společně adoptovat dítě, či se stát společnými pěstouny, registrovaným partnerům jsou všechny tyto možnosti zapovězeny. Dále nejsou po rozpadnutí registrovaného partnerství upraveny vztahy k dítěti tzn. Jeden z partnerů (sociální rodič) o něj může klidně ze dne na den přijít.

Podle Slobody některé stejnopohlavní páry (především ženy) nechtějí do tohoto institutu vstupovat především kvůli jeho nepřátelskosti vůči rodičovství. (2021)

Praktické rozdíly

U registrovaných partnerů nevzniká po svazku společné jmění manželů a mohou si o společné příjmení zažádat až dodatečně po registraci. Dále nemají nárok na vdovský důchod a po úmrtí partnera nemá druhý z nich nárok na dávky. Manželé všechny tyto možnosti mají. (JSME FÉR, 2017; Prague Pride, 2017)

3 Homoparentalita

Jelikož se v posledních dvou desetiletích odehrálo mnoho společenských změn, pozměnil se i pohled na problematiku rodiny. Dnes rodině již nerozumíme pouze v jejím tradičním pojetí (muž, žena a děti), ale objevují se i nové rodinné formace a uskupení, ke kterým patří i homoparentální rodiny. Tyto rodiny svou existencí zaoblují hrany tradičního rodinného uspořádání a fungování, zároveň však také mění samotnou konceptualizaci gayství. (Polášková, 2009) Podle Sedláčkové homoparentální rodinou myslíme rodinu, ve které se objevují 2 lesbické matky nebo 2 gay otci. Dříve se těmto rodinám také říkalo homosexuální, to se dnes ale už nepoužívá kvůli nepřesnosti – není z toho jasné, kdo z rodiny má homosexuální orientaci. (2009)

Do těchto rodin mohou děti přicházet různými způsoby. Mohou být z předchozího heterosexuálního vztahu, adoptovány, výsledkem umělého oplodnění anebo mohly být počaty mezi gayi a lesbami na základě určité domluvy. (Fassin, 2003)

Podle Slobody je nutné se otázkou homoparentálních rodin zabývat, protože se už nedá mluvit o desítkách či stovkách případů, ale o tisících. (2016)

3.1 Možnosti homoparentality v České republice

V této podkapitole se budu postupně věnovat možnostem, které stejnopohlavní páry v České republice mají v problematice potomstva. I když se zdá být situace bezvýhodná, nakonec se i na našem území objevuje pár způsobů, jak tyto páry mohou dítě získat. Nic to však nemění na tom, že je to pro stejnopohlavní páry mnohem komplikovanější než pro páry heterosexuální, jelikož přirozeným způsobem bez zásahu třetí strany počít dítě nemohou. (Nešporová, 2021)

Svěření dítěte do péče po zániku manželství

Tato situace nastává ve chvíli, kdy je dítě zprvu vychováváno v manželském svazku, který homosexuální jedince uzavřel před svým „comingoutem“ z důvodu touhy po dětech, neuvědomění si své orientace nebo například strachu z reakce okolí. Po zániku prvotního manželství může získat dítě do péče, pokud byl důvodem zániku rozvod, prohlášení druhého z partnerů za mrtvého anebo úmrtí. Dítě tedy zůstává v péči pozůstalého rodiče. Dříve se během soudních procesů ohledně rozvodů objevovala

tendence nesvěřovat homosexuálním rodičům děti do péče, i když vykazovali větší rodičovské kvality. Tento přístup je ale v dnešní době už překonaný a při svěřování dítěte do péče jednoho z rodičů u rozvodu nesmí při rozhodnutí hrát roli sexuální orientace ani jednoho z partnerů.

Zajímavostí je, že v České republice nemá druhý partner právo na adopci dítěte svého partnera, tudíž např. mnoho let vychovává dítě, na které po rozpadu partnerství nemá žádné právo. Naopak podílet se na výchově dítěte je v partnerství stanoveno zákonem. (Beňová et al., 2007)

Náhradní rodinná péče

Náhradní rodinná péče je hojně využívána především homosexuálními muži, kteří nemají tak jednoduché dostat se k biologickému rodičovství jako páry lesbické. Patří sem adopce, pěstounská péče a poručenství. (Nešporová, 2021)

Adopce

Neboli osvojení je další z možností získání dítěte. Tuto možnost může dle zákona o rodině v České republice využít každá žena nebo muž bez ohledu na jejich sexuální orientaci. Jedinou podmínkou je, že dokážou zaručit prospěšnost adopce dítěti i společnosti. (Zákon č.94/1963 Sb., o rodině, §1)

Co se týká registrovaného partnerství, nastává zde změna. Při vstupu do RP přicházeli oba dva partneři o možnost adopce, to však platilo pouze do roku 2016. Od tohoto roku se situace změnila a RP už částečně není překážkou v adopci. Částečně zde uvádím proto, protože adopce je v tomto případě povolena pouze jednotlivci, a ne páru jako celku. Pokud jde o manželství, je zde možnost adopce jak společné, tak individuální (zde se vyžaduje pouze podpis druhého partnera). (Beňová et al., 2007; Nešporová, 2021)

Z výzkumu Maříkové a Vohlídalové víme, že v ČR o adopci mnohem častěji uvažují muži než ženy (2019), což mimo jiné potvrzuje i výzkum Nešporové, která tvrdí, že je adopce a pěstounská péče pro lesbické ženy dokonce pouze krajní možností. (2021)

Pěstounská péče

Rozdíl mezi adoptí a pěstounskou péčí je především v tom, že pěstoun se nestává rodičem – dá se říci, že dítě „pouze“ zastupuje – a také končí zletilostí na rozdíl od adopce, kde si konec péče určují členi rodiny sami. Úskalím také může být, že si biologický rodič může o návrat svého dítěte do péče kdykoli znovu zažádat a pěstouni o něj mohou ze dne na den přijít.

Je další východisko, které mohou stejnopohlavní páry po uzavření registrovaného partnerství využít. Bohužel i tato možnost má své hranice, mohou jí totiž stejně jako v případě adopce využít pouze individuálně, a ne jako pár. To je opět možnost, která je umožněna pouze manželům. (Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, §45a odst. 3) (Nešporová, 2021)

Poručenství

Podobně jako u pěstounské péče a všech ostatních zde platí, že v registrovaném partnerství lze zažádat pouze o individuální poručenství. Právo na společné poručenství náleží opět pouze manželům. (Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, §79 odst. 1 a 2)

Otěhotnění v rámci heterosexuálního styku

Tento případ nastává buď v rámci předchozího heterosexuálního vztahu, jak už jsem psal výše v této kapitole, anebo může velmi ojediněle nastat případ, který popisuje Fassin, kdy se 2 páry gayů a leseb domluví a udělají si společně dítě. Ojedinělé je to proto, že to pro většinu z nich není příjemné. (2003)

Umělé oplodnění

Je poslední z výčtu možností, která se v České republice nabízí pouze párům, které jsou tvořeny ženou a mužem, nemusí však být ve svazku manželském. (Zákon č. 20/1966, o péči a zdraví lidu, §27d odst. 3). Homosexuálním párům umělé oplodnění není přístupné, stejně tak jako ženám bez partnera. (Beňová et al., 2007). Ženy lesby v tomto ohledu často vystupují po domluvě s nějakým heterosexuálním nebo homosexuálním mužem jako pár, aby mohli této možnosti využít, ale i to má svá rizika. Některé ženy však popisují, že české kliniky jsou velmi otevřené v poskytování služeb i lesbickým párům.

Tuto možnost ženy často volí také v případech, kdy chtějí anonymního dárce, když si nepřejí, aby otec jakkoli zasahoval do výchovy. (Nešporová, 2021)

Náhradní mateřství

Možnost využívaná především homosexuálními muži se nazývá náhradní neboli surogátní mateřství. V ČR k němu nemají stejnopohlavní páry přístup, a tak jezdí do zahraničních států, kde je tato možnost gay párům poskytnuta. Jako v ostatních případech

se však rodičem stává pouze jeden z páru. Z důvodu komplikovanosti a finanční náročnosti procesu tuto možnost nemůže využít každý. (Nešporová, 2021)

Celý proces probíhá tak, že je žena – náhradní matka – oplodněna spermatem jednoho z partnerů a poté co dítě porodí, uvede ho jako otce. Sama se poté vzdá všech rodičovských práv, které na dítě má, a to zůstává v péči otce. Problém, který se ohledně této metody objevuje je, že si žena může během těhotenství kdykoli rozmyslet, zda dítě otci přenechá. To pak může vést k tomu, že po otci má nárok požadovat střídavou péči, či péči výlučnou a pobírat také alimenty. Tuto situaci nelze v ČR jakkoli právně ošetřit, a proto jakékoli smlouvy vzniklé před narozením mezi oběma stranami nejsou platné. (Sokolová, 2009)

Domácí inseminace

Domácí inseminace má podobný průběh jako umělé oplodnění, akorát probíhá v domácím prostředí bez zásahu doktora. Výhodou je nejen finanční úspornost, ale také anonymita, která se na klinice dodržet nedá (musí se formálně zapsat). Nevýhodou je to, že pokud se jedná o osobu, se kterou se žena dostatečně nezná, objevuje se zde riziko nákazy pohlavní chorobou nebo případnou genetickou zátěží pro budoucího potomka. (Nedbálková, 2011) Podle výzkumu Nešporové si tuto možnost vybírají lesbické páry nejčastěji a k početí shánějí známého dárce. (2021)

3.2 Biologický a sociální rodič

Problematika biologického a sociálního rodičovství je v homoparentálních rodinách velmi řešené téma, jelikož na rozdíl od heterosexuálních párů, které mají společné dítě, se tyto dva termíny u těchto párů nepřekrývají. Biologický rodič je v tomto případě pouze ten, který je geneticky spojen s dítětem tzn. že pro reprodukci byla použita jeho spermie nebo vajíčko. Sociální rodič je ten, který vystupuje jako rodič ve vztahu k dítěti a společnosti, přijímá roli rodiče, která je danou kulturou připisována. Zatímco biologický rodič dítěte je automaticky i rodič sociální, rodič, který není spojený s dítětem geneticky zůstává pouze rodičem sociálním. Sociální rodič není zákonným zástupcem dítěte a nevznikají mezi nimi žádná práva a povinnosti, jsou-li však partneři v RP, pak má sociální rodič povinnost podílet se na výchově dítěte i když na něj nemá žádná práva. (Nešporová, 2021)

3.3 Tužby LGB lidí po rodičovství v ČR

Podle výzkumu Maříkové a Vohlídalové mnoho homosexuálně orientovaných osob dává ve svém životě větší důležitost soc. vztahům, které se nepojí k rodinnému životu či výchově dítěte. Mnohem více důležité je pro ně najít si stálý partnerský vztah anebo udržovat vztahy přátelské. Můžeme předpokládat, že tento jev je důsledkem buď transformace rodičovské intimity do jiných blízkých vztahů (přátelství, partnerství...) nebo akceptace skutečnosti, že stejnopohlavní páry nemají legálně umožněno rodinu založit.

Pokud chceme na tuto problematiku nahlížet v číslech, tak z tohoto výzkumu vyplývá, že 21 % gayů a 42 % leseb považují za důležité založit svou vlastní rodinu. 65 % gay mužů dítě nemá a ani nechce. Tento fenomén si můžeme vysvětlit legislativním omezením, které tyto páry mají, z čehož plyne, že si tito muži ani neumí představit jinou budoucnost než tu bez dětí. Ženy obecně dávají rodičovství větší váhu než muži bez ohledu na jejich sexuální orientaci. (2019)

3.4 Výzkumy týkající se homoparentality v zahraničí

Problematika homoparentality se dostala do středu zájmu výzkumníků už v průběhu 70. let, během rozvodových soudních řízení, kdy se rozhodovalo, komu dítě do péče svěřit a sexualita jednoho z rodičů zde hrála roli. Zaměření těchto výzkumů bylo především na děti – jestli je jejich psychosociální vývoj narušen či nikoli a jestli jejich sexualita dítě ovlivňuje. (Nedbálková, 2011) V této podkapitole zkusím některé z těchto zahraničních výzkumů popsat.

3.4.1 Výzkum Richarda Greena

Jako jeden z prvních výzkumníků se problematice homoparentálních rodin věnoval americký sexuolog Richard Green. Ten se ve svém článku s názvem *Sexual identity of 37 children raised by homosexual or transsexual parents* snažil poukázat na to, že homosexuální nebo transgender rodiče nijak neovlivňují psychosexuální vývoj dítěte. Tento výzkum potvrdil, že u 36 ze 37 zkoumaných dětí odpovídala genderová identita s biologickým pohlavím. U 13 starších dětí, u kterých předpokládal již vyhraněnou sexuální orientaci potvrdil, že všichni z nich jsou orientováni na opačné pohlaví, tedy heterosexuálně. (Green, 1978) To mimo jiné potvrzuje i výzkum *Children in lesbian and gay families: Theories and evidence* Fiony Tasker a Susan Golombok, ve

kterém prokázaly, že děti homosexuálních rodičů jsou zpravidla heterosexuálně orientované a emočně i chováním stejné jako děti heterosexuálních rodičů. (Green, 1994)

3.4.2 Výzkum Paula Camerona

Jeden z dalších výzkumníků, kteří se zabývali homoparentalitou byl Paul Cameron, který je známý svým negativním postojem k homoparentalitě a názorem, že výchova homosexuálními rodiči má negativní dopad na dítě. Výzkum který provázal se svým synem nesl název *Homosexual parents* ve kterém uvádí, že 5 ze 17 dotazovaných dětí homosexuálních rodičů přiznalo, že zažilo nějaký sexuální kontakt se svým rodičem nebo jinými příbuznými. Navíc také tvrdil, že homosexuálové umírají o dost dříve než heterosexuálové, takže děti přichází o své rodiče dříve. (Cameron & Cameron, 1996) Jeho výzkumy se však neseťkaly s přijetím vědecké obce kvůli nereprezentativnosti vzorku a manipulaci.

3.4.3 Výzkum Charlotte J. Pattersonové

Obdobně jako tomu bylo u Richarda Greena se Charlotte Patterson ve své práci snažila poukázat na to, že gay rodiče nemají negativní vliv na své děti. Ve své studii *Children of Lesbian and Gay Parents* prokázala na základě studia předchozích výzkumů, že není žádný důkaz o tom, že by děti z homoparentálních rodin jakkoli strádaly. Podle ní dokáží homosexuální rodiče vytvořit úplně stejné prostředí pro zdravý psychosociální vývoj jako rodiče heterosexuální. (Patterson, 1992)

Jelikož se kolem homoparentálních rodin shlukuje názor, že jejich děti nejsou společností přijaté a neumí navazovat vztahy s ostatními dětmi a dospělými díky nedostatečné prezentaci obou genderových rolí, rozhodla se Pattersonová spolupracovat na výzkumu s Fionou Tasker, ve kterém se snažily na základě přezkoumání výzkumů více porozumět této problematice. Z jejich studie *Research on Gay and Lesbian Parenting* vyšlo najevo, že i tento předpoklad je mylný, a že většina dětí má vztahy jak se svými vrstevníky, tak s dospělými obou pohlaví více než uspokojivé. Obavy z toho, že jsou děti z homosexuálních rodin ostrakizované, se tedy na základě mnoha výzkumů nepotvrdily. (Tasker & Patterson, 2007)

3.4.4 Výzkum Judith Staceyové a Timothyho Biblarze

Tato studie z roku 2001 se snažila vysvětlit, jestli je názor odpůrců homosexuálního rodičovství, že děti těchto rodičů jsou vystaveny vyššímu riziku různých

negativních dopadů, pravdivý. I když se mnoho výzkumů shodovalo na tom, že žádný rozdíl mezi dětmi vychovávanými homosexuály a heterosexuály není, rozhodli se tito dva výzkumníci problematiku do hloubky prozkoumat. Ve své publikaci (*How) Does the Sexual Orientation of Parents Matter?* porovnali 21 studií zabývajících se porovnáním dětí z homoparentálních a heteroparentálních rodin, které vyšly v letech 1981 až 1998, z nichž se 18 věnovalo lesbickým matkám a 3 gay otcům. Vytyčili si data, která se ve výzkumech dají měřit a ty mezi sebou porovnávaly. Ve výzkumu se zaměřovali na 3 základní roviny a) vliv homofobie, která byla způsobena sexuální orientací rodičů na školní schopnosti dítěte, b) jakou má roli gender a sexuální orientace rodiče na vývoj genderu dítěte a c) vztah mezi sexuální orientací rodiče a sexuální orientací a sexuálním chováním dítěte.

Podle autorů výzkumníci často některé rozdíly bagatelizovali a mezi těmito dětmi se opravdu v některých směrech odlišnosti objevují. Žádný z těchto rozdílů však není ovlivněný sexuální orientací rodiče napřímo a nevykazuje se negativně. Naopak se ukázalo že např. děti matek stejného pohlaví prokazovaly větší otevřenost v oblasti genderového smýšlení. Závěrem lze říci, že na dítě vyrůstající v homoparentální rodině má mnohem větší vliv homofobie a diskriminace okolí než rodina samotná. (Stacey & Biblarz, 2001)

Na tuto studii navázali stejní autoři dalším výzkumem nesoucím název *How Does the Gender of Parents Matter?* vydaném v roce 2010, ve kterém se snažili posoudit co je pravdy na výroku, že pro dítě je nejlepší vyrůstat se sezdanými heterosexuálními biologickými rodiči. Ve výzkumu mezi sebou porovnali 33 studií zaměřených na rozdíly mezi heterosexuálními a homosexuálními rodiči a tentokrát do studie zahrnuli i 48 studií zaměřených na výchovu samotnou matkou či otcem. Na základě výsledků tento výrok vyvrátili a vysvětlují, že silné stránky heterosexuálních rodičů mají velmi často i rodiče homosexuální. Dále dodávají, že neexistují žádné schopnosti rodiče, které by se daly přisoudit pouze jednomu pohlaví. Pohlaví podle nich koreluje ve vztazích rodič-dítě, ale má minimální význam pro přizpůsobení dítěte nebo jeho sociální úspěch. Mimo jiné poukazují na fakt, že chybění jedné z gender rolí není problém, protože děti tyto role hledají v jiných lidech jako jsou například učitelé, prarodiče, kamarádi nebo starší sourozenci. (Biblarz & Stacey, 2010)

3.4.5 Výzkum italské univerzity Sapienza

Studie Univerzity Sapienza v Římě se snažila potvrdit to, co nám většina předešlých výzkumů přinesla. Na reprezentativním vzorku 70 gay párů, 125 lesbických párů a 195 heterosexuálních párů s dětmi zkoumali, zda existují rozdíly ve výchovných schopnostech. Dále se zaměřovali na soudržnost a flexibilitu těchto rodin a na psychické zdraví dětí, které z těchto typů rodin pochází. Výsledky hovořily ve prospěch homoparentálních rodin a potvrdily, že děti v těchto rodinách nijak nestrádají, ba naopak se jim v některých aspektech daří výrazně lépe. (Hate free, 2018)

4 Metodologie

4.1 Cíl výzkumu a výzkumné otázky

Cílem mé práce je poukázat na prožívání stejnopohlavních párů, které vychovávají děti. V práci jsem se zaměřil na oba dva členy páru zvlášť. Takto jsem se rozhodl proto, že jejich příběh je sice v určitých momentech stejný, nicméně prožívání těchto okamžiků může být u každého z nich úplně jiné.

Jako hlavní výzkumnou otázku jsem vybral: *Jak prožívají stejnopohlavní páry rodičovství v České republice?*. Tuto otázku jsem si dále rozdělil do 3 podotázek:

- 1) Jak prožívali participantů situaci před tím, než zahájili proces získávání dítěte a proces získávání
- 2) Jak prožívali proces těhotenství a porodu (těhotenství, adopce...).
- 3) Jak prožívají poporodní fázi a život s dítětem

4.2 Postup výzkumného šetření

4.2.1 Výběr participantů

Pro nalezení participantů jsem si vybral sociální platformy, na kterých jsem sdílel formulář pro vstup do výzkumu. Na tento formulář mi odpověděl jeden z níže uvedených párů. Druhý z nich jsem sehnal pomocí kontaktu od přátel.

4.2.2 Výzkumný vzorek

V mém výzkumu se objevuje vzorek, který tvoří 4 participantky. Z hlediska pohlaví je to vzorek homogenní – tvoří ho pouze ženy. Věk je naopak heterogenní komponentou a participantů se pohybují ve věkovém rozmezí od 27 do 42 let. Participantů, kteří se výzkumu chtěli zúčastnit, museli splňovat podmínku, že se pro dítě s partnerem/kou stejného pohlaví společně rozhodli, byli spolu během procesu a jsou spolu i nyní po narození dítěte.

4.2.3 Metoda získávání dat

Pro svou práci jsem si zvolil jako metodu získávání dat polostrukturovaný rozhovor. Tato metoda mi umožnila větší flexibilitu při mapování dané problematiky a

možnost doptávat se na otázky do větší hloubky. Scénář otázek k rozhovoru je příloze č. 2.

4.2.4 Etika výzkumu

Před každým rozhovorem byly participantky požádány, aby podepsaly informovaný souhlas. V tomto dokumentu byl popsán celý výzkum, účel rozhovoru, a práce s osobními údaji – jejich ochranou a zpracováním. Dále byly participantky obeznámeny, že můžou kdykoli odmítnout odpovědět na jakoukoli otázku a od výzkumu nejpozději do 7 dne od uskutečnění rozhovoru odstoupit. Z důvodu bezpečnosti jsou ve výzkumu všechna jména změněna nebo nahrazena jiným výrazem.

4.3 Metoda analýzy dat

Jelikož mi v mém výzkumu šlo především o porozumění osobní a jedinečné zkušenosti participantů, rozhodl jsem se, že výzkum bude probíhat kvalitativní formou. Při analýze jednotlivých rozhovorů jsem použil interpretativní fenomenologickou analýzu (IPA), která právě toto hloubkové porozumění umožňuje.

4.3.1 Interpretativní fenomenologická analýza

Jak už jsem výše zmiňoval, pro svou práci jsem si vybral interpretativní fenomenologickou analýzu známou také jako IPA (*interpretative phenomenological analysis*). Přednost této metody, která spočívá v hloubkovém náhledu do prožitých zkušeností participantů, jsem u své práce vnímal jako velkou výhodu, a proto jsem si ji vybral. Tato analýza vychází z 3 hlavních pilířů, jimiž jsou fenomenologie, hermeneutika a přístup ideografický. Fenomenologie v tomto přístupu slouží jako podklad, který nám umožňuje porozumět, jak na určité fenomény participant individuálně a jedinečně nahlíží, jak je utváří, jak jím sám rozumí a jakou jim dává důležitost. Hermeneutika je zde jako interpretační složka, přičemž je zajímavé, že se IPA nesnaží eliminovat výzkumníkovy prekoncepce a subjektivitu, naopak s ní má výzkumník aktivně pracovat. Poslední ideografický přístup přináší zaměření na určitou jedinečnou skupinu lidí, která zažívá/zažila specifickou situaci. (Smith & Shinebourne, 2012; Koutná Kostínková & Čermák, 2013)

4.3.2 Postup IPA

Postup IPA analýzy jsem nastudoval v publikaci Koutné Kostínkové a Čermáka (2013), kteří se jí pokusili detailně popsat v 6. fázích (vycházeli přitom z knihy Smith, Flowers a Larkin (2009)). Tyto fáze zde nastíním tak, aby bylo jasné, co IPA obnáší a jak se s ní pracuje.

0. fáze – Reflexe výzkumníkovy zkušenosti s tématem výzkumu

Tato fáze slouží především k tomu, abychom si uvědomili naše vlastní prekoncepce a postoje, které máme s danou problematikou spojeny. Důležitost stupně 0 je především v následné schopnosti validně a užitečně pracovat se získanými daty.

1. fáze – Čtení a opakované čtení

V této fázi je pro výzkumníka důležité vcítit se do role participanta. Můžeme si to představit tak, jako bychom chtěli nahlížet na věci okolo nás a rozumět jim stejně jako participanta. Můžeme toho docílit různými způsoby – přepisem rozhovoru, čtením, ale také opakovaným poslechem záznamu.

2. fáze – Počáteční poznámky a komentáře

Během tohoto kroku výzkumník zaznamenává do textu své poznámky a komentáře. Je důležité věnovat pozornost i detailům, které jsou právě pro daného participanta typické a vlastní a tím pádem i důležité pro tento typ analýzy. Můžeme se zaměřit hned na několik kategorií a těmi jsou kategorie obsahové, používání jazyka a emocionální zbarvení.

3. fáze – Rozvíjení vznikajících témat

V této části už výzkumník pracuje především s vlastními poznámkami a cílem je z nich vytvořit nadřazená témata. Během tohoto kroku je výzkumník zaměřen více sám na sebe a na svou interpretaci.

4. fáze – Hledání souvislostí mezi tématy

Cílem je hledat vztahy mezi tématy, vzájemně je propojovat, seskupovat a naopak si všimnout také rozdílů. Výsledkem by se měly stát témata nadřazená a podtémata.

5. fáze – Analýza dalších případů (zde se opakují kroky 2-4)

6. fáze – Hledání vzorců napříč případy

V této fázi hledáme podobnosti napříč všemi případy, které jsme analyzovali. Snažíme se najít motivy, které se opakují a zároveň osvětlují situace a také nejsilnější témata, která prostupují všemi rozhovory. Důležitá je pro zodpovězení na naše výzkumné otázky.

4.4 Vlastní předporozumění tématu

Problematika LGBTQ+ komunity mě zajímala už od doby, co jsem se s jejími členy poprvé setkal. I když by se někdo mohl domnívat, že situace této komunity v České republice je více než uspokojivá, v některých ohledech tu stále jsou jisté legislativní mezery. Hlavní problematikou, která je v médiích a v politických kruzích neustále omílána, je registrované partnerství vs. manželství. Pro většinovou společnost je to možná pouhá debata o názvu institutu, ale pro samotné členy této komunity, je to především o otevření nových možností. Ono právě manželství by jim totiž mohlo zjednodušit mnoho situací do kterých se dostávají, přičemž jednou z nich je právě získávání dítěte.

Jelikož se o problematiku zajímám už delší dobu a s některými členy LGBTQ+ komunity jsem na dané téma vedl konverzace, určitá očekávání jsem od výpovědí participantek měl. Částečně jsem tušil, že některé z nich nebudou vědět, jak celou situaci vyřešit. Právě legislativa ČR jim totiž situaci neusnadňuje a častokrát tyto páry musí překročit meze zákona pro získání dítěte. Co se týká pocitů samotných předpokládal jsem, že by se mohl objevit strach sociálních rodičů ze ztráty dítěte, ale dál jsem se neodvážil předpovídat, co by mohly participantky pociťovat, spíše jsem jim dal možnost o jejich zážitku z procesu získávání a výchovy dítěte otevřeně a v bezpečném prostředí mluvit.

5 Výsledky výzkumného šetření

5.1 Analýza a interpretace jednotlivých rozhovorů

5.1.1 Pár č. 1 (umělé oplodnění)

Petra a Miroslava se spolu seznámily už před 3 lety. Před umělým oplodněním se s partnerkou registrovaly do registrovaného partnerství a proces oplodnění začal před rokem a tři čtvrtě. Dítěti je nyní skoro rok a s partnerkou ho vychovávají společně od jeho narození.

Petra

Žena, 27 let, biologický rodič, délka rozhovoru 43:29, březen 2022

Témata	Citace
PROŽÍVÁNÍ PŘED TĚHOTENSTVÍM Touha/chtíč	<i>„...tak jsem říkala, že dítě chci, a že ho chci poměrně rychle...“</i>
	<i>„...pokud ona děti nechce, tak to úplně nemá jako pro mě smysl...“</i>
	<i>„...Já jsem dítě chtěla už strašně dlouho, akorát teda nebylo s kým, ale vím že partnerka to, nechci říct, že jsem jí do toho dotlačila, to né ale, myslím si, že by do toho nešla tak brzo kdybych furt jakoby nepřicházela na toto téma a s těmi návrhy...“</i>
Neví jak na to	<i>„...doprovázely nás pocity, že vlastně nevíme, jak to vyřešit s tím dárcem, jak nejlíp to udělat...“</i>
Strach z právní stránky dárcovství	<i>„...vlastně kdyžby nějaký náš kamarád byl otcem, tak by na něj měl potom veškerý práva...“</i>
	<i>„...jsme zas nechtěly řešit případně když se pak kamarádství rozbije, začnou se prostě dělat naschvály a podobně, tak toho jsme se trošku bály...“</i>
	<i>„...Musely jsme samozřejmě sehnat kamaráda, kterej nám to podepíše, s tím že nevím, jestli on si je vědomej toho, že kdyby se nám něco stalo, tak on na to dítě má pořád nárok, i kdyby to byl jeho biologický otec, tak vlastně stejný právo na něj on má. Ale nevím, jestli to on ví a nechci mu to říkat...“</i>

Lítost z odložení procesu oplodnění	<p>„...<i>Tak to bylo takový jako, že mě to bylo líto...</i>”</p> <p>„...<i>Bylo mi to líto, protože jsem se těšila a musela jsem čekat ještě ty 3 měsíce navíc...</i>”</p>
<p>PROŽÍVÁNÍ BĚHEM TĚHOTENSTVÍ A PŘI PORODU</p> <p>Práva pro nebiologickou matku</p>	<p>„...<i>My jsme se o to samozřejmě hodně zajímaly hlavně z hlediska toho, že vlastně to dítě nemá žádný přímo nárok na majetek partnerky a partnerka nemá žádný nárok na to dítě...</i>”</p> <p>„...<i>To jsme se hodně zajímaly, jak to jde třeba vyřešit, jestli je možný to nějak přes právníky ošetřit, aby prostě tam pak nějak ty práva vznikly nebo tak...</i>”</p>
Ambivalence pocitů ohledně partnerčina strachu	<p>„...<i>Během těhotenství se teda začala šíleně bát o mě, celkově, což bylo hezký, ale jak už jsem říkala, tak trošku frustrující...</i>”</p> <p>„...<i>Nějak jsme se tím asi i sblížovaly, že se tolik bála, vlastně jsme strašně často byly spolu...</i>”</p>
Strach o život dítěte během porodu	<p>„...<i>hroznej strach, protože ten porod byl trošku komplikovanější a než se vlastně narodil, tak byl prej modrej, zelenej a dvě minuty ho museli resuscitovat ještě, protože měl omotanou pupeční šňůru kolem ruky a kolem krku...</i>”</p> <p>„...<i>to byl jako hroznej strach. To byl takovej první pocit, to jsem vlastně nevěděla jestli, když ho odnesli, jestli ho zase přinesou. To bylo asi takový nejtěžší...</i>”</p> <p>„...<i>Chce se mi trošku brečet (při té vzpomínce), ale jsem vlastně hrozně ráda za to, jak to dopadlo...</i>”</p>
<p>PROŽÍVÁNÍ PO PORODU</p> <p>Radost</p>	<p>„...<i>Pak už to byla jenom radost...</i>”</p> <p>„...<i>Tak všechno bylo pro mě hrozně v pohodě a fajn, radost...</i>”</p>
Změna prožívání ve vztahu (strach z hádek, ústupky)	<p>„...<i>z mýho pohledu se to změnilo hodně, protože prostě není čas na takový to obejmout, pohladit, přitulit se nebo takhle, sednout si k televizi a prostě se celou neděli válet u televize...</i>”</p> <p>„...<i>Tam to ovlivnění je veliký, ne úplně pozitivně. Na druhou stranu zase samozřejmě nás to sblíží jinak...</i>”</p> <p>„...<i>To já se vždycky bojím. Když něco takhle jako vytýkám...</i>”</p> <p>„...<i>musely tam nastat nějaký ústupky, že... co by člověk neudělal, aby se ten druhý cítil líp...</i>”</p>

V sociálním prostředí mi nevedí vystupovat a nemám strach	<i>„...Já myslím, že nevidím rozdíl. Jediný co, že třeba některý lidi to jako zajímá. Ale jinak mně to nevedí a nemám problém cokoli říct...“</i>
	<i>„...nevedí mi to, naopak vlastně jsem ráda, že třeba některý lidi se zeptaj, aby mohli pak adekvátně reagovat...“</i>
	<i>„...Já to fakt jako nějak necítím, že bych se měla něčeho bát nebo se tím stresovat, nebo tak...“</i>
Smutek a nepochopení při sledování negativních výroků na sociálních sítích	<i>„...Pro mě je vlastně mnohem víc negativní si jako otevřít facebook – ne, instagram...tak to tam člověk vidí mnohem horší reakce...pro mě to je nepochopitelný...“</i>
	<i>„...Smutně. Přijde mi to smutný no...tam mi to přijde jako hodně smutný s ohledem prostě třeba na to naše dítě...“</i>
Dítě přineslo štěstí i strach	<i>„...vesměs přináší jenom radost...je to takový chaotický všechno...Ale i tak je to hezký...“</i>
	<i>„...radost nebo štěstí...“</i>
	<i>„...strach, to jako hodně – ať už z toho, že teďka člověk neví, jestli přiletí nějaká raketa ze vzduchu nebo prostě co, co nějaký takový dítě v nějakým krytu prostě asi dělá žejo rok nebo tak, tak i to, že prostě partnerka samozřejmě jako má strach, že dýchá, nedýchá a podobně, ta situace se může stát, to já jako nechci bagatelizovat, stává se to a může se to stát, takže to je prostě další věc no...“</i>
	<i>„...A třetí – nějaká zodpovědnost asi, nejenom za sebe, ale za to dítě...“</i>
Obavy z budoucnosti (začlenění)	<i>„...Tak neříkám, že se mu budou smát kvůli tomu, že má dvě maminky jako stejnopohlavní pár, ale není to prostě standardní situace a ty děti to prostě poznaj, Takže toho se trošku bojím...“</i>
	<i>„...Toho se trochu bojím, že ani mi tak nevedí jako učitelky nebo nemyslím si, že by to mělo až takovej vliv jakoby na učitelky ve školce nebo prostě na doktory a takovýhle. Ale bojím se těch spolužáků, protože děti dokážou být hrozně zlý...“</i>

Klíčovými tématy postupujícími celým rozhovorem je mnoho, ale nejzávažnější mi přišly témata radosti, nejistoty a strachu. Petra mluví o tom, že si vždy byla jistá tím, že dítě chce a že ho chce brzy. Na její cestě k získání dítěte, jí však doprovázely pocity, že neví, jak se k dítěti jako stejnopohlavní pár dostanou. Vnímala, že je to s českou legislativou složité, a že musí být při svém rozhodování obezřetná. Nejvíce jí tížil rozpor

mezi cizím dárcem a kamarádem, přičemž se bála, že kamarád by mohl využít práv na dítě a někdy v pozdější době o něj např. zažádat. Na druhou stranu chtěla, aby v budoucnu její dítě mohlo poznat pravého otce. Když o tomto Petra mluvila, cítil jsem jistý pocit bezmoci, ze které měla strach. Nakonec jim pomohla rodinná známá, která zajistila hladký průběh celého procesu oplodnění a také jim pomohla s vyřešením problému ohledně právní stránky.

Poté co se s partnerkou definitivně rozhodly a proces začal probíhat, byl jedním z center jejich prožívání strach Petry partnerky. Z jejího vyprávění jsem pochopil, že to v ní vyvolávalo ambivalentní pocity – někdy to pro ni bylo silně omezující a frustrující, na druhou stranu ji přišlo, že je to také určitým způsobem sblížovalo. Důvodem strachu byla partnerky domněnka, že kvůli nedostatečnosti České legislativy může o dítě kdykoli přijít.

První chvíle po porodu Petra popsala jako plné strachu. Velmi živě a se slzami v očích vyprávěla o problému, který během tohoto procesu nastal. Dítě se přidusilo a museli ho ihned po porodu několik sekund resuscitovat. Během těchto chvílí ani nevěděla, jestli jí dítě přinesou zase zpět.

Od tohoto okamžiku se rozhovor přesunul k pozitivnějšímu ladění. Participantka popisuje, jak jí dítě přineslo do života především radost, kterou pociťuje v každém okamžiku, který s ním tráví. V rozhovoru se mimo jiné věnuje také změně jejího vztahu s přítelkyní. Toto téma prostupuje rozhovor také velmi silně. Je vidět, že Petru změny ve vztahu ovlivňují a do velké míry usměrňují její prožívání. V poporodní fázi popisuje, že ve vztahu šlo znovu o partnerčinu úzkost a o to se naučit nějakým ústupkům a kompromisům. Z jejího vyprávění jsem pochopil, že je spojuje velká láska a jako pár ustály, že se jejich intimita přesunula z fyzické (objetí...) do emoční (podpora, ocenění...).

Ke konci rozhovoru jsem si všiml, že pro Petru nejsou tak důležité postoje společnosti. V sociálním prostředí ji to neovlivňuje a je jí to jedno. Nikdy se ani s negativními reakcemi nesešla. Co jí však ovlivňuje jsou sociální sítě. Když pročítá některé příspěvky a komentáře, je jí smutno z toho, jak se někteří členové společnosti k tomuto tématu vyjadřují. Je to pro ni nepochopitelné.

Co se týká budoucnosti pociťuje participantka vyšší úzkost. Především v oblasti začlenění se jejího dítěte do společnosti dětí. Uvědomuje si odlišnost rodičovského konstruktů a má pocit, že právě toto by mohlo jejímu dítěti přinést problémy. Snaží se na to své dítě připravit, ale některé věci se nedají předpovídat.

Miroslava

Žena, 31 let, sociální rodič, délka rozhovoru:55:43, červen 2022

Téma a podtémata	Citace
PROŽÍVÁNÍ PŘED TĚHOTENSTVÍM Dítě chtěla, ale nechtěla nic uspěchat	<i>„ ...Já jsem děti vždycky chtěla, jen jsem si nebyla úplně jistá, jestli už právě teď, nebo jestli s tím náhodou ještě chvíli nepočkat... “</i> <i>„ ...já jsem dítě chtěla taky. Já jsem prostě jen nebyla tak dominantní a nechtěla jsem nic uspěchat... “</i> <i>„ ...já jsem se na to hrozně těšila, protože jsem opravdu chtěla, když už bylo všechno domluvené, tak jsem se jen snažila partnerku podpořit no... “</i>
Nevěděla jak na to	<i>„ ...jedinej problém byl, že my jsme moc nevěděly jak na to, jak to celý udělat... “</i> <i>„ ...jen jsme nevěděly, co a jak s tím dárcem a kde nám s touhle situací pomohou... “</i>
Obezřetnost a strach při vybírání dárce	<i>„ ...co kdyby ho najednou třeba napadlo, že to dítě chce? Nebo jakože by prostě měl možnost nám ho sebrat... To jsme si nedokázaly představit a jako ten strach tam byl prostě... “</i>
Strach o partnerku	<i>„ ...a to byl moment, kdy jsem si řekla, zda to stojí za to. Strach o ni mě vždy vyděsí... “</i> <i>„ ...fakt opravdu hrozný strach, aby se třeba taky nestalo něco partnerce... toho jsem se bála nejvíc. Pak se našťestí všechno trošku zlepšilo, ale ten strach tam prostě je... “</i>
Opatrná radost	<i>„ ...Samozřejmě jsem měla i obrovskou radost z toho, že se to pak povedlo, to je jasný, já jsem byla hrozně šťastná, ale byla jsem furt taková opatrná, aby se něco nestalo nebo tak... “</i>
Strach z citového pouta k nebiologickému dítěti	<i>„ ...Bála jsem se, jak se k tomu dítěti budu celkově stavět, jestli tam třeba vůbec vznikne nějaký pouto, jestli tohle vůbec jako zvládnu jo...já to ani nechci říkat, ale jako i jestli ho budu mít ráda... “</i>
Nejistota z právní nedostatečnosti	<i>„ ...Taky jsem vlastně cítila i nejistotu...jako prostě kdyby se cokoli stalo, přítelkyně může malýho vzít a odjet s ním někam pryč a já ho třeba už nikdy neuvidím a prostě nedá se to nijak pojistit... “</i>
PROŽÍVÁNÍ BĚHEM TĚHOTENSTVÍ A PŘI PORODU	

Strach	„...nicméně já prostě z nějakého důvodu se furt bála, já taková asi prostě jsem nebo já nevím prostě, já jsem si říkala, že se pořád vlastně může něco stát...“
Byly si s partnerkou blízko	„...jsem prostě víc taková starostlivější...nebo ne starostlivější, jakože myslím tím, že se víc bojím a s tím prostě nic neudělám. No, takže tam byl prostě strach...“
Porod jako jeden z nejhorších zážitků v životě	Ale myslím si, že to partnerce nevadilo, to jsme si vlastně byly asi nejblíž...“ „...já jsem chtěla být s partnerkou pořád...“
Porod jako jeden z nejhorších zážitků v životě	„...museli ho dokonce nějakou chvíli i oživovat a, a to vám teda povím, tohle byl jeden z nejhorších zážitků v životě „...to byly snad nejdelsí minuty, co jsem v životě zažila a bála jsem se, co přijde...“
Když jsem dítě poprvé držela, byly to nepopsatelně krásné emoce	„...Ten moment, když mi ho pak dali. Nezapomenete. To se těžko popisuje, když jste to nezažil. Prostě láska. Nikdy víc už nebude...“ „...Neskutečné štěstí a radost. Jako já když na to vzpomínám...to je fakt vlastně hrozně moc pocitů, které jsou hezké...ta láska je tam obrovská, i k dítěti i k partnerce, vlastně k celé té nově vzniklé rodině...“ „...Jsou to nepopsatelné emoce, ale zároveň hrozně krásné emoce...“
PROŽÍVÁNÍ PO PORODU	
Štěstí, láska a naplnění	„...to prostě ten svět člověku opravdu otočí o 180 stupňů. Zažívala jsem pocit naprostého štěstí lásky a naplnění...“ „...On se ten život prostě nějak naplní tím dítětem. Člověk má možnost něco ze sebe předat úplně novému človíčkovi, to je hrozně krásnej pocit...“ „...No a pak je to láska a naplnění...já jsem takovou lásku vlastně nikdy necítila...“
Hrdost	„...důležité je, že já jsem na nás s partnerkou hrdá...“ „...Pokud je člověk se sebou nějak vyrovnanej a je na sebe hrdej, tak si myslím, že ho takové věci nemohou rozhodit...“ „...Dělá to se mnou to, že jsem vlastně hrozně šťastná, že to dítě máme, a že jsme to dokázaly nějak společně...“
Ve vztahu šla intimita stranou a chybí jí	„...Ta priorita se vám přesune úplně jinam, že prostě najednou je ve středu zájmu dítě a všechno se tam kolem něj točí, takže na spoustu věcí není čas...jakože na sebe nemáme čas, ta intimita po porodu taky šla bokem...“ „...Mně osobně to samozřejmě chybí, já bych hrozně ráda byla zase trošku blíž...“

Názory lidí jsou jí jedno	„...ale jako kdyby něco takového bylo, tak si myslím, že bychom se s tím nějak popraly, mně by to bylo úplně jedno...“
	„...já na to vlastně moc nemám čas a je mi to i celkem jedno...“
	„...I když jak říkám, mně je to spíš jedno, at' si každý říká, co chce, dělá, co chce. Dokud mi nezasahují takový lidi do života, tak at' si dělají a píšou, co chtějí...“
Je jí dobře, když se s dítětem pohybuje ve společnosti	„...Pohybovat se jako manželky mi nevadí a je mi v tom velmi dobře. A s miminkem ještě lepší...“

Miroslava hned na začátku našeho rozhovoru zmiňovala, že dítě vždycky chtěla, jen nechtěla nic uspěchat a hnát se do tak důležitého životního rozhodnutí. Stejně tak jako většina ostatních participantek však nevěděla, jak se vůbec jako stejnopohlavní pár mohou se svou partnerkou k dítěti dostat. Snažila se s partnerkou o co největší obezřetnost při vybírání dárce z důvodu strachu z legislativních mezer v českém právu. Dále popisuje fenomén typický pro sociálního rodiče a tím byl strach ze vztahu k nebiologickému dítěti. Participantka se bála, jestli mezi ní a dítětem vůbec vznikne nějaké pouto.

Co se týká prožívání během těhotenství a při porodu, Miroslava popisovala, že jí strach se přesunul směrem k partnerčině zdraví. Bála se, aby vše probíhalo v pořádku a aby se partnerce nic nestalo. Toto prožívání vedlo k tomu, že se obě partnerky o něco více poznaly s blížily. Porod popsala participantka jako jeden z nejhorších zážitků v životě plný nejistoty a strachu. Můžeme to však přisoudit komplikacím, které se během porodu objevily. Poté co vše dopadlo dobře, mluvila už pouze o nepopsatelně krásných emocích, které pojmenovala obecně jako láska.

Poporodní fázi participantka popisuje jako plnou štěstí, lásky a radosti. Vystupovat na veřejnosti v sociálním prostředí jí dělá velmi dobře a líčí zajímavý fenomén hrdosti, který vztahuje jak k vlastní osobě, tak k celé nově vzniklé rodině. Ve vztahu si ale všimla jakéhosi odcizení, které se mezi partnerkami objevilo. Je si však jistá, že je to normální a věci se brzo zlepší. V poslední řadě se Miroslava věnovala svému strachu ze začlenění dítěte do dětského kolektivu.

V rozhovoru s Miroslavou jsem si všiml, že během celého procesu jí doprovázel strach. Ten se v každé etapě procesu vztahoval k jiným fenoménům.

5.1.2 Pár č. 2 (domácí inseminace)

Amálie a Hana se spolu seznámily před 3 lety. Jelikož Amálie chtěla dítě, rozhodly se nakonec společně dítě mít skrze domácí inseminaci s dárcem, kterého si našly přes internet. Celý proces začal Před rokem a půl a dítěti je nyní 9 měsíců. Vychovávají ho společně od jeho narození.

Amálie

Žena, 35 let, biologický rodič, délka rozhovoru: 1:10:52, červenec 2022

Témata	Citace
PROŽÍVÁNÍ PŘED TĚHOTENSTVÍM Toužila po dítěti a rozhodla se	<i>„...i když jsem lesbička, tak jsem samozřejmě taky ženská, která touží a má ty tužby ohledně toho mateřství jako takového...“</i>
	<i>„...A já jsem chtěla už jako mladší, už v 18i jsem věděla, že bych chtěla... a před rokem, vlastně dvěma po Vánocích jsem se rozhodla...“</i>
	<i>„...já jsem celý život čekala na svoji příležitost, o tom jsem informovala i svoji partnerku...o to víc, když se naskytla šance s tímhle nápadem, že bychom se mohly pokusit, tak já jsem to prostě zkusila“</i>
	<i>„...Ta touha po tom miminku a ta šance, že tu něco takového je, třeba i na té stránce a že stačí malinký krůček, tak jsem prostě samozřejmě šla za tím hlava nehlava...“</i>
Touha po anonymitě a vzdání práv	<i>„...protože my nejsme v kontaktu, jsme v kontaktu pouze přes email, nemáme na sebe ani telefonní čísla...“</i>
	<i>„...dodržujeme nějaké věci, které jsme si i slíbili na začátku, jakože on se jí úplně vzdá, nebude mít žádný zájem...“</i>
	<i>„...protože jsem vždycky chtěla papír nějaký, takové to vzdání a tak, abych to měla nějak pojištěné...“</i>
Nervozita před setkáním s dárcem	<i>„...Bylo to takové divné, nervózní, nevěděla jsem, co od toho čekat, jestli jsem neudělala špatně...“</i>
Nevěřila tomu, že se to povedlo	<i>„...já jsem tomu vůbec nevěřila, že se to povedlo, já jsem se bála tomu věřit...“</i>
PROŽÍVÁNÍ BĚHEM TĚHOTENSTVÍ A PŘI PORODU	

Strach z toho, jak se k celé situaci bude stavět a jak vše bude probíhat	<i>„ ...je to pro nás obě nové, a bála jsem se třeba toho, abych neměla nějaké poporodní deprese. Toho jsem se bála hodně, že jsem nevěděla, co od toho očekávat... “</i>
	<i>„ ...zvládnou to všechno? Jak to bude? Jak se budu cítit? Vše se to mísilo...nejistota. Tak v životě jsem nevěděla, jestli se dokážu postarat o tak malé miminko, jestli to zvládnou, jestli na to budu stačit... “</i>
	<i>„ ...na jednu stranu jsem z toho měla strach, co vůbec budu vymýšlet, nikdy jsem takhle malinké dítě neměla... “</i>
	<i>„ ...já jsem se bála i toho porodu... “</i>
	<i>„ ...tak jsem volala přítelkyni, jestli už jede, protože to bylo v době covidu, tam jsem se toho hodně bála (že přítelkyně nebude moct být u porodu) ... “</i>
Těšila se na to	<i>„ ...ted' přichází ta starostlivost matky, já se na to hrozně těšila... “</i>
	<i>„ ...vždy jsem se těšila na to, až půjdu se svým dítětem někam do nějaké herny, že jí budu moci něco ukázat, nebo že s ní budu venku, nebo na koupaliště... “</i>
PROŽÍVÁNÍ PO PORODU	
Krásné emoce, splněný sen	<i>„ ...prostě úžasný pocit, to nejde popsat. To je tak hrozně moc krásných emocí, co v sobě člověk má... “</i>
	<i>„ ...to je tak, když se ti splní tvůj celoživotní sen, že prostě něco strašně moc chceš, toužíš po něčem, prostě to miminko a ted' se ti to konečně podaří a držíš ho v ruce... “</i>
Nepopsatelné štěstí, láska a naplnění	<i>„ ...to nejde popsat, to je naplnění všech pocitů, které vůbec existují, hrozné štěstí a radost... “</i>
	<i>„ ...byla jsem zamilovaná a tak, ale tohle je jiná láska. Je to štěstí, opravdu štěstí a naplnění... “</i>
	<i>„ ...radost, štěstí a naplnění. To je všechno, celý svět. Můj svět mi vyplnila... “</i>
Zkouška vztahu a odcizení	<i>„ ...ten náš vztah se taky samozřejmě trochu změnil, vůbec jsme neměly představu o tom, co nastane...a potom co se malá narodila, tak jsme se trochu odcizily... “</i>
	<i>„ ...musím říct, že to byla šíleně těžká zkouška našeho vztahu, ale vydržely jsme to... “</i>
Hrdost	<i>„ ...tyjo já jsem to zvládla. Jsem na sebe na jednu stranu vnitřně pyšná, že jsem to dokázala... “</i>

<i>„...já jsem na to pyšná, že mám přítelkyni, a že tvoříme pár, a že jsme rodina...“</i>
<i>„...se klidně ráda ukážu s tím, že mám dítě a dokážu být plnohodnotnou matkou jako ostatní, a že v tom vlastně žádný rozdíl není...“</i>

Rozhovor s Amálií nebyl charakteristický jedním tématem, které by bylo cítit po celou dobu našeho setkání. Její prožívání se spíše odvíjelo od situací, které se během procesu odehrávaly. Za začátku byla z participantky cítit velká touha po dítěti. Byla si tím, že chce dítě jistá už velmi dlouho, jen čekala na tu správnou příležitost a ve chvíli kdy se objevila jí využila. Dokonce si i dopředu zjišťovala jak na to, a tak si poté i rychle našla cestu k dárci pro domácí inseminaci. Co pro ni bylo však velmi důležité, bylo dodržení určité anonymity. V tomto případě je to myšleno tak, aby dárci nevěděl o rodině všechno a aby se vzdal všech práv na dítě. V této situaci jsem cítil, že je za tím vším schovaný i strach z toho, aby se třeba dárci nechtěl určitým způsobem zapojovat do jejich rodinného chodu, aby jejich dítě nenavštěvoval a podobně. Participantka chtěla mít jistotu, aby nic takového neprobíhalo, takže na sebe s dárcem mají pouze email a dopisují si zřídka. Pro obě partnerky byla i velká úleva, že dárci ani nic takového v úmyslu neměl a jejich přání bez problému přijal. Ke konci této části rozhovoru Amálie popisovala, že sama nemohla uvěřit tomu, jak rychle se celý proces povedl.

Během samotného těhotenství Amálii provázely silně ambivalentní emoce. V první řadě to byl pocit strachu, jak se vlastně k dítěti bude stavět. Cítil jsem při rozhovoru určitý pocit nejistoty ve vztahu k mateřství tím myslím, že si nebyla jistá, zda celou situaci zvládne, jestli v tom bude dobrá a zda se o dítě dokáže postarat. Strach v ní však nevyvolávaly jen výše zmiňované představy o budoucnosti, ale také samotný porod a případná nepřítomnost přítelkyně u porodu z důvodu pandemie covid-19. V druhé řadě se na dítě samozřejmě těšila. Chtěla se s ním vydat mezi lidi a měl jsem i pocit, že tak trochu dokázat, že to dobře zvládá.

Co se týká samotného života s dítětem, participantka popisuje silně pozitivní až nepopsatelné emoce. Pro ni samotnou je to splněný sen a nová náplň života. Do života jí to přineslo mnoho štěstí, lásky a radosti. Jediná rovina, která jí přijde mírně opomíjená, je ta vztahová. V této rovině vnímá určitý pocit odcizení, které vzniklo po příchodu nového člena do rodiny. Vše se začalo točit kolem něho a na samotný vztah zbylo málo času. V poslední řadě je na sebe i na celou rodinu Amálie velmi hrdá, a rozhodně se nebojí vyjít do společnosti jako stejnopohlavní pár, který vychovává děti.

Hana

Žena, 42 let, délka rozhovoru: 1:10:58, červenec 2022

Témata	Citace
PROŽÍVÁNÍ PŘED TĚHOTENSTVÍM	
S partnerkou o tom mluvily	<p>„...no tak my jsme o tom mluvily už vlastně hned od začátku, že partnerka miminko chce, a když chtěla ona, tak jsem pak samozřejmě chtěla i já...“</p> <p>„...pak jsme se teda začaly bavit o tom, že by teda ta partnerka mohla mít miminko...“</p> <p>„...Tak jsme o tom mluvily víc a víc, až jsme se prostě domluvily, že bychom to teda mohly zkusit...“</p> <p>„...moje reakce, když jsme se o tom začaly bavit byly - já kdybych nebyla takhle stará, tak taky chci ještě miminko...“</p>
Neví jak na to	„...že bychom to teda mohly zkusit. Já jsem absolutně nevěděla jak...“
Touha po anonymitě	<p>„...jsme vůbec nechtěly, aby věděl, kde bydlíme...“</p> <p>„...bylo i domluvený, že nebude mít žádný nároky, nebude o tom chtít nic vědět...“</p>
Překvapení z rychlosti procesu oplodnění	<p>„...překvapilo to i nás samotný, vůbec jsme to nečekaly, že to prostě takhle vyjde...“</p> <p>„...S tím jsme prostě ani nepočítaly, že by to bylo takhle hned. My jsme mluvily o miminku a tohle, že to vyzkoušíme, ale fakt jsme nepočítaly s tím, že to vyjde hned úplně takhle. Což bylo velký překvapení, ale obrovská radost.</p>
Radost z přístupu partnerky a těšení se	<p>„...já jsem byla hrozně ráda, že do toho chce jít a tohleto...“</p> <p>„...já jsem se těšila a prožívala to stejně, jako kdybych byla těhotná já...“</p> <p>„z jedny strany jsem se na to hrozně těšila, ale taky jsem si to neuměla představit...“</p>
Strach a nervozita z procesu i dárce	„...já jsem byla strašně nervózní a bála jsem se toho, abych jí nějak neublížila, i během té inseminace...“

	<i>„ ...tak jsem z toho byla hrozně nervózní. Byl to nověj člověk, věděla jsem, o co tam půjde. Není to standardní situace, ale na druhou stránku musím říct, že potom jak přišel a sedli jsme si a začali jsme si nějak povídat, to napětí tam bylo cítit ze všech stran... “</i>
Nepřipouštění, že by to nemuselo vyjít	<i>„ ...my jsme si to spíš nepřipouštěly, že by se třeba mohlo něco pokazit...vůbec jsme nějak nepřemýšlely o tom, že by to mělo být jinak...jak říkám, my jsme si vlastně ani nepřipouštěly, že by to nešlo... “</i>
Nemohla uvěřit, když zjistila, že se to povedlo	<i>„ ...ted' já jsem na to koukala, zvětšovala si to na maximum...mně se úplně zastavilo srdce a říkala jsem si tyjo on tam je, on tam fakt je, ono se to povedlo... “</i> <i>„ ...přišla jsem domu a první co, tak jsem to chtěla vidět na živo ne na fotce. Musela mi ho ukázat... pak už to byla jenom obrovská radost... “</i>
PROŽÍVÁNÍ BĚHEM TĚHOTENSTVÍ A PŘI PORODU	
Strach z výsledků	<i>„ ...my se toho bály tak no na konci, když nám řekli, že má málo plodový vody, tak to jsme měly strach, ale to už bylo ke konci...trošku jsme se bály výsledků, ale všechno vyšlo úplně v pořádku... “</i> <i>„já bych řekla, že probíhalo v pořádku. Ze začátku jsem ale měla strach, aby to tak probíhalo... “</i>
Štěstí hned po porodu	<i>„ ...to je takovej pocit štěstí a lásky k tomu malinkému tvorečkovi...nevím, jak to říct... “</i> <i>„ ...To bylo prostě neskutečný štěstí spojený s láskou... “</i>
Stejně prožitky jako když sama rodila	<i>„ ...ten partner tý rodičky prožívá vlastně úplně to stejný jako ta máma. Všechny ty emoce, strach, štěstí, lásku, všechno to prožívá stejně.</i>
PROŽÍVÁNÍ PO PORODU	
Hrdost	<i>„ ...Cítím se dobře a jsem hrdá na to, že máme dítě... “</i>
Štěstí a radost X strach	<i>„ ...My jsme šťastné, a to je hlavní... “</i> <i>„ ...hodně se toho změnilo, ale já toho vůbec nelituju, já jsem spokojená, jsem šťastná... “</i> <i>„ ...jsem úplně neskutečně šťastná, ale mám o ni neskutečnej strach... “</i>
Lítost nad přístupem vlastní rodiny	<i>„ ...Je mi to líto. Je mi z toho smutno... “</i>

„...malá má vlastně jenom z partnerčiny strany. Tam má partnerka bráchu, mamku, taťku...z její strany prostě nikdo. To je mi líto, že moje část to nevzala a nikoho tam nemá.

„...ráda bych když už tam pojedeme říct našemu dítěti, že pojedeme se podívat za babičkou...“

U rozhovoru s Hanou byl od začátku viditelný rozdíl v tom, že už děti má z předchozího manželství, tím pádem i její touha po dětech byla o něco nižší a méně významná. I přes tento fakt však Hana svou partnerku v jejím rozhodnutí podporovala a její touha se poté dostavila ruku v ruce s touhou partnerky. Byla z přístupu partnerky nadšená a těšila se na to, jak celý proces bude probíhat. Jako u ostatních participantů se zde objevoval fakt, že nevěděla, jak se k dítěti dostat. Jelikož ale její partnerka věděla, o strážce, kde se tyto věci dají vyřídit, nechala se v této situaci vést partnerkou. Stejně tak jako u její partnerky se v jejím prožívání objevil fenomén touhy po anonymitě a nervozita z dárce. Tyto aspekty jsou pro oba páry výrazně klíčové a schovávají v sobě formu strachu z narušení rodinné integrity druhým biologickým rodičem, který by se třeba nějakou dobu po procesu mohl o dítě přihlásit. Participantka dále popisuje, že nemohla uvěřit tomu, když se dozvěděla, že je její partnerka těhotná, a že to vyšlo takhle rychle... v rozhovoru celou situaci tohoto zjištění popisovala velmi živě a do detailů.

Co se týká prožívání během těhotenství a při porodu, popisuje Hana především strach z výsledků různých vyšetření, které musela její partnerka podstoupit. Jelikož však všechna vyšetření dopadla dobře, její strach se upozadil a dal možnost většímu růstu emocí jako jsou radost a štěstí. Při porodu participantka popisuje především pocity štěstí a lásky. Jako v ostatních rozhovorech se zde objevovala i formulace „nepopsatelných pocitů“ zaměřených kladným směrem. Podle Hany se prožívání partnera, který celým procesem prochází jako pozorovatel, dá srovnat s prožíváním samotné matky která rodí.

Po porodu se participantka zaměřila především na popis vlastní hrdosti na to, že společně vychovávají dítě. Na to navázala popisem svých ambivalentních pocitů strachu a štěstí. Strach o dítě je pro většinu participantů velmi typický a vystupující, stejně tak jako štěstí, které tyto páry prožívají. Hana se rozmluvila také o jejich vztahu, přičemž popisovala jejich odcizení a přirovnávala jejich vztah spíše k žití vedle sebe či spolubydlení. Situace se podle ní však s přibývajícím časem zlepšuje a nacházejí si čas i pro sebe. V poslední řadě popisovala přístup vlastní rodiny, který má spojený s emocí lítosti. Přála by si, aby jí rodina více akceptovala a tím otevřela více možností pro jejich dítě.

Co se týká rozhovoru s Hanou, bylo zajímavé sledovat jeden fenomén, který celé naše setkání provázal. V tabulce jsem ho neuváděl, protože se netýká úplně prožívání, ale určitě je pro ni velmi důležitý. Zmiňovaným fenoménem je komunikace. Skoro v každé části našeho rozhovoru se objevovaly fráze jako „domluvily jsme se“, „mluvily jsme o tom“, „řešily jsme to“. Z toho jsem usoudil, že pro ni během celého procesu byla právě komunikace jeden z klíčových nástrojů k dosažení určitých společných cílů.

5.2 Výsledky výzkumného šetření

5.3 Prožívání před zahájením procesu

5.3.1 Touha po dítěti

První fenomén, který participantů prožívali a popisovali před zahájením celého procesu získávání dítěte byla touha po dítěti. U všech z nich se objevila ať už ve větší, či menší míře. Zajímavé bylo pozorovat, že mnohem větší důraz na tuto touhu dávali biologičtí rodiče. Například Petra (biologický rodič) v rozhovoru zmiňuje: „...*Já jsem dítě chtěla už strašně dlouho, akorát teda nebylo s kým, ale vím že partnerka to, nechci říct, že jsem jí do toho dotlačila, to né ale, myslím si, že by do toho nešla tak brzo kdybych furt jakoby nepřicházela na toto téma a s těmi návrhy...*“. Dávala najevo, že její touha byla silnější než touha partnerky. „...*A já jsem chtěla už jako mladší, už v 18i jsem věděla, že bych chtěla... a před rokem, vlastně dvěma po Vánocích jsem se rozhodla...já jsem celý život čekala na svoji příležitost, o tom jsem informovala i svoji partnerku...o to víc, když se naskytl šance s tímhle nápadem, že bychom se mohly pokusit, tak já jsem to prostě zkusila...*“ (Amálie)

Naopak například Miroslava vykazovala touhu s větší zdrženlivostí, nevadilo by jí, kdyby byl proces o nějakou dobu odložen „...*Já jsem děti vždycky chtěla, jen jsem si nebyla úplně jistá, jestli už právě teď, nebo jestli s tím náhodou ještě chvíli nepočkat...*“

Hana v rozhovoru sdělila, že její touha přišla až společně s touhou její partnerky. „...*no tak my jsme o tom mluvily už vlastně hned od začátku, že partnerka miminko chce, a když chtěla ona, tak jsem pak samozřejmě chtěla i já...*“. Z rozhovoru jsem pochopil,

že tento fakt ovlivňovala především skutečnost, že Hana už 3 děti z předchozího vztahu má a také její věk „...já, kdybych nebyla takhle stará, tak taky chci ještě miminko...“

5.3.2 Neví jak na to

Skoro všechny ženy, které se výzkumu účastnily, uváděly, že jeden z problémů, který je na jejich cestě potkal, byla nedostatečná orientovanost v problematice získávání dítěte v České republice. Kromě Amálie ani jedna z žen nevěděla, jak se taková situace řeší. Petra a Miroslava si nevěděly rady s tím, jak vyřešit problematiku dárce „...doprovázely nás pocity, že vlastně nevíme, jak to vyřešit s tím dárcem, jak nejlíp to udělat...“ (Petra), „...jen jsme nevěděly, co a jak s tím dárcem a kde nám s touhle situací pomohou...“ (Miroslava).

Hana nevěděla, jak vyřešit situaci celkově „...že bychom to teda mohly zkusit. Já jsem absolutně nevěděla jak...“. Jediná Amálie byla rozhodnutá, že chce podstoupit oplodnění pomocí domácí inseminace, a dokonce znala i stránky, na kterých se ke genetickému materiálu může dostat „...vím o stránce, že existuje lesbický koutek. Ale tenkrát to bylo tak, že to bylo opravdu jenom pro lesbičky a gaye, teď už je to tam teda spárovaný, co jsem koukala, ale jsou tam inzeráty, i co se týká toho sperma...“

5.3.3 Touha po anonymitě

Pro lepší pochopení, musím na začátek vysvětlit, co jsem tímto tématem myslel. U všech participantek se objevil určitý typ strachu nebo obezřetnosti při vybírání vhodného dárce. Většina z nich se bála toho, že si biologický rodič může kdykoli zažádat o dítě, a tím pádem by mohl nějakým způsobem narušit jejich rodinou integritu.

U Petry s Miroslavou bylo toto téma viditelné, když se rozhodovaly mezi kamarádem a anonymním dárcem „...vlastně když by nějaký náš kamarád byl otcem, tak by na něj měl potom veškerý práva...jsme zas nechtěly řešit případně když se pak kamarádství rozbije, začnou se prostě dělat naschvály a podobně, tak toho jsme se trošku bály...“ (Petra), „...co kdyby ho najednou třeba napadlo, že to dítě chce? Nebo jakože by prostě měl možnost nám ho sebrat...To jsme si nedokázaly představit a jako ten strach tam byl prostě...“ (Miroslava)

U Hany s Amálií šlo o podobnou situaci. Obě dvě mluvily o tom, že se bály sdělovat dárci, kterého našly na internetu, jakékoli informace, aby se k nim případně nemohl dostat. „...dodržujeme nějaké věci, které jsme si i slíbili na začátku, jakože on se

jí úplně vzdá, nebude mít žádný zájem...“ (Amálie), „...jsme vůbec nechtěly, aby věděl, kde bydlíme...bylo i domluvený, že nebude mít žádný nároky, nebude o tom chtít nic vědět...“ (Hana). Hana dokonce přemýšlela nad tím, zda by nebylo možné celou situaci nějak pojistit „...protože jsem vždycky chtěla papír nějaký, takové to vzdání a tak, abych to měla nějak pojištěné...“ (Amálie), nicméně to v České republice není možné.

5.3.4 Nervozita ze setkání s dárce

V případě domácí inseminace, pro kterou se rozhodl druhý pár z mého výzkumu, se objevoval prožitek nervozity ze setkání s dárce. Hana i Amálie popisují, že když se měly setkat s dárce, doprovázel je pocit nervozity, jak celý proces bude probíhat. „...*tak jsem z toho byla hrozně nervózní. Byl to nový člověk, věděla jsem, o co tam půjde. Není to standardní situace...“ (Hana), „...Bylo to takové divné, nervózní, nevěděla jsem, co od toho čekat, jestli jsem neudělala špatně...“ (Amálie). Nicméně obě se v rozhovorech zmiňují, že nervozita po setkání opadla. Všichni si byli navzájem velmi sympatičtí, a i to celý proces velmi usnadnilo. Hana to dále popisuje: „...*potom jak jsme se rozpovídali, tak to úplně opadlo. Takže pak jsme se bavili, jako kdybychom se znali už dlouho...“.**

5.3.5 Strach ze vztahu k nebiologickému dítěti

Tento fenomén byl viditelný u Miroslavy, která popisovala, že se bojí, jak k dítěti, které nebude její biologické, bude přistupovat. Myslím si, že pro některé sociální rodiče může tento faktor hrát klíčovou roli při rozhodování se, zda dítě chtít či ne a je specifický pro stejnopohlavní páry. „...*Bála jsem se, jak se k tomu dítěti budu celkově stavět, jestli tam třeba vůbec vznikne nějaký pouto, jestli tohle vůbec jako zvládnu jo...já to ani nechci říkat, ale jako i jestli ho budu mít ráda...“ (Miroslava)*

5.4 Prožívání při těhotenství a porodu

5.4.1 Strach

Strach během těhotenství provázal nejednu participantku tohoto výzkumu. Jelikož se každý týkal trochu něčeho jiného, rozhodl jsem se ho zde rozepsat podle toho, čeho se u jednotlivých žen týkal. Obecně strach popisovala pouze Miroslava, která ho nepřiradila k určitému fenoménu. „...*nicméně já prostě z nějakého důvodu se furt bála, já taková asi prostě jsem nebo já nevím prostě, já jsem si říkala, že se pořád vlastně může něco stát...“.* Vykazovala tedy známky spíše obecně strachu.

5.4.1.1 Strach o partnerku

Sociální rodiče ve svých příbězích zmiňovaly strach o partnerku. Hana ve svém příběhu zmiňovala, že se bála, aby partnerka prošla všemi vyšetřeními bez problému. Roli v tom hrálo onemocnění partnerky i její věk. „...*My se toho bály tak no na konci, když nám řekli, že má málo plodový vody, tak to jsme měly strach, ale to už bylo ke konci...trošku jsme se bály výsledků, ale všechno vyšlo úplně v pořádku...*“.

5.4.1.2 Strach, jak celou situaci zvládne

Tento typ strachu byl viditelný u Amálie, která popisovala, že si nebyla jistá tím, jak celou situaci zvládne, jak se k dítěti bude stavět, a jestli jí mateřství půjde. „...*je to pro nás obě nové, a bála jsem se třeba toho, abych neměla nějaké poporodní deprese. Toho jsem se bála hodně, že jsem nevěděla, co od toho očekávat...*“ popisuje Amálie a dodává: „...*zvládnou to všechno? Jak to bude? Jak se budu cítit? Vše se to mísilo...nejistota. Tak v životě jsem nevěděla, jestli se dokážu postarat o tak malé miminko, jestli to zvládnou, jestli na to budu stačit...*“.

5.4.2 Nepopsatelné emoce štěstí těsně po porodu

Z rozhovorů bylo cítit, že všechny ženy prožívaly nepopsatelné emoce štěstí při porodu nehledě na to, zda to jsou rodiče sociální či biologičtí. Každá z nich do těchto nepopsatelných emocí projektovala některou emoci jmenovitě. U Petry to byla jmenovitě například radost: „...*Tak všechno bylo pro mě hrozně v pohodě a fajn, radost...*“.

„...*Jsou to nepopsatelné emoce, ale zároveň hrozně krásné emoce...Ten moment, když mi ho pak dali. Nezapomenete. To se těžko popisuje, když jste to nezažil. Prostě láska. Nikdy víc už nebude...*“. Tak popisovala své emoce Miroslava, která se v jejím rozhovoru zmiňovala o lásce a naplnění. Tento prožitek byl ještě umocněnější komplikovaným porodem.

„...*To je tak, když se ti splní tvůj celoživotní sen, že prostě něco strašně moc chceš, toužíš po něčem, prostě to miminko a teď se ti to konečně podaří a držíš ho v ruce...*“ Tento popis situace zvolila Amálie, která použila přirovnání splněného snu. Pocit naplnění provázel participantku po celou dobu rozhovoru.

Hana se přiklonila k pocitům lásky a štěstí a poznamenává, že prožívání rodiče, který není biologický a nerodí, se dá srovnat s prožíváním samotné rodičky. Mohla tuto situaci porovnat na základě faktu, že si sama prošla oběma situacemi, jak vlastním

porodem, tak porodem partnerky. „...*ten partner tý rodičky prožívá vlastně úplně to stejný jako ta máma. Všechny ty emoce, strach, štěstí, lásku, všechno to prožívá stejně...*“

5.5 Prožívání poporodní fáze

5.5.1 Hrdost

U všech participantek mého výzkumu se po celém procesu objevil pocit hrdosti. Ten se vázal jak k vlastní osobě, tak celé nově vzniklé rodině. Ženy jí zmiňovaly nejčastěji, když odpovídaly na otázku, jaké pro ně je pohybovat se v sociálním prostředí jako stejnopohlavní pár, který vychovává dítě. „...*Cítím se dobře a jsem hrdá na to, že máme dítě...*“ (Hana), „...*já jsem na to pyšná, že mám přítelkyni, a že tvoříme pár, a že jsme rodina...se klidně ráda ukážu s tím, že mám dítě a dokážu být plnohodnotnou matkou jako ostatní, a že v tom vlastně žádný rozdíl není...*“ popisuje dále Amálie, ze které jsem v rozhovoru cítil, že hrdost doplňuje i potřeba ukázat světu a společnosti, že i matka ze stejnopohlavního páru, se dokáže vyrovnat matkám z párů heterosexuálních.

Miroslava svou hrdost popsala takto: „...*důležité je, že já jsem na nás s partnerkou hrdá...Dělá to se mnou to, že jsem vlastně hrozně šťastná, že to dítě máme, a že jsme to dokázaly nějak společně...*“. Cítil jsem, že v jejím případě jde i celkově hrdost na to, že společně zvládly celý proces, který pro ně byl náročný. Vztahuje se to celkově k situaci v České republice, která stejnopohlavním párům celý proces znesnadňuje. U Petry jsem cítil, že hrdost se schovává v tom, že se jí lidé ptají na to, jak to dokázaly a jí to těší „...*nevadí mi to, naopak vlastně jsem ráda, že třeba některý lidi se zeptají, aby mohli pak adekvátně reagovat...*“ (Petra).

5.5.2 Odcizení ve vztahu

V obou párech došlo po porodu k jakémusi odcizení ve vztahu. Páry popisovaly, že jelikož se jejich svět začal točit okolo dítěte, na sebe samé jim zbylo velmi málo času. To se dotklo i jejich intimního života, který v poporodním období šel stranou. „...*Z mého pohledu se to změnilo hodně, protože prostě není čas na takový to obejmout, pohladit, přitulit se nebo takhle, sednout si k televizi a prostě se celou neděli válet u televize...*“, tak zmiňuje změnu ve vztahu Petra a k intimitě se vyjadřuje takto: „...*Tam to ovlivnění je veliký, ne úplně pozitivně. Na druhou stranu, zase samozřejmě nás to sblíží jinak...*“. Miroslava podle její výpovědi prožívala situaci velmi podobně „...*Ta priorita se vám*

přesune úplně jinam, že prostě najednou je ve středu zájmu dítě a všechno se tam kolem něj točí, takže na spoustu věcí není čas...jakože na sebe nemáme čas, ta intimita po porodu taky šla bokem...“.

Stejně tak jako první pár situaci vnímá i pár druhý. Hana i Amalie popisují fenomén stejně. „...*Ten náš vztah se taky samozřejmě trochu změnil, vůbec jsme neměly představu o tom, co nastane...a potom co se malá narodila, tak jsme se trochu odcizily...“* (Amálie). „...*Bylo to takový celý divný, a byly jsme vedle sebe spíš jako kamarádky nebo spolubydlící než jako partnerky. Takže to hodně nabourávalo ten náš vztah...“* tak popisuje situaci Hana. Na tomto bodě se tedy shodly všechny participantky.

5.5.3 Strach z dětského kolektivu

Všechny participantky se ve svých výpovědích shodly, že co se týká budoucnosti, dělá jim starosti dětský kolektiv. Podle jejich výpovědí, děti dokáží být zlé, a jejich dítě by se s tím mohlo hůře vyrovnávat. „...*Já s tím počítám, že prostě se tam něco objeví, že ty děti budou zlý nebo se budou smát...“* (Hana), „...*Já samozřejmě přemýšlím o školce, protože si budou ukazovat a děti jsou samozřejmě zlý...“* (Amálie). Stejně tak se k situaci vyjádřil i první pár. Petra popisuje svůj strach takto: „...*Ale bojím se těch spolužáků, protože děti dokážou být hrozně zlý...“* a Miroslava se ohledně situace cítí stejně: „...*Jediné, čeho se s partnerkou trochu bojíme je, aby malej neměl problémy ve školce nebo ve škole, znáte to, děti jsou zlé...“*.

5.5.4 Ambivalence štěstí/radosti a strachu

U všech žen účastnicích se výzkumu se objevil apel na skutečnost, že jim dítě do života přineslo štěstí a radost, na druhou stranu ale také určitý typ strachu, že by se dítěti mohlo kdykoli něco stát. „...*Jsem úplně neskutečně šťastná, ale mám o ní neskutečný strach...“* popisuje ve svém rozhovoru Hana.

Miroslava prožívá situaci obdobně jako Hana „...*Začnu určitě štěstím. Ono se ten život prostě nějak naplní tím dítětem. Člověk má možnost něco ze sebe předat úplně novému človíčkovi, a to je hrozně krásnej pocit. Já jsem vždycky chtěla něco ze sebe předat a tímhle se mi to prostě splnilo. Pak je to ten strach, každý den se vlastně bojím, aby se mu něco nestalo...“*.

Podobně se k tomu vyjadřuje i Petra, která vypovídá: „...*ve směr přináší jenom radost...je to takový chaotický všechno, ale i tak je to hezký...“*, ale dodává: „...*strach, to jako hodně – ať už z toho, že teďka člověk neví, jestli přiletí nějaká raketa ze vzduchu*

nebo prostě co, co nějaký takový dítě v nějakým krytu prostě asi dělá žejzo rok nebo tak, tak i to, že prostě partnerka samozřejmě jako má strach, že dýchá, nedýchá a podobně, ta situace se může stát, to já jako nechci bagatelizovat, stává se to a může se to stát, takže to je prostě další věc no...".

I Amálie situaci komentuje se silnou ambivalencí pocitů strachu a naplnění „...Nic mi nevadí, až na ten strach o to miminko teda, to už zůstane navždycky, ale je to takový zvláštní, člověk bojí, pořád. A co se týká nějakých emocí – radost, štěstí, naplnění. To je všechno, celý svět. Můj svět mi vyplnila...“.

6 Diskuse

Cílem mé práce bylo více do hloubky prozkoumat prožívání stejnopohlavních párů, které vychovávají děti. Zaměřil jsem se proto na 2 páry tedy 4 participantky, které mi pomocí svých výpovědí umožnily nahlédnout na tuto problematiku z jiného úhlu pohledu než většina výzkumů na toto téma dodnes dělaných. Abych mohl problematiku prozkoumat detailněji, rozpracoval jsem v této práci nejprve jednotlivé rozhovory samostatně, a až poté jsem se věnoval společným tématům a fenoménům, které byly pro participanty klíčové.

Svým výzkumem jsem se snažil odpovědět na výzkumnou otázku: *Jak prožívají stejnopohlavní páry rodičovství v České republice?*

V otázce prožívání před zahájením procesu získávání dítěte a v jeho začátcích se participantky shodovaly na touze po dítěti. Objevovala se u všech do jedné ve větší či menší míře. Tomu neodporuje výzkum Maříkové a Vohlídalové (2019), který tvrdí, že 42 % lesbických žen po dítěti touží. Stejně tak se u většiny z nich objevil pocit, že neví jak na to, jak se vůbec o dítě pokoušet, kde jim s tím pomohou, a jak vybrat správného dárce. Právě v otázce dárce se objevoval specifický pocit, a tím byla mnou nazvaná touha po anonymitě. Touto touhou mám na mysli, že všechny participantky měly, dalo by se říci strach, aby dárce neměl jakoukoli možnost zasáhnout do jejich rodinné integrity. Můžeme se domnívat, že za tento strach může především legislativní nastavení české republiky, které neumožňuje některé situace bezpečně právně ošetřit.

Setkání s dárce vyvolával v participantkách, které zvolily domácí inseminaci velkou nervozitu z důvodu nestandardnosti situace, což je dle mého názoru také typické především pro stejnopohlavní páry, které se k dítěti chtějí dostat touto formou. Myslím si to proto, že páry heterosexuální nemusí obcházet zákon, a tak mají možnost se této alternativě zcela vyhnout. Další silně popsaná emoce byla strach sociálního rodiče ze vztahu k nebiologickému dítěti, což je další z pocitů, který se u stejnopohlavních párů může před procesem objevovat a může být klíčový při rozhodování, zda dítě chtít či ne. Jako v ostatních případech je hlavním důvodem tohoto prožitku nedostatečnost české legislativy v oblasti homoparentality.

Co se týká prožívání během těhotenství a porodu vyvstaly mi z výzkumu dvě hlavní témata. První byl strach, který se u participantek vztahoval buď k partnerkám nebo celkově k tomu, jak situaci po porodu zvládnou. Tím mám na mysli, jak se k dítěti budou

stavět, jestli se o něj dokáží postarat apod. U porodu šlo o velmi kladné emoce, které účastnice výzkumu popisovaly jako nepopsatelné. Nakonec se většinou stejně k jedné nebo dvěma emocím přiklonily např. k lásce, štěstí, naplnění apod.

Prožívání poporodní fáze se vyznačovalo především hrdoostí, kterou tyto ženy cítily vůči sobě i své rodině. Myslím si, že i z důvodu složitosti procesu a jeho psychické i fyzické náročnosti, byl tento pocit často opakovaný a vyzdvihovaný. Dále se zde objevoval fenomén odcizení ve vztahu. Ten byl popisován jako neodmyslitelný důsledek příchodu dítěte do rodiny. Nelze však přesně říci, zda je tento fenomén typický jen pro stejnopohlavní páry. Ženy se ve svých výpovědích také věnovaly strachu z budoucího nástupu dítěte do školního kolektivu. Formulace „dětí jsou zlé“ se objevila úplně v každém rozhovoru, a tím na tento strach poukazovala. To si znovu myslím, může být velmi typické pro stejnopohlavní páry, jelikož si uvědomují svou „jinakost“ oproti klasickým rodinným konstelacím. V poslední řadě popisovaly participantky ambivalenci pocitů radosti/štěstí a strachu.

Všiml jsem si, že ve všech rozhovorech jsem cítil vysokou míru strachu. Dle mého názoru je to další charakteristický fenomén, který se objevuje právě u stejnopohlavních párů. Znovu mám pocit, že za tím stojí nedostatečnost české legislativy ale v tomto případě také přístup celé české společnosti.

Z důvodu kvalitativního způsobu šetření nelze tento výzkum převést na celou populaci stejnopohlavních párů. Výzkum to však ani neměl za úkol. Jeho úkolem bylo přiblížit, jak některé stejnopohlavní páry prožívají celý proces získávání dítěte, a jaké pro ně je pohybovat se jako rodiče v českém sociálním prostředí. Předností této práce jsou autentické výpovědi matek, které si tímto procesem prošly a nebojí se o něm mluvit i přes to, že se někdy musely dostat za hranu zákona. Limitem této práce je malý počet participantů a jeho homogenost v oblasti pohlaví. Tuto skutečnost si můžeme vysvětlit tak, že muži gayové mají cestu k dětem ještě o mnoho složitější a tím je jich méně a je těžší je pro výzkum získat. Navíc ne všichni participanté jsou ochotní o situaci mluvit z důvodu pocitu nebezpečí. Všechny výše zmiňované důvody vedly k tomu, že získání participantů pro můj výzkum nebylo vůbec snadné. Pro pouhý náhled na problematiku z druhé strany si ale myslím, že j tento výzkum i co se týká počtu participantů dostačující. Výsledky, které z výzkumu vyšly najevo nelze porovnat s dalšími výzkumy, jelikož se povětšinou věnují spíše problematice dětského vývoje (např. Biblarz & Stacey 2010; Tasker & Patterson 2007) než samotnému prožívání těchto rodičů. Tuto skutečnost ovlivňuje dle mého názoru fakt, že výzkumy, které jsou na tuto problematiku dělány

pochází především z liberálnějších zemí, které mají legislativně více ošetřeno homoparentální rodičovství, a tedy mohou předpokládat, že se prožívání homosexuálních a heterosexuálních rodičů nebude tak závažně lišit.

Cělý výzkum pro mě byl neskutečnou životní zkušeností, která mi ukázala, jak se žije těmto rodičům ve stejné zemi, ve které žiji i já. Rozhodně mi to přineslo mnoho nových poznatků a také chuť věnovat se této problematice dál a do větší hloubky a třeba i jednou s nějakým výzkumem zaměřeným na porovnání mezi homo a hetero parentálním prožíváním přijít.

V poslední řadě tento výzkum otevírá možnosti dalším výzkumům, které mohou zahrnovat vyšší počet participantů a mohou například zjistit, které fenomény jsou typické právě jen pro stejnopohlavní páry.

Závěr

Cílem této práce bylo prozkoumat prožívání stejnopohlavních párů, které vychovávají děti. Práci jsem rozdělil do dvou částí. V první z nich jsem se věnoval teorii, která je pro výzkum důležitá a výzkumům, které se problematice homoparentality doposud věnovaly. Druhá část se věnovala samotnému výzkumu. Abych mohl tuto problematiku prozkoumat více do hloubky, rozhodl jsem se využít polostrukturovaného rozhovoru, který jsem provedl se 4 participantkami (2 páry). Informace, které jsem z rozhovorů dostal, jsem následně analyzoval pomocí Interpretativní fenomenologické analýzy, která mi umožnila porozumět jedinečné zkušenosti všech participantek. Nakonec práce jsem uvedl výsledky analýzy, které poukázaly na emoce a pocity, které jednotlivé ženy účastníci se výzkumu v rozhovorech popisovaly. V diskusi jsem nejdůležitější výsledky více popsal a vysvětlil, jaké možné aspekty je mohly ovlivnit. Dále jsem uvedl limity práce a shrnul, co práce přinesla.

Práce nemá přinést výsledky, které by se daly plošně připsat celé populaci homoparentálních rodičů, ale nabízí nám náhled na 2 lesbické páry, které si procesem získávání dítěte prošly a byly ochotné o něm mluvit.

Seznam literatury

Beňová, K., Goga, S., Gjuričová, J., Hromada, J., Kodl, P., Louženský, J., Nová, J., Otáhalová, L., Pechová, O., Procházka, I., Sokolová, V., Strachoň, M., Štěpánková, M., Walek, C., & Wintř, J. (2007). *Analýza situace lesbické, gay, bisexuální a transgender menšiny v ČR*. Úřad vlády ČR.

Biblarz, T. J., & Stacey, J. (2010). How Does the Gender of Parents Matter? *Journal of Marriage and Family*, 72(1), 3–22. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2009.00678.x>

Burešová, K. (2020). *Rodičovství a partnerství gayů a leseb v českém právu*. Sociologický ústav AV ČR

Cameron, P. & Cameron, K. (1996). Homosexual parents. *Adolescence*, 31(124), 757-776. <https://go.gale.com/ps/i.do?id=GALE%7CA19226135&sid=googleScholar&v=2.1&it=r&linkaccess=abs&issn=00018449&p=AONE&sw=w&userGroupName=anon%7Ebae92c9f>

Čechová, H., & Hajdíková, L. (2016). *Duhová příručka pro vyučující: jak přispívat k bezpečnému a zdravému klimatu v prostředí školy na příkladu prevence homofobní šikany*. Platforma pro rovnoprávnost, uznání a diverzitu z.s..

Fassin, É. (2000). Usages de la science des usages: À propos des familles homoparentales. *L'Homme*, 391-407. <https://doi.org/10.4000/lhomme.39>

Green, R. (1978). *Sexual indentity of 37 children raised by homosexual or transsexual parents*. *The American Journal of Psychiatry*, 135(6), 692-697. <https://doi.org/10.1176/ajp.135.6.692>

Guasti, P., & Bustikova, L. (2019). In Europe's Closet: The rights of sexual minorities in the Czech Republic and Slovakia. *East European Politics*, 36 (2): 226-246 <https://doi.org/10.1080/21599165.2019.1705282>

Hartl, P., & Hartlová, H. (2004). *Psychologický slovník*. Portál

Hate free. (2018). *Děti v duhových rodinách nestrádají. Naopak, říká nová italská studie*. <https://web.archive.org/web/20200217005522/https://www.hatefree.cz/blo/analyzy/2857-duhove-rodiny-italie>

Hosák, L., Hrdlička, M., Libiger, J. (2015). *Psychiatrie a pedopsychiatrie*. Karolinum

Janošová, P. (2000). *Homosexualita v názorech současné společnosti*. Karolinum.

JSME FÉR. (2018). *Rozdíly mezi manželstvím a registrací*. <https://www.jsmefer.cz/rozdil>

Koutná Kostínková, J., & Čermák, I. (2013). Interpretativní fenomenologická analýza. In T. Řiháček, I. Čermák, & R. (Eds.), *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy* (s.9-43). Brno: Masarykova univerzita.

Maříková, H., Vohlídalová, M. (2019). Bariéry versus preferované formy rodičovství u neheterosexuální populace. *Fórum sociální politiky* 13 (6): 20-26. Staženo 1. 7. 2022 (<https://www.vupsv.cz/download/forum-socialni-politiky-6-2019/?wpdmdl=7611&refresh=601778dbba5f71612151003>)

Nedbálková, K. (2011). *Matky kuráže: Lesbické rodiny v pozdně moderní společnosti*. Sociologické nakladatelství.

Nešporová, O. (2021). *Homoparentální rodiny*. Výzkumný ústav práce a sociálních věcí.

Patterson, C. J. (1992). Children of lesbian and gay parents. *Child Development*, 63(5), 1025–1042. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.1992.tb01679.x>

Polášková, E. (2009). *Plánovaná lesbická rodina: rozhodovací proces jako klíčový aspekt přechodu k rodičovství*. Fakulta sociálních studií, Masarykova Univerzita.

- Pondělíčková, J., & Brzek, A. (1992). *Třetí pohlaví?*. Scientia medica.
- Pondělíčková-Mašlová J., & Raboch J. (2005). *O sexualitě a partnerských vztazích*. Galén
- Prague Pride. (2017). Znáte rozdíly mezi manželstvím a registrovaným partnerstvím? Možná budete překvapeni. <https://praguepride.cz/cs/cteni-a-foto/clanky/134-znate-rozdil-mezi-manzelstvim-a-registrovanym-partnerstvim-mozna-budete-prekvapeni>
- Procházka, I. (2002). *Coming out: průvodce obdobím nejistoty, kdy kluci a holky hledají sami sebe*. Stud.
- Sedláčková, A. (2009). Specifika dětí z homoparentálních rodin [Diplomová práce, Univerzita Karlova]. Digitální repozitář Univerzity Karlovy. <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/20929>
- Sloboda, Z. (2016). *Dospívání, rodičovství a (homo)sexualita*. Pasparta
- Sloboda, Z. (2021). Registrované partnerství a homoparentalita v Česku. *Gender a výzkum / Gender and Research*, 22(2), 139-169. <https://doi.org/10.13060/gav.2021.023>
- Smetáčková, I., & Braun, R. (2009). *Homofobie v žákovských kolektivech*. Úřad vlády České republiky.
- Smith, J. A., & Shinebourne, P. (2012). Interpretativ phenomenological analysis. *APA Handbook of Research Methods in Psychology. Research Designs*, 5, 73-75.
- Sociologický ústav AV ČR. (2020). *Znamé neznáme registrované partnerství: statistiky RP po 14 letech*. <https://www.soc.cas.cz/aktualita/zname-nezname-registrovane-partnerstvi-statistiky-rp-v-cesku-po-14-letech>
- Sokolová, V. (2009). Father, Father, and Child: Gay Men and Parenthood in the Czech Republic. *Czech Sociological Review*, 45(1), 115–146. <https://doi.org/10.13060/00380288.2009.45.1.06>

Stacey, J., & Biblarz, T. (2001). (How) Does The Sexual Orientation Of Parents Matter? *American Sociological Review*, 66(2), 159-183. <https://doi.org/10.2307/2657413>

Tasker, F. & Golombok, S. (1994). Children in lesbian and gay families: Theories and evidence. *Annual Review of Sex Research*, 5(1), 73-100. <https://doi.org/10.1080/10532528.1994.10559893>

Tasker, F., & Patterson, C. J. (2007). Research on Gay and Lesbian Parenting. *Journal of GLBT Family Studies*, 3(2-3), 9-34. https://doi.org/10.1300/J461v03n02_02

Weiss, P. (2010). *Sexuologie*. Grada

Použité zákony:

Zákon č.94/1963 Sb., Zákon o rodině, §1. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1963-94>

Zákon č. 94/1963 Sb., Zákon o rodině, §45a odst. 3. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1963-94>

Zákon č. 94/1963 Sb., Zákon o rodině, §79 odst. 1 a 2. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1963-94>

Zákon č. 20/1966 Sb., Zákon o péči a zdraví lidu, §27d odst. 3. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1966-20>

Zákon č. 115/2006 Sb., Zákon o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-115#cast1>

Seznam příloh

Příloha č. 1: Informovaný souhlas

Příloha č. 2: Struktura rozhovoru

Příloha č. 4: Přepis rozhovoru č. 1

Příloha č. 5: Přepis rozhovoru č. 2

Příloha č. 6: Přepis rozhovoru č. 3

Příloha č. 7: Přepis rozhovoru č. 4

Příloha č. 1: Informovaný souhlas

Informovaný souhlas

Informace o výzkumu:

Tento výzkum je součástí bakalářské práce na téma: „Prožívání stejnopohlavních párů vychovávajících děti“. Účelem je nahlédnout na druhou stranu problematiky homoparentálních rodin, jelikož se většina výzkumů věnuje spíše dětem vychovávaných v těchto rodinách, a ne samotným rodičům. Mým cílem je porozumět jaké to pro stejnopohlavní páry je, získávat a vychovávat děti v České republice. Vedoucím tohoto výzkumu je Nicolas Šec, student 3. ročníku Pražské vysoké školy psychosociálních studií oboru psychologie. Podpisem tohoto dokumentu souhlasíte s poskytnutím rozhovoru a jeho nahráním pro potřeby výše zmíněného výzkumu, a s dalším zpracováním informací, které v rozhovoru zazní.

Vzhledem k citlivosti zkoumaného fenoménu je samozřejmostí bezpečí participantů, a proto je důraz kladen na:

- 1) Anonymita participantů – veškeré (i potenciálně) identifikující údaje budou v prepisech rozhovorů vymazány
- 2) Mlčenlivost – veškeré poskytnuté informace od participanta budou brány jako citlivé, a tak se s nimi bude i zacházet. Jakékoli osobní údaje nebudou šířeny dále a bude s nimi zacházet pouze osoba, která rozhovor provádí.

Děkuji za přečtení výše zmíněných informací a tímto Vás žádám o poskytnutí souhlasu s výše uvedeným.

Nicolas Šec

Podpis.....

Podle zákona 101/2000 sbírky o ochraně osobních údajů ve znění pozdějších předpisů uděluji souhlas s účastí v uvedeném výzkumu a s poskytnutím výzkumného materiálu. Dále souhlasím se zveřejněním anonymizovaných dat a výstupů vzešlých z výzkumu a s jejich dalším využitím.

Jsem obeznámena s možností neodpovídat na jakoukoli otázku a možností odstoupit od výzkumu kdykoli do 7 dní od realizace rozhovoru.

Dne: .....

Jméno a příjmení: .....

Podpis: .....

Příloha č. 2: Struktura rozhovoru

Otázky rozhovor:

- Představení tématu práce, představení s participantem, uvedení pohlaví a věku
- Jak dlouho jste s partnerem spolu? Jak dlouho spolu žijete, popište mi začátky vašeho vztahu.
- Jak vás napadlo, že byste chtěli dítě? Pamatujete si, jaké byly vaše první pocity?
- Co k tomu nápadu vedlo?
  - Chtěli jste dítě oba/obě?
  - Trvalo rozhodování dlouho?
    - Pokud ano, jaké aspekty hrály v rozhodování roli?
    - Pokud ne, přemýšleli jste nad tím, co vám může stát v cestě?
- Jelikož česká legislativa nenabízí možnost adopce stejnopohlavním párům, jak jste se k dítěti dostali?
  - Adopce jednotlivce/dítě z předešlého vztahu/těhotenství?
- Mohli byste tento proces prosím více a dopodrobna rozvést?
  - Podle toho, co participant odpoví, bych více rozvinul – např. strach z čeho přesně apod.
- Jak jste prožívali celý proces získávání dítěte?
- Co se dělo během těhotenství?
- Jak jste se cítili, když jste u sebe poprvé vaše dítě měli?
- Jaké to pro vás je objevovat se v sociálním prostředí jako stejnopohlavní pár, který vychovává děti?
- Jaké jsou reakce vašeho okolí?
  - Dovysvětlit, pokud negat. Jak se s nimi vyrovnává? Pozitivní, vyjmenovat atp
- Jak se k vám staví z vaší zkušenosti obecně společnost? Mám na mysli českou (klidně uvést příklady postojů, se kterými se setkali)
- Jak na vás tyto postoje působí?
- Jak dítě ovlivnilo váš život?
- Jaké 3 emoce vám dítě přineslo do života?

Příloha č. 3: Přepis rozhovoru č. 1

Datum rozhovoru: 18.3.2022

Stopáž: 43:29

Účastníci:

I – Nicolas Šec

R – Petra

I: Tak já bych vás na začátek poprosil, jestli byste mi nějak popsala váš vztah s partnerkou, začátek a jak to probíhalo. Dávám vám volnou ruku abyste mi o tom povyprávěla.

R: Tak my jsme se seznámily na internetu, před 3 lety. Pár dní jsme si psaly a hned jsme se vlastně chtěly poznat, a tak nějak jsme spolu zůstaly. Nějak jsme si padly do oka, takže tam nebylo na co čekat.

I: A po jak dlouhé době jste se k sobě nastěhovaly?

R: No já si myslím, že tak po dvou týdnech jsem tam už hodně často přespávala a potom jsem si postupně nenápadně přenesla všechny svoje věci. Asi nedá se říci, že to bylo jako po půl roce, co jsem se nastěhovala, spíš jsem tam prostě zůstala a postupně jsem si i stěhovala věci, který jsem pak potřebovala k tomu abych tam mohla fungovat.

I: Takže jste věděla hned, že to už je prostě jasný, že tohle dopadne dobře a...

R: Tak to samozřejmě nevím ani teďka jestli to dopadne dobře, ale jo, tak myslela jsem si to.

I: Rozumím. Jak vás napadlo, že byste chtěly dítě. Byl to nápad obou, nebo jedné z vás, nebo jak to probíhalo?

R: Já vlastně už poprvé když jsme si psaly, tak jsem říkala, že dítě chci, a že ho chci poměrně rychle, že nechci být prostě matka ve 40 a podobně, takže jsem tak nějak se snažila předeslat, že pokud ona děti nechce, tak to úplně nemá jako pro mě smysl. A ona teda nejrův říkala, že jako jo, určitě děti že jo, že ne teda hned ale jako samozřejmě, že jako s tím počítá. No a pak nějak jsme říkaly... pořídily jsme si psa, tomu jsou teďka 2 roky a pak jsme si říkaly, že to dítě asi tak nějak by mohlo přijít.

I: A jaké pocity vás doprovázely poté, co jste se domluvily a shodly, že dítě chcete?

R: No doprovázely nás pocity, že vlastně nevíme, jak to vyřešit s tím dárcem, jak nejlíp to udělat, protože, říkaly jsme si, že by bylo hezký, kdyby to byl třeba nějaký kamarád, kterýho by pak i malej mohl poznat a věděl by, že to je vlastně jeho biologickéj táta. Ale tím právě, že ta legislativa jako neumožňuje nejenom mít děti jakoby ve dvou ve stejnopohlavních párech ale vlastně kdyžby nějaký náš kamarád byl otcem, tak by na něj měl potom veškerý práva samozřejmě, takže jsme zas nechtěly řešit případně když se pak kamarádství rozbije, začnou se prostě dělat naschvály a podobně, tak toho jsme se trošku bály. Takže nakonec nás zachránila známá, která pracuje na klinice gynekologický, a právě nám zařídila, že jakoby můžeme mít s podpisem kamaráda normálně anonymního dárce spermatu, takže to bylo takové největší téma, které jsme řešily.

I: A zeptám se, dítě je tedy vaše, nebo vaší partnerky?

R: Moje

I: Dobře. A jak jste to brala, nebo zajímá mě, jak jste vnímaly v tom vztahu, že matka bude jenom jedna z Vás a druhá ne, nebo co to doprovázelo?

R: To si myslím, že bude zajímavější odpověď od partnerky, ale, vím, že ona se toho hrozně bála. Jestli ho bude mít ráda, když vlastně nebude její, jestli prostě já za ní pak nepřijdu a neřeknu vždyť je můj, tak nemá prostě co mu říkat, tak to vím, že hodně řešila a možná to řeší i teď, i když už to teda neříká nahlas. Myslím si, že ho miluje, že ho jako má ráda a to všechno, ale vlastně jsme od začátku věděly, že to budu já, protože ona nechce jakoby nosit dítě, takže to nebylo úplně něco o čem rozhodovat. Pak byla varianta, která se mě líbila, že bych vlastně já odniosla její vajíčko, což by pak samozřejmě zase znamenalo, že dítě by bylo její, ale to u nás se neumožňuje vůbec. To bychom musely vyrazit někam bůhví kam a zaplatit za to několik desítek tisíc stovek možná. Takže nakonec to dopadlo takhle.

I: A třeba mě ještě zajímá, ten celý proces, ještě, než začalo těhotenství, jak to na Vás celé působilo a jak jste se cítila vy sama a také v tom vztahu?

R: Já jsem se cítila dobře.

I: Byly tam jenom ty pozitivní emoce, nebo tam bylo i něco jiného?

R: Tak asi jsem tak nějak trochu řešila, jestli to není moc brzo možná vzhledem k tomu vztahu, jestli to vydrží nebo co by se stalo, kdyby to nevydrželo, nebo kdyby ona se rozhodla, že to dítě nechtěla tak úplně nebo tak. Takovej možná, ale minimálně...

I: Takže jako nějaký strach trochu taky, jestli tomu dobře rozumím? Já vám to nechci podsouvat, jen se ptám.

R: Možná trochu strach, asi spíš jsem se i bála toho, jestli to nebude moc brzo na partnerku. Já jsem dítě chtěla už strašně dlouho, akorát teda nebylo s kým, ale vím že partnerka to, nechci říct, že jsem jí do toho dotlačila, to né ale, myslím si, že by do toho nešla tak brzo kdybych furt jakoby nepřicházela na toto téma a s těmi návrhy. Takže možná, jak na to bude reagovat až se to narodí, jestli to bude v pohodě nebo jestli to nějak ten vztah neovlivní jako negativně.

I: Teď se můžeme vrátit trochu před ten vztah, protože vy jste vlastně zmiňovala, že už jste do toho vztahu vstupovala s tím, že chcete mít dítě. Tak mě zajímá, když jste nad tím přemýšlela v období, kdy jste si tím ještě nebyla jistá, tak jaké aspekty hrály roli? Nebo nad čím jste přemýšlela, jestli dítě ano nebo ne?

R: Já jsem moc nad ničím nepřemýšlela. Asi nad tím abych měla, jak to dítě zabezpečit, ale jinak jsem to moc neřešila.

I: Mohla byste ještě jednou více podrobně popsat celý ten proces získávání dítěte?

R: Takže nejdřív jsme hodně debatovaly o tom jakýho toho dárce zvolit ve hře teda bylo i teda, že si na internetu zaplatíme, protože to byste se divil, kolik lidí na internetu nabízí svoje sperma. Napsat prostě někomu, aby nám to dal, aby nám to dal prostě někde v koupelně a pak se pokusit o nějaké oplodnění vlastní cestou nebo něco takovýho. Ale to je prostě strašně zaprvé zvláštní, zadruhé asi nebezpečný bych tak řekla a za třetí nabízeli to lidi třeba za 30–50 tisíc a my jsme to nakonec měli za 5 tisíc od anonymního dárce, kterej je prostě prověřenej, takž jsem ráda, že jsme to takhle zvládly. Jinak nám teda vytrhla trn z paty mého bráchy žena, která má tu kamarádku, která pracuje v tom centru, a když jsme se o tom bavily, že právě už bysme miminko chtěly ale vlastně řešíme, jakým způsobem tak říkala, že se jí určitě zeptá, že ví, že prostě to tam dělaj i když se to nesmí, takže nebudu kliniku jmenovat. Sice se to nesmí, ale že prostě samozřejmě tam, když se s nima člověk dohodne, tak jako není problém, ani jsme je nemusely nějak podplácet. Říkala pani, že to je celkem běžný, že tam takhle lidi chodí, nejenom stejnopohlavní páry, ale třeba maminky, který nemaj... maminky pardon – ženy, který nemají žádného partnera, ale už by to dítě chtěly. Takže taková možnost tam nějakým způsobem je. Musely jsme samozřejmě sehnat kamaráda, kterej nám to podepíše, s tím že nevím, jestli on si je vědomej toho, že kdyby se nám něco stalo, tak on na to dítě má pořád nárok, i kdyby to byl jeho biologický otec, tak vlastně stejný právo na něj on má. Ale nevím, jestli to on ví a nechci mu to říkat. Takže pár podpisů ho to stálo ale jinak... Takže se to podepsalo, na klinice jsme už mohly chodit s partnerkou, nikomu nevadilo, že tam prostě chodíme společně na ultrazvuky na kontroly a pak to probíhalo jako klasický těhotenství.

I: A celý tento proces jste prožívala jak?

R: Já jsem se hrozně těšila.

I: A byla jste nervózní?

R: Ani jsem nebyla nervózní. Ta byla až potom, když jsem měla vlastně hyperstimulační syndrom, což je tím, že vlastně jsem šla na tu stimulaci i přes to, že jsem zdravá, což normálně na to choděj lidi, který zdravý nejsou a ty děti nemůžou mít, takže to pro to tělo samozřejmě je to nějaká nálož hormonální, ale většinou to nedojde do toho stavu, kdy by to tělo bylo jako maximálně přestimulovaný, takže jsem pak ležela 2 dny v nemocnici, kdy mě prolejšvali kapačkama, aby se to zase uklidnilo. Takže vlastně tím se ten proces oddálil asi o 3 měsíce, protože jsme nemohly vlastně hnedka vložit to vajíčko, když jsme chtěly, když to bylo naplánovaný ale musely jsme počkat, než se to tělo trochu jako spraví. Tak to bylo takový jako, že mě to bylo líto, než že bych se bála. Bylo mi to líto, protože jsem se těšila a musela jsem čekat ještě ty 3 měsíce navíc?

I: A přemýšlela jste během toho procesu o té české legislativě, jak to tady funguje/nefunguje, jak lidi k tomu přistupujou. Hrál to nějak roli?

R: Nevím teď úplně jak myslíte, jestli to hrálo roli. My jsme se o to samozřejmě hodně zajímaly hlavně z hlediska toho, že vlastně to dítě nemá, žádný přímo nárok na majetek partnerky a partnerka nemá žádný nárok na to dítě. Když myslím žádný, tak myslí, že aby ho mohla vyzvednout ze školky, tak já musím podepsat prohlášení, že zrovna tady partnerka ho může vyzvednout stejně jako byste ho mohli vyzvednout třeba vy. To vnímáme hodně negativně. Ne až tak ty majetky, ale prostě tu situaci, kdy tomu dítěti já nevím pojede s mojí partnerkou na dovolenou a oni jí řeknou že ho ukradla prostě nebo unesla, protože to prostě vůbec není její dítě. Přesto, že má třeba stejný příjmení stejnou domácnost, všechno. Ale zajímavý je, že třeba věci, co se týkají toho, že by ona ho musela vyživovat, protože je jako v domácnosti s ní tak to jó... je to zajímavě nastavený. To jsme se hodně zajímaly, jak to jde třeba vyřešit, jestli je možný to nějak přes právníky ošetřit, aby prostě tam pak nějak ty práva vznikly nebo tak.

I: Co rodina a vaše blízké okolí během těhotenství? Myslím tím, jaký na to měli názor, jak Vy jste na ty názory reagovala? Jaké to pro Vás bylo?

R: Tak našim teda trvalo, když se vrátím teda ještě před ten vztah, tak našim trvalo docela nějakou chvíli, se jako smířit s tím, že teda jako mám partnerku a ne partnera. Mamka, když jsem jí to řekla, tak v prvních asi pěti minutách vůbec nepromluvila, jenom tak jako koukala. Tak jsme mlčely a pak vlastně řekla něco ve smyslu, že to nevádí, že teda budu mít trochu jiné vztah, než teda klasické a tátovi to řekla ona. Takže reakci neznám, nevím, ale nakonec bych řekla, že možná mají partnerku radši než mě, protože vždycky když tam jedu bez ní, tak to je: „A kde je partnerka, proč nepřišla, a jak se má partnerka.“ Takže jako mají jí rádi a smířili se s tím, když jsme teda jim říkaly, že bychom chtěly dítě a vlastně s tou bráchy ženou jsme to řešily i před rodičema o tom umělým oplodnění, tak neměli s tím žádný problém, žádný narážky, nic. Těšili se na vnoučka.

I: A ani jste se nikdy v okolí nesetkala s někým, kdo by měl nějaké negativní pohledy?

R: Ne, vůbec ne. Nevím, nevím o nikom. A je fakt, že se asi nestýkám s nějakými lidma, u kterých bych tušila, že by měli.

I: A to ten proces muselo docela usnadnit tohle přijetí okolí, to člověku docela pomůže.

R: Určitě no. Já třeba mám několik kamarádů z téhle komunity, o kterých vím, že pro ně bylo třeba hrozně těžký to jako oznámit okolí, že se báli, jak bude reagovat okolí. Mám dokonce i kamarádku nebo řekla bych i bejvalou partnerku, se kterou jsem prostě tři roky žila vlastně, ale protože ona se bála toho, co by na to řekli rodiče, co by na to řeklo okolí, tak jsme se rozešli a ona si zas jako našla partnera. Jo, že nesnesla to, že by to vlastně musela říct, takže jsme sice spolu tři roky jako žily, ale nikdo to vlastně nevěděl. Takže vím, že pro některý lidi je to hrozně těžký, ale mně to teda je vlastně úplně fuk. Takže já jsem prostě, když už jsem si tím byla jistá, že teda budu chtít partnerku pro život a ne partnera, tak jsem to prostě řekla. Všem. A bylo mi to fuk. Vlastně mi bylo fuk, co si o mně budou myslet, co budou říkat, jestli se se mnou přestanou bavit nebo nepřestanou bavit, včetně vlastně rodičů. Tak jsem si řekla „budou prostě, buď budou se se mnou pořád bavit, anebo ne“.

I: Rozumím. Takže tím, že jste věděla, že tak nějak přijímají Vaši orientaci, tak jste se už potom vlastně ani nebála oznámit to, že chcete dítě? Ani nervózní jste z toho nebyla? Prostě jste to brala tak, že to budou muset přijmout.

R: Přesně tak.

I: Rozumím. Jak jste se cítily, když jste u sebe poprvé vaše dítě měly?

R: Když jsme měly poprvé naše dítě u sebe, jo? Tak to bylo zajímavý. Já jsem cítila hrozný strach, protože ten porod byl trochu komplikovanější a než se vlastně narodil, tak byl prej modřej, zelenej a dvě minuty ho museli resuscitovat ještě, protože měl omotanou pupeční šňůru kolem ruky a kolem krku. Takže to byl jako hrozný strach. To byl takovej první pocit, to jsem vlastně nevěděla jestli, když ho odnesli, jestli ho zase přinesou. To bylo asi takový nejtěžší.

I: Věřím. A když na to takhle zpětně vzpomínáte, tak co to s Vámi dělá?

R: Chce se mi trochu brečet, ale jsem vlastně hrozně ráda za to, jak to dopadlo. Že to šlo. I za to, že teda partnerka mohla být se mnou u porodu, přestože ona – já jsem si myslela, že tam nepůjde, nebo že tam půjde a pak odejde, až to uvidí, protože ona jako těžko snáší jakýkoliv bolestivý věci a krev a podobně, takže jsem si říkala, že to nedá, ale dala to a i přesto, že teda skrz pandemií, tak říkali, že tam bude moct bejt až na konec toho porodu, aby viděla, jak se narodí, tak nakonec nějak jsme náhodou přišly k tomu, že tam se mnou byla celý hodiny, jako i ještě předtím, takže to bylo

fajn. Na jednu stranu jsem ráda, že tam byla, na druhou stranu jsem nerada, že tam byla, že to viděla, protože teďka řekla, že druhý dítě mít nebudeme, protože se bojí. Že už takovej strach v životě nechce zažít. Tak uvidíme, co na to řekne ona.

I: To jsem zvědavý. Takže vy jste mluvila o strachu, ale nakonec tedy všechno dopadlo dobře, takže poté to vedlo k čemu?

R: Pak už to byla jenom radost.

I: A první dny, potom co už jste byla doma z porodnice, tak ty vypadaly jak?

R: Tak všechno bylo pro mě hrozně v pohodě a fajn, radost. A pro partnerku strach, že se něco stane prostě, že nemáme monitor dechu, a když se začne dusit a on teda dělal přes noc takový zajímavý zvuky, což jsem teda netušila, že děti dokážou dělat takový zvuky, ale to bylo – když dejchal nahlas, tak to bylo, jestli mu něco není, že dejchá tak nahlas, a když nedejchal – když to nebylo slyšet, tak zase žejo proč nedejchá, takže já jsem furt litala ho kontrolovat, jestli dejchá, nedejchá. Partnerka nemohla spát, protože furt se bála, co se bude prostě dít. Ale já jsem si to i tak užívala.

I: Jasně, tak to jo. Zajímá mě, takhle, budu se pořád vracet trochu, ano? Zajímá mě, jak se změnil, během toho procesu váš vztah s partnerkou? To vaše prožívání nebo cítění ve vašem vztahu k partnerce?

R: Během?

I: Předtím i během.

R: Takže předtím ten vztah byl řekněme, dejme tomu normální, nebo v nějaký fázi. Během těhotenství se teda začala šíleně bát o mě, celkově, což bylo hezký, ale jak už jsem říkala, tak trochu frustrující. Nějak jsme se tím asi i sbližovaly, že se tolik bála, vlastně jsme strašně často byly spolu, ať už to bylo tou pandemií nebo tím, že ona chtěla prostě, ať všude jezdíme spolu. Všechno jsme prostě řešily, ne, že by to předtím bylo nějak extrémně jinak, to ne, ale asi nás to tím trochu i sbližilo a po tom porodu, tam z mého pohledu se to změnilo hodně, protože prostě není čas na takový to obejmout, pohladit, přitulit se nebo takhle, sednout si k televizi a prostě se celou neděli válet u televize. Není na to úplně čas, takže to si myslím, že tam je hodně znát.

I: Jasně. Co to s Vámi dělá, když tam tohle není?

R: Se mnou to nedělá až tolik, protože já se vlastně můžu mazlit s malým. Nebo musím. Takže vlastně částečně třeba to, co by mi chybělo asi, si myslím v roli partnerky, tak já si to trochu vynahrazuju tím miminem, ale chybí mi to. Vadí mi třeba, když partnerka zrovna má asi potřebu mě obejmout a já něco dělám. Prostě já to potřebuju dodělat a ona přijde a začne mě objímat, žejo, tak to je, to mě vždycky vytočí. Samozřejmě ona jako je nadšená, takže mě začne objímat a já pak hodím na ní takovej pohled, že už ztratí veškerou snahu mě obejmout.

I: Takže ty priority se prostě přesunou někam jinam? To se asi posouvá tady s věcmi, které do toho přicházejí.

R: Určitě. Tam to ovlivnění je veliký, ne úplně pozitivně. Na druhou stranu, zase samozřejmě nás to sbližuje jinak. S tím miminem my nemusíme prostě se dohadovat o věcech, ať už než se narodil, tak jsme se dohadovaly, jestli koupíme takovou postýlku nebo takovýhle oblečky a takovejhle kočárek, tak to bylo samozřejmě hezký, tak teďka zase samozřejmě, jak ho oblíknout, aby byl stylovej, žejo. Jestli ho budeme sprchovat ve vaničce nebo ve sprše nebo tak, takže taky se tím člověk sbližuje nějakým způsobem.

I: A co Vám přináší řešení těchto věcí?

R: No, jak kdy. Záleží, jestli se shodneme nebo ne. Ale tak většinou se shodneme nakonec.

I: Vy, když jste mluvila o tom těhotenství, že partnerka začala být starostlivá a úzkostlivá, tak jestli jste o tom spolu mluvily? Jestli jste se to snažily nějak řešit nebo o tom mluvit?

R: Já si myslím, že vždycky, když mi to přišlo už hodně přehnaný, tak jsem se snažila jí to jako říct, že to je prostě moc, že je to zbytečný, že přece nemůže se takhle bát, že se z toho zblázní. Ale myslím si, že to úplně nepřineslo nějakou změnu nebo to, což chápu, ona to tak prostě cejtí. To je jako, když někdo má strach prostě ze psů, tak.

I: A když jste jí to chtěla říct, byla jste z toho nervózní? Bála jste se, jak by na to mohla reagovat?

R: To já se vždycky bojím. Když něco takhle jako vytýkám, tak většinou vlastně mám jako pocit, že jí něco podsouvám nebo jak to říct. Že ona by to prostě třeba chtěla jinak a já se snažím jí to jako nějak podsouvat, že by to asi mělo bejt úplně jinak, tak z toho mám jako takovej zvláštní pocit, ale nemyslím si, že je to pro ni zdravý, jak se prostě bojí takhle hrozně. Tak teďka jak je

jako větší, tak je to lepší samozřejmě, ale když byl malinkej, tak ona, tak jak říkám, prostě nespala, protože se bála, jestli bude dechat, jestli nebude dechat, jestli co, jestli se nevzbudí, cokoliv. Takže to bylo náročný.

I: A vy jste tedy říkala, že to pro Vás bylo trochu omezující?

R: Zaprvý omezující, ve smyslu jako, ne, že by ona vstala a šla by ho zkontrolovat, žejo, ale „jdi se podívat, jestli“, takže to a zadruhé, furt jsme teda řešily, že ona se hrozně bojí, což mně bylo líto, protože jí to asi nějakým způsobem frustrovalo, teď furt jsem řešila, jestli jemu teda něco není, když teda, když furt jako to řeším, tak musely tam nastat nějaký ústupky, že třeba jsem nechtěla monitor dechu, nakonec jsem pořídila nejenom monitor dechu, ten jsme nakonec neměly, ale musela jsem pořídít takovej náramek, kterej měří nejenom teda dech, ale ještě k tomu teplotu a ještě prostě tep a různý věci.

I: Ale teď když o tom mluvíte, tak Vám to přijde vtipné?

R: Je to vtipný, no. A tak zase, co by člověk neudělal, aby se ten druhý cítil líp.

I: Tak jasně. O tom ten vztah je, že?

R: Vlastně to je maličkost, když se to takhle vezme. Já jsem monitor dechu nechtěla, protože v porodnici to bylo jako, každej samozřejmě v noci, když to dítě začlo řvát, tak ho vzal, aniž by ten monitor dechu vypnul, takže to začlo všude pítat a všichni se vzbudili, že nikomu prostě nedýchá dítě a co se děje. Takže pro mě tohle bylo trošku frustrující, protože bych ho prostě nevypla a začalo by to pítat, nebo on by se odsunul někam jinam a začalo by to pítat, tak jako ten stres z toho, že jako se něco děje, i když se nic neděje, toho jsem se bála. Tak ten náramek, co měl, tak naštěstí fungoval jako velice dobře. Bylo to pohodlný.

I: Zajímá mě, jaké to pro Vás je se pohybovat v nějakém sociálním prostředí, jako stejnopohlavní pár s dítětem?

R: Já myslím, že nevidím rozdíl. Jediný co, že třeba některý lidi to jako zajímá. Ale jinak, mně to nevadí a nemám problém cokoliv říct, co se týká jako všeho v mém životě, takže mě to nijak neobtěžuje, nevadí mi to, naopak vlastně jsem ráda, že třeba některý lidi se zeptaj, aby mohli pak adekvátně reagovat. Nebo se zeptaj a budou prostě vědět, jak to všechno je a nebude pak docházet k nějakým situacím jako „a co tatínek“? „No, my nemáme tatínka, žejo“.

I: A když jste měla poprvé takhle někam jít s partnerkou a s dítětem? Na nějaké místo, kde se třeba bude vyskytovat víc lidí, tak to pro Vás bylo úplně v pořádku?

R: Já to fakt jako nějak necítím, že bych se měla něčeho bát nebo se tím stresovat, nebo tak.

I: Já na to narážím právě z toho důvodu, jak jsme se bavili o těch legislativních mezerách plus vlastně i o tom celkovém naladění společnosti, která v Česku samozřejmě je benevolentnější, ale nemyslím si, že k tomu všichni přistupují úplně tak, jak by měli. Když se člověk podívá na nějaká videa ze senátu nebo z parlamentu. Tak proto se na to ptám.

R: Pro mě je vlastně mnohem víc negativní si jako otevřít facebook – ne, instagram! – tam sleduju to „jsme fěr“, tak to tam člověk vidí mnohem horší reakce než samozřejmě potom ve skutečnosti, nebo mně se to nikdy nestalo prostě. My chodíme normálně všude spolu, neřešíme nic a nikdy se mi nestalo, že bych se setkala s tím, že by byl nějaký problém nebo prostě obličeje se pohoršující nebo cokoliv. Nesetkala jsem se s tím. Nevím, jestli ty lidi třeba to tak cítí a snažej se dělat, že nic? To nedokážu říct, ale nikdy jsem se s tím nesetkala. Takže vlastně nemám tuhleto negativní zkušenost.

I: Já trochu přemýšlím, jestli to není trochu Pražskou sociální bublinou? Protože občas se mi stane, že když vyjedu někam mimo Prahu, tak už tam tyhle negativní názory potkávám víc.

R: To je fakt. To je na druhou stranu zase partnerka je z Mnichova Hradiště a tam to taky všichni berou v pohodě, jako vlastně tam ta Bukovina je taková vesnice nějaká a všichni to berou v pohodě.

I: Přemýšlím, jestli nemáte také pocit, že je rozdílně nahlíženo na to, zda stejnopohlavní pár tvoří dva muži nebo dvě ženy?

R: Tak to si myslím, že jo. Že samozřejmě, nevím, není to samozřejmý, ale když už to takhle blbě řeknu, jo? Tak chlapi si pustěj porno se dvěma holkama a nepříjde jim to blbý, líbí se jim to vlastně možná mnohem víc než to, takže si myslím, že tam hlavně teda to mužský osazenstvo to bere jako, že to je super třeba nebo jakože by se třeba přidali, jo. Třeba na to nepohlížej tak jako úplně negativně, zatímco jsem se často setkala s tím, že když prostě jsou někde dva kluci, tak lidi říkaj prostě já nevím „je to nechutný nebo prostě si nedávejte pusu před náma“ nebo já nevím.

Mně to teda nepřijde nijak to, jako můj nejlepší kamarád je gay a nepřijde mi to blbý. Bydlela jsem s ním několik let v bytě. Nevidím v tom prostě ze svého pohledu žádný rozdíl, samozřejmě, ale řekla bych se společnost na to tak nahlíží.

I: Tak jo, takže Vy jste říkala, že reakce Vašeho okolí byla vesměs úplně pozitivní. Takže s žádnou negativní reakcí jste se zatím doposud nesetkala. Jak jsme se bavili celkově o postojích v české společnosti, tak jak to na Vás působí, když sledujete nějaké ty rozhovory nebo vidíte nějakou debatu na tohle téma?

R: Smutně. Přijde mi to smutný no. Jako chápu třeba, že se to těm lidem třeba nějakým způsobem nelíbí nebo tak, ale nechápu, že si vlastně dovolí to odsuzovat až takovým způsobem kolikrát. Jo, že třeba Okamura řekne, že prostě by radši skočil z okna, než aby měl prostě stejnopohlavní rodiče, to mi přijde, že vůbec nevím, jako jak ho to může napadnout. Nebo tady je prostě takových dětí, který rodiče nemají vůbec, jsou prostě v ústavech a než aby se prostě teda povolilo, aby si stejnopohlavní páry, který třeba nemůžou mít děti nebo nechtějí mít svoje biologický děti, tak aby si je mohli adoptovat. To prostě, to pro mě to je nepochopitelný.

R: Možná je to tím, že jsem jakoby na týhle straně toho, ale nevím. Já jsem třeba, musím se přiznat, že jsem nevěděla odvdýcky, že teda budu na týhle straně, ale i předtím jsem ty lidi nijak neodsuzovala. Nevadilo mi to, neřešila jsem to, bavila jsem se s nima, bylo mi to fuk.

I: Mhm.

R: Takže prostě nedokážu to pochopit, co vlastně těm lidem na tom tak vadí.

I: A ten smutek vnímáte i kvůli tomu, že teď když už tu rodinu máte, tak se Vás to dotýká asi nějak víc?

R: Jo. Tam mi to přijde jako hodně smutný s ohledem prostě třeba na naše dítě nebo i na to, že vlastně třeba teďka, to se teda netýká toho dítěte jo, ale třeba toho registrovaného partnerství. My jsme registrovaný, ale vlastně to pro nás nepřineslo nic úplně nového, kromě toho, že jsem si mohla vzít stejný příjmení jako partnerka. To je vlastně asi tak celý, co se mohlo stát, což jsem ráda zase kvůli tady malýmu, protože samozřejmě bude fajn, že aspoň budeme mít stejný příjmení. Ale jinak, ona prostě si mě nemůže dát ani do daní, nemůže jako nic, takže to je vlastně stejná mezera v tom právu, jako prostě s dětma, registrovaný partnerství. Já, abych si mohla změnit příjmení, musela jsem zaplatit tisíc korun, abych se s ní mohla registrovat, musela jsem zaplatit tisíc korun, jo. Přijde mi to takový zvláštní.

I: No jasný, tomu rozumím. Tohle bude možná spíš otázka na partnerku, Vás to asi tolik neovlivňuje, ale když jste se bavily o tom, že ne každá na to dítě máte stejné právo, tak jaké to bylo pro vás o tom spolu mluvit?

R: Mně nevadilo o tom mluvit, ale vlastně se dokážu vcítit trochu do té role té partnerky. Že je fakt, že když prostě já, přestože jsme teda registrovaný a máme spolu dítě, tak já prostě až mi něco přeskochí v hlavě nebo nevím, tak já se můžu prostě sebrat a říct: „Čau“. A ona nemůže prostě nic. Což musí být hrozný, protože ona to dítě vychovává stejně jako já, prostě se na tom podílí stejně jako já, finančně, emočně, úplně jako všema sférami. Stejně jako kdyby byla otec, tak úplně stejně tak se na tom podílí, ale vlastně nemůže nic. Což mi přijde hrozně smutný. Ať už kvůli ní nebo kvůli malýmu. Mě to jako zas tak tolik netrápí, jako z mého pohledu, ale trápí mě to z pohledu jich dvou. Takže samozřejmě každá debata o tom je jako ve smyslu ubezpečit jí o tom, že nemám v plánu prostě přijít a říct jako „no, tak já jdu a nebudu ti ho dávat, nebudeš ho vídat prostě“, ale samozřejmě nikdy nevíme, co se stane.

I: A jaké to pro Vás je tahle jí ujišťovat o tom, že se nic takového nestane?

R: No, vlastně mi to přijde zvláštní, protože ona moc dobře ví, že se to může stát a já to taky moc dobře vím, že se to může stát i z její strany, ale na druhou stranu mi přijde vlastně smutný, že vůbec o tom jako přemýšlí, že má pocit toho, že by se to mohlo stát. Nevím, jestli se cítí jako nejistě právě kvůli tomu, že ty práva tam nejsou, nebo jestli cítí nějakou nejistotu prostě z toho vztahu, nevím. A když to bylo zezáátku jako dost častý, ještě než se narodil, tak mě to přišlo trochu líto asi, ale zase jsem to chápala, no.

I: A bylo Vám to líto, protože jste z toho možná cítila nějakou nedůvěru nebo něco takového? Když vlastně neustále potřebovala ujištění, tak jestli i tohle v tom nehrálo roli?

R: Asi mě to nenapadlo, že by to jako bylo v tom. Ale tak snažily jsme se zjišťovat, co a jak, no. Vlastně jsme zjistily ve výsledku jenom to, že se může napsat nějaký prohlášení a nechat ho ověřit notářem, ale že potom hrozně záleží na tom, kterej právník nebo notář by to dostal. Kdyby se mně

třeba něco stalo a partnerka přinesla prostě dokument o tom, že se o něj může starat, že ho má mít v péči a podobně, tak když se to dostane k nějakému dobrému, tak ten řekne: „Jo, to je prostě super, tak to vyřešíme takhle.“ A když se to dostane k nějakému homofobnímu prostě, nebudu jmenovat čemu, tak řekne: „No, tak tadyto prostě neplatí tahle legislativa.“ Takže my si můžeme sice psát papíry, ale nikdy člověk neví, jestli to bude k něčemu dobrý.

I: Rozumím. Tak jo, teď mám takovou otázku – jak byste teď popsala, že vám dítě ovlivnilo váš život?

R: Hodně. Dítě ovlivní život hodně. Myslela jsem si, že ne tolik, ale je to hodně no. A to teď nemyslím jenom jako ve vztahu k tomu, že jsme stejnopohlavní pár a tak, ale prostě ty priority jsou pak úplně jinde. Člověk vstane a místo, aby si šel zařídit prostě všechno, co potřebuje, tak nejdřív řeší dítě a když po hodině zjistí, že dítě je teda v pohodě, tak teprve pak má čas se nasnídat, někdy po dvou hodinách, takže je to jako komplikovanější.

I: A co Vám to přineslo do života?

R: Jako mně to zatím vesměs přináší jenom radost, ale nevím no, je to takový chaotický všechno. Občas člověk něco naplánuje a má prostě představu, jak to krásně všechno zvládne a stihne, a pak se nestačí divit, co se děje. Ale i tak je to hezký. Jsou prostě lidi, kteří to dokážou zmanagovat a jsou lidi, který to absolutně nezvládají. Já myslím, že jsem někde jako spíš k té straně, která to dokáže a prostě místo, abych si řekla „no, teďka mi dítě usnulo, tak přece nikam nepůjdu, zůstanu doma, všechno, co jsem domluvila, tak zruším“ – tak to já ho prostě seberu a jdeme. Takže mě to zas až tak netrápí, ale musím říct, že on je hrozně pohodovej, takže mi to hrozně ulehčuje v tom, že já ho můžu vzít takhle někam s sebou a on si tady sice povídá, ale neřve prostě.

I: Kdybyste měla říct tři nějaké emoce, které jsou dominantní, které teď cítíte s tím, že máte dítě?

R: No, asi radost nebo štěstí, další strach, to jako hodně – ať už z toho, že teďka člověk neví, jestli přiletí nějaká raketa ze vzduchu nebo prostě co, co nějaký takový dítě v nějakém krytu prostě asi dělá žejo rok nebo tak, tak i to, že prostě partnerka samozřejmě jako má strach, že dýchá, nedýchá a podobně, ta situace se může stát, to já jako nechci bagatelizovat, stává se to a může se to stát, takže to je prostě další věc no. Nebo někde ho špatně položím a může prostě spadnout klidně na zem nebo něco. Tak to je furt takový, že člověk musí bejt ve střehu a trošku se bojí. A třetí – nějaká zodpovědnost asi, nejenom za sebe, ale za to dítě.

I: Teď mě zajímá nějaký pohled do budoucna? Jako třeba nástup do školky nebo do školy, jaké z toho máte pocity? Z toho, jak to budou vnímat ostatní? Myslím třeba spolužáky nebo učitelé.

R: Toho se trochu bojím, že ani mi tak nevádí jako učitelky nebo nemyslím si, že by to mělo až takovej vliv jakoby na učitelky ve školce nebo prostě na doktory a takovýhle. Ale bojím se těch spolužáků, protože děti dokážou být hrozně zlý, a ono se to jako nezdá, ale když jsme třeba řešily, co vlastně chceme za mimino, nebo za dárce, když jsme se ještě tenkrát bavily o adopci, tak já jsem vždycky říkala: „Hlavně, aby to nebyl Rom nebo Černoch nebo něco prostě“. A partnerka říkala, no prosimtě proč? A já říkám: „Protože si představ, že přijde do školky a řekne: „Já jsem tady (jméno), jsem Černoch a mám dvě maminky.“ No tak to ho přeci udupou. Takže jako z tohoto pohledu, proti Romům ani Černochům nic nemám, ale nechtěla bych mu vlastně nějak ještě navíc přidávat důvody, proč by ty děti na něj mohly být ošklivé. Protože prostě věřím tomu, že budou. Ať už to uslyší od rodičů, že to je blbý nebo prostě se sami, jim jako dojde, že oni mají tatínky všichni a naše dítě tatínka nemá, ať už se mu budou vysmívat „haha, ty nemáš tatínka“, stejně jako by se třeba vysmívali prostě dětem, který tatínka nemaj, protože od nich odejde. Tak neříkám, že se mu budou smát, kvůli tomu, že má dvě maminky jako stejnopohlavní pár, ale není to prostě standardní situace a ty děti to prostě poznaj.

I: Jasně.

R: Takže toho se trošku bojím. Doufám, že budeme schopný ho nějak trošku naučit nějaký asertivitě, aby se naučil jim na to něco odpovídat a nebyl z toho prostě smutnej.

I: A máte nějaký plán, jak byste ho tohle naučila?

R: Nemám, zatím. Ale moje kamarádka třeba – to byla právě sousedka o rok starší než já a odešel od nich tatínek, když jí byl asi rok, takže když chodila do školky, tak už vlastně tatínka neměla a moje mamka jí hodně často vyzvedávala i se mnou, takže děti tam chodily a říkaly Verunce jako „haha, ty nemáš tatínka, ty jsi nějaká divná nebo prostě“ a ona říkala prostě: „No, zase mám dvě maminky, heč“, a odešla žejo. Takže něco prostě takovýho, aby prostě byl v pohodě, no. Nevím, třeba to nevyjde, ale.

I: A třeba taky bude v kolektivu, kde to takhle ty děti vnímat nebudou.

R: Je to možný, anebo, za prostě tři roky už to bude všechno úplně jinak. Ne, spíš ne, ale uvidíme.

I: A třeba nevnímáte i to, že vaše generace už na to pohlíží víc jako na normální věc a že by to ty děti už mohly brát taky jako něco normálního?

R: To vnímám. Myslím si, že jako každá generace, která je vlastně mladší, je na to trochu líp s tímhle, ale tak je otázka, no. Asi je to kus od kusu taky. S kým si do té školy prostě sedne. Člověk nikdy neví.

I: Dobře, tak to je ode mne vše, moc děkuji za rozhovor.

KONEC ROZHOVOR

Příloha č. 4: Přepis rozhovoru č. 2

Datum rozhovoru: 23.6.2022

Stopáž: 55:43

Účastníci:

I – Nicolas Šec

R – Miroslava

I: Tak já bych Vás na začátek poprosil, zda byste mi mohla popsat, jak jste se s Vaší přítelkyní poznaly, jaké byly začátky vašeho vztahu?

R: S partnerkou jsme se seznámily na seznamce na internetu. Já byla po rozchodu s předchozí partnerkou, se kterou jsem žila 7let, již rok a půl. A nechtěla jsem už být sama. A tak sem se registrovala na igirls. To je taková seznamka pro holky, vlastně lesby. Já jsem to znala už z dřívějšíka, ale nikdy jsem to nějak moc nepotřebovala, ale jak jsem se cítila právě sama, tak jsem si řekla vlastně proč ne, proč to nezkusit a nepodívat se, jestli tam třeba nebude někdo, s kým by se mi dobře psalo a třeba něco více. Záměrně jsme oslovovala slečny, které již na pohled a v přiložených informacích vypadaly zajímavě ale zároveň, jak jen to použít, aby to nevyznělo spatně... klidně, vyrovnaně a nechtějí chodit do rána po barech. Já na tohle nikdy nebyla, nebavilo mě to. Já radši vyrazím někam do přírody nebo tak, to mám ráda a tam se cítím dobře. A partnerka je přesně ten typ. Od prvního psaní jsem věděla, že je báječná. Hodná, milá, upřímná, a že je to člověk pro mě. Tak jsme si tam nějakou dobu psaly, takové ty začátky, to určitě znáte, trošku jsme se oťukávaly a poznávaly a pak jsme se domluvily na první rande, protože jsme se docela rychle chtěly vidět. První rande bylo fajn, procházka na Hradě. Mně se partnerka hrozně líbila a přišla mi skvělá, hrozně jsme si rozuměly a já jsem tohle nezažila ani s přítelkyní z předchozího vztahu. To bylo něco krásného. A na třetím myslím že už přespala u mě. Ve vsí počestnosti. My jsme si prostě furt jen povídaly a povídaly jsme si jako bychom se znaly několik let. Já, když na to teď vzpomínám, tak my to přijde až neuvěřitelný, jak jsme našly, tak rychle společnou řeč. Já sem pak teda na měsíc odjela do Thajska, ale když jsem se vrátila, tak to pokračovalo asi jako každý jiný vztah, hodně jsme jezdily na výlety, chodily spolu na večere, a povídaly si spolu x hodin o všem možném... a vše bylo tak přirozené a prima, že jsme to prostě zkusily. Během dalších setkání byla pak partnerka u mě furt častěji, až tam vlastně byla skoro furt, takže se dá říct, že jsme u sebe i bydlely skoro hned... Postupem vztahu jsem si uvědomila že není na co čekat a že na poznávání ji, celého našeho vztahu a sebe samé máme celý život a požádala jsem ji o ruku. Buď to vyjde nebo ne.

I: A tohle celé probíhalo kdy?

R: No teď to jsou 3 roky, co jsme se s partnerkou vlastně seznámily, a od té doby jsme tak nějak i spolu.

I: Jak Vás vlastně napadlo, že byste chtěly společně dítě?

R: Já, co si tak pamatuju, tak vlastně už mezi prvními řádky, které jsme si vyměnily se partnerka zeptala, zda chci mít děti. Myslím, že kdybych řekla v tu dobu, že ne, vztah by nebyl, ale já napsala, že ano. Já jsem děti vždycky chtěla, jen jsem si nebyla úplně jistá, jestli už právě teď, nebo jestli s tím náhodou ještě trošku nepočkat. Já jako jsem si říkala, že to není úplně sranda mít dítě, že nevím, jestli jsem na to už úplně jako připravená, tak jsem do toho nechtěla skočit úplně po hlavě.

I: Takže rozumím tomu správně, že k tomu nápadu vedla především partnerky touha po dítěti?

R: Jako dá se říci, že ano, ale já jsem dítě chtěla taky. Já jsem prostě jen nebyla tak dominantní a nechtěla jsem nic uspěchat, partnerka byla rozhodnutá, že ho chce rychle. Ale jako nebylo to nějak, že by mě musela přemlouvát, to jako vůbec. Jen jsem se potřebovala trošku rozhoupat, než jsem do toho šla.

I: A z jakého důvodu jste se musela „rozhoupávat“?

R: No tak zaprvé jsme spolu nebyli tak dlouho a za druhé to není úplně věc, jakože třeba stěhování nebo tak, je to něco na celý život...

I: Vzpomínáte si na to, jak jste to spolu s partnerkou začaly řešit?

R: Ano vzpomínám. No, jak jsem už říkala, tak vlastně partnerka, s tím, že chce děti, do vztahu už vstupovala. Jako myslím si, že to měla i tak trochu jako podmínku, aby vůbec do nějakého vztahu šla, proto jsme se o tom už bavily vlastně hned na začátku. No a pak jsme se teda vlastně vzaly, pořídily jsme si psa, a domluvily jsme se, že není na co čekat a vlastně jsme to začaly společně nějak více řešit. Jako jedinej problém byl, že my jsme moc nevěděly jak na to, jak to celý udělat.

I: Jakože jakou cestu zvolit?

R: No to jako ani ne, my jsme se dohodly, že partnerka porodí dítě přirozenou cestou a že to provedeme jako to umělý oplodnění, jen jsme nevěděly, co a jak s tím dárcem a kde nám s touhle situací pomohou... víte jako ono to není úplně jednoduchý tady v Česku jen tak jako dvě holky. Tak jsme pak teda chtěly poprosit kamaráda, ale co kdyby ho najednou třeba napadlo, že to dítě chce? Nebo jakože by prostě měl možnost nám ho sebrat... To jsme si nedokázaly představit a jako ten strach tam byl prostě. No nakonec jsme dostaly kontakt na jednu kliniku, kde nás vzaly a prostě i věděli, že jsme dvě holky, a vůbec jim to nevadilo. Jen jsme pak teda sehnaly jednoho kluka, co nám to podepsal, a byl pokoj. Na té klinice byli úplně skvělí a říkali nám, že právě to není nic ojedinělého, že to tam takhle dělají často.

I: A u toho procesu mluvení o tom, rozhodování se, hledání možností jste se cítila jak?

R: No já jsem si nejdřív nebyla jistá, jestli je už čas, ale partnerka byla rozhodnutá a já jsem vlastně pak taky už chtěla, takže to bylo pak rychlé. No ale jinak jsem se cítila docela dobře, já jsem se na to hrozně těšila, protože jsem opravdu chtěla, když už bylo všechno domluvené, tak jsem se jen snažila partnerku podpořit no.

I: Jasně tomu rozumím... A jak jste se teda potom rozhodly, nebo jak ten proces probíhal?

R: Bylo to tak, že cestu k našemu dítěti nám, jak jsem říkala umožnila jedna klinika. Legislativa ČR je 100let za opicema, a tak jsme to celé obešly. Bylo to úmorné, proces umělého oplodnění je vyčerpávající. Během celého procesu nás dokonce potkal jeden problém, který celý proces odložil. Ve chvíli, kdy se tělo nadopuje hormony a vyvolají se vajíčka a proběhne odběr, může se objevit hyperstimulační syndrom. A bohužel ten potkal i partnerku. A nakonec pobyla i v nemocnici. Vždycky jsem měla o lidi kolem sebe strach. A v případě, když někoho tak milujete, je to intenzivnější, a to byl moment kdy jsem si řekla, zda to stojí za to. Strach o ni mě vždy vyděsí.

I: A jak jste se během toho procesu cítila?

R: Jako já se cítila dobře, dokud nenastaly ty problémy. To byl fakt opravdu hrozný strach, aby se třeba taky nestalo něco partnerce... toho jsem se bála nejvíc. Pak se našťestí všechno trošku zlepšilo, ale ten strach tam prostě je. Samozřejmě jsem měla i obrovskou radost z toho, že se to pak povedlo, to je jasný, já jsem byla hrozně šťastná, ale byla jsem furt taková opatrná, aby se něco nestalo nebo tak, to jsem v sobě měla hodně.

I: Kdyby se náhodou umělé oplodnění nepodařilo, uvažovaly jste i o nějaké jiné alternativě?

R: O adopci jsme uvažovaly, ale protože partnerka chtěla vlastní miminko a je zdravá a šlo to, vybraly jsme tuto cestu. Kdyby byl problém řešíme to jinak. Trošku jsme pak i přemýšlely nad tím, kde vlastně vzít to sperma, a zkoušely jsme to najít někde na internetu, ale z toho jsme pak měly i trošku strach, že by se třeba mohlo něco stát, a navíc to lidi nabízeli za dost vysokou cenu, tak jsme si říkaly, že to asi zkusíme tou cestou umělého oplodnění. Nad čím jsme ještě uvažovaly bylo, že by vlastně partnerka odnosiла moje vajíčko, ale to bych pak zase byla biologická matka já no a celé by to bylo ještě o dost složitější, takže jsme se pak rozhodly, že to prostě uděláme takhle, že to bude asi nejlepší. Navíc, jako já jsem dítě chtěla, ale nedokázala jsem si moc představit, že bych ho měla odnosit já, já na tohle jako úplně asi moc nejsem.

I: Aha. Dobře. Mně by vlastně i trošku zajímalo jaké pro vás bylo, nebo co ve vás vyvolával fakt, že biologická matka bude jen jedna z vás. Z pohledu České legislativy vlastně na to dítě nevzniká žádný nárok nebiologickému rodiči.

R: No to se ptáte dobře haha. No tohle jako ... takhle já, když na to koukám od začátku, tak já vlastně moc nevěděla, co od toho čekat a jako... no zase, já se asi budu opakovat ale já jsem se prostě bála. Bála jsem se, jak se k tomu dítěti budu celkově stavět, jestli tam třeba vůbec vznikne

nějaký pouto, jestli tohle vůbec jako zvládnou jo... já to ani nechci říkat, ale jako i jestli ho budu mít ráda. Taky jsem vlastně cítila i nejistotu... jako prostě kdyby se cokoli stalo, přítelkyně může malýho vzít a odjet s ním někam pryč a já ho třeba nikdy už neuvidím, a prostě nedá se to nějak pojistit. I když mě samozřejmě ujišťovala, že tohle nehrozí tak prostě tím, že tam ta právní jistota není, tak je to celý hrozně divná situace... nevím, jak to popsat... prostě jsem nevěděla co se může stát, a to mě znejišťovalo a na to navazoval ten strach. Nicméně jako teď trošku přeskočím, ale prostě v okamžiku, co se to dítě narodí, tak všechny tyto obavy jdou stranou... já si ho zamilovala od první chvíle, to bylo něco tak neskutečného ho vidět po těch 9 měsících... to si člověk uvědomí, že to je opravdu láska, ale ten strach se zase přeformuje trošku jinak, teď máte vlastně zase o něco větší strach o něj samotného.

I: A o tomhle jste třeba s partnerkou mluvily?

R: Ano, my o tom mluvily celkem hodně. My jsme třeba i zkoušely hledat, jestli se tyhle věci dají nějak právně ošetřit, jestli například se může udělat nějaká smlouva, nebo něco takového, abych na naše dítě měla nárok a mohla s ním třeba být i někde sama a tak, ale bohužel jsme nic takového nenašly. Jako jelikož je u nás doma teď všechno v pohodě, tak jako mi to nevadí, ale vždycky se může něco stát a ta nejistota prostě není příjemná pro mě.

I: Nyní by mě zajímalo, jak probíhalo vlastně pak už to samotné těhotenství?

R: No kromě toho hyperstimulačního syndromu, kterej nás potkal na začátku to vlastně pak už bylo všechno dá se říct v pořádku. Chodily jsme společně na kontroly, což bylo vlastně hrozně fajn, že nás tam společně pustili a mohli jsme tam být normálně jako pár, to bylo super a přístup těch doktorů byl taky super... no, takže tam jsme normálně chodily spolu, nicméně já prostě z nějakého důvodu se furt bála, já taková asi prostě jsem nebo já nevím prostě, já jsem si říkala, že se pořád vlastně může něco stát, a to mě hrozně znervózňovalo a myslím, že i přítelkyni. Myslím, že jsem jí tím i dost štvala, jenže prostě ono se lehce řekne neboj se nic se nestane, ale huť se s tím něco dělá, tak to prostě je... no, takže přítelkyně to se mnou i často řešila, ale prostě mně to moc nepomáhalo, ale pak si myslí, že si na to celkem i zvykla, že jsem prostě víc taková starostlivější... nebo ne starostlivější, jakože myslím tím, že se víc bojím a s tím prostě nic neudělám. No, takže tam byl prostě strach.

I: Jak se k Vám stavělo vlastně vaše blízké okolí během těhotenství? Jaký na to měla názor třeba vaše rodina?

R: Vlastně s rodinou problém není a ani nikdy nebyl. Moje rodiče mě přijaly takovou, jaká jsem už prostě od té doby, co jsem to věděla. Hlavně já jsem si z toho nikdy nic nedělala. Vždycky jsem byla v pohodě s tím že jsem lesba. Vypadám tak, jsem spíš ten chlapecký typ. Na sukňě mě nikdy neuzilo. A tak jsem se s tím sžila, někdo mě dokonce osloví v mužském rodě a mně to ale netrápí. No, takže vlastně obě rodiny nás přijaly a přijaly i to, že teda chceme jít do té rodiny. Moc nás v tom všichni podporovali, což bylo vlastně hrozně příjemné, že člověk má to zázemí, které mu dává tu podporu, kterou jsme třeba zrovna v týchle době potřebovaly... Ona to není úplně samozřejmost, já znám hodně lidí a kamarádů, které prostě jejich rodina vůbec nepřijala a třeba se do teď nebaví. To je pro mě absolutně nepředstavitelný a jsem hrozně ráda, že mě vlastně nic takového nepotkalo... No ale teda obě rodiny naše dítě milují a pomáhají nám co to jde. Celou dobu se na něj těšili.

I: Co ve vás vyvolává ta podpora té rodiny, to že se na ně vlastně můžete obrátit a pomůžou vám?

R: No já z toho mám radost. Ono fakt, je to super, když prostě máte tu rodinu, která o vás neztratí zájem jen kvůli vaší sexuální orientaci. A hlavně si myslím že i pro naše dítě je to super, že prostě má rodinu z obou stran, a že může jezdit za babičkami a dědečkami a tak, to taky není úplně samozřejmost.

I: A co nějaké negativní pohledy, s těmi jste se třeba setkala?

R: No popravdě, já asi nikdy. Nebo spíš jako ne ve vztahu k tomu těhotenství a k celému tomu procesu. Já jsem jako třeba dřív zažívala, že se mi někdo smál, nebo měl nějaké blbé narážky, ale já si z toho vlastně nikdy nic nedělala. Myslím si, že jsem se sebou v rámci možností spokojená a vyrovnaná, takže mě tyhle urážky nikdy nějak nevadily. Ale jak říkám, ve vztahu k tomu, že jsem někde s partnerkou, nebo s dítětem nebo tak, tak to se mi vlastně nic takového zatím nestalo. My si kolem sebe držíme dobré lidi, tak si myslím, že nás to třeba ani nepotká nic takového.

I: To všeobecné přijetí, o kterém vlastně mluvíte s vámi něco dělá?

R: Tyjo no to si myslím, že vlastně ani ne. Já si myslím, že tohle je úplně normální prostě. Proč by to někdo měl v dnešní době řešit. Existuje mnoho takových rodin a je jich už prostě hodně, že by si na to všichni měli tak pomalu zvykat. Myslím si, že nenormální je, pokud se někdo setkává s nějakými posměšky nebo útoky... takhle to prostě být nemá. Já si myslím, že dokážeme být úplně stejně dobří rodiče, jako jiní.

I: Ano s tím co říkáte souhlasím, ono se to taky odvíjí od toho, v jakém prostředí se člověk pohybuje... třeba Praha mi přijde, že už je taková pokrokovější a názory, že je to normální tu nějak jsou, ale třeba když je člověk někde na vesnici, tak to může být trochu jiné.

R: Ano to máte určitě pravdu. My se právě teď na vesnici stěhujeme, tak uvidíme, jak to bude vypadat.

I: Jasně. Teď bych Vás poprosil, jestli byste mi popsala, jak jste se vlastně cítila, když jste u sebe poprvé Vaše dítě měla.

R: No tak, to asi začnu nejdřív tím porodem, protože to bylo pro mě něco hrozného. Já jsem bohužel ten typ, který si vše představuje jako Hurvínek válku. Prostě pohoda, ale není to tak pohodička... Ten porod byl hrozně vyčerpávající, a to jsem vlastně ani nerodila já. Zážitek na celý život a smekám před každou ženou, která někdy dítě porodila. Já jsem nikdy rodit nechtěla. Nedovedu si představit, že bych měla nosit miminko... no Nám se vlastně během porodu objevily komplikace, a malinký se narodil a nedýchal. Museli ho dokonce nějakou chvíli i oživovat, a to vám teda povím, tohle byl jeden z nejhorších zážitků v životě. On se totiž nějak blbě omotal pupeční šňůrou a při tom porodu se nějak i částečně přiškrtl, takže to byl problém a muselo se s tím rychle něco dělat. To byly snad nejdélsí minuty, co jsem v životě zažila a bála jsem se, co přijde. Já popravdě asi nikdy větší strach nezažila. Nakonec naštěstí všechno dobře dopadlo, a to co následovalo, byl vlastně úplný opak. Ten moment, když mi ho pak dali. Nezapomenete. To se těžko popisuje, když jste to nezažil. Prostě láska. Nikdy víc už nebude. A je to tak, buď vás to naplní nebo ne. Ano už nikdy nejste vy, je jen on. Neskutečné štěstí a radost. Jako já, když na to vzpomínám... to je fakt vlastně hrozně moc pocitů, které jsou hezké... ta láska je tam obrovská, i k dítěti i k partnerce, vlastně k celé té nově vzniklé rodině. Jsou to nepopsatelné emoce, ale zároveň hrozně krásné emoce. Aspoň v tuhle chvíli, mě ten strach vlastně opustil, a byla jsem jen šťastná, že je všechno OK. Prostě víte, že je váš a díky němu tu jste. Ale zažívat ten stres porodu a strach už znovu nechci. Jedno miminko stačí.

I: Vidím, že vám trochu tečou slzy, mohu se zeptat co to s Vámi vlastně dělá?

R: No ty vzpomínky jsou prostě hrozně živý. Já to vidím prostě jako by to bylo včera, kdy jsem tam seděla a klepala se a nevěděla, jak to dopadne, a i ty krásné emoce. Tohle člověk prostě může zažít jen jednou za život a je to neopakovatelný zážitek. Dělá to se mnou to, že jsem vlastně hrozně šťastná, že to dítě máme, a že jsme to dokázaly nějak společně. Je to krásný pocit.

I: Rozumím... Mě by dále zajímalo, jak vlastně vypadaly první dny poté, co jste se z porodnice vrátily.

R: No jako tam to začalo být celkem nepříjemný. Já jsem měla hrozně strach furt, já, jak prostě ten porod neprobíhal standardně, tak jsem furt myslela na to, že se může kdykoli něco stát, a že tomu třeba nebudu moci zabránit. Takže já jsem byla jako blázen a furt jsem malýho kontrolovala, aby se mu něco nestalo, furt jsem kolem něj lítala, furt jsem pořizovala nějaký věci, aby byl v bezpečí a nic se mu nestalo. Já jsem kvůli tomu i hodně nocí prostě byla vzhůru protože mi to neustále vrtalo hlavou, jestli je všechno v pohodě, jestli se nemám jít podívat a tak. Byla jsem i hrozně unavená samozřejmě, protože mě tyhle myšlenky furt zaměstnávaly, takže jsem prakticky vůbec nebyla schopná si odpočinout. No, takže jako prostě já jsem se bála... bála jsem se a bojím se do teď, to je prostě věc, kterou asi těžko změním.

I: A ten strach byl přesně z čeho?

R: No prostě aby se mu nic nestalo. Mně přišlo, že už jednou to bylo na hraně, a že tenhle pocit znovu zažít už nikdy nechci, tak jsem se prostě snažila ho co nejvíce chránit, abychom takovýhle situaci předešli a nepotkala nás znovu.

I: Teď mě trochu zajímá, jak vlastně se během celého procesu, a i po něm změnil Váš vztah s partnerkou, pokud se nějak změnil. Všimla jste si něčeho?

R: Samozřejmě že se změnil a všimly jsme si toho obě. Jako před tím, než se narodil, tak to vlastně jsme byli furt spolu, já jsem chtěla být s partnerkou pořád a myslím, že to zase byl ten strach, který tam prostě hrál roli. Ale myslím si, že to partnerce nevadilo, to jsme si totiž vlastně byly asi

nejblíž... No a pak, podle mě to obě vnímáme, že prostě ty věci jsou teď jinak. Ta priorita se vám přesune úplně jinam, že prostě najednou je ve středu zájmu dítě a všechno se tam kolem něj točí, takže na spoustu věcí není čas... jakože na sebe nemáme čas, ta intimita po porodu taky šla bokem, takže některé věci se prostě změnily, ale myslím si, že postupem času se zase vrátí. Mně osobně to samozřejmě chybí, já bych hrozně ráda byla zase trošku blíž, ale takhle to prostě teď je a já to akceptuju a věřím, že všechno bude zase brzy tak jak má být.

I: Jaké to pro vás vlastně je, pohybovat se v tom sociálním prostředí jako stejnopohlavní pár, který vychovává děti?

R: Pohybovat se jako manželky mi nevadí a je mi v tom velmi dobře. A s miminkem ještě lepší. Rekce lidí mi nevadí, někteří to vnímají dobře a jiní zase ne. To tak je. Obarvíte si hlavu a vlasy na zeleno a lidi se otáčejí, jdou dvě holky nebo kluci za ruku a taky se otáčejí. Důležité je, že já jsem na nás s partnerkou hrdá. Jsem ráda, že jsme si za tím šly a dokázaly to, a i když to nebyla vždycky procházka růžovým sadem, tak jsme to nějak dokleply a já jsem za to opravdu ráda.

I: A nemáte z toho někdy strach?

R: Ne to nemám. Já se opravdu asi nemám důvod bát... já jako nevím, jestli to je tím, že jsem se s ničím takovým nikdy nesetkala, ale prostě je to tak. Mně přijde, že bych ani neměla mít čeho se bát. Je 21. století a takovéhle rodiny prostě existují. Společnost si na to musí nějak zvyknout a jestli si na to někdo nezvykne tak je to jeho problém a ne můj.

I: A s jakými reakcemi se třeba setkáváte, když někam jdete s partnerkou a dítětem?

R: No já jako co si tak vzpomínám, nebo tak když nad tím teď přemýšlím, tak si myslím, že jsme se vlastně nikdy s nějakými špatnými reakcemi, nebo, že by měl někdo nějaký poznámky nebo komentáře, to se nám podle mě fakt snad nikdy nestalo, za což jsem jako samozřejmě ráda, ale jako i kdyby něco takového bylo tak si myslím, že bychom se s tím nějak popraly, mně by to bylo úplně jedno. Pokud je člověk se sebou nějak vyrovnanej a je na sebe hrdej, tak si myslím, že ho takové věci nemohou rozhodit, ale tak na to teda nahlížím jen já... no, takže reakce jsou asi spíš jako pozitivní nebo jakože prostě na to nikdo moc nereaguje, nikomu to nepřijde divný, a to si myslím, že je správně.

I: A sledujete třeba i nějaké sociální sítě a příspěvky a komentáře na sociálních sítích?

R: Já se přiznám, že já na to vlastně moc nemám čas a je mi to i celkem jedno... jako já vim třeba i od partnerky, že se tam někdy píšou i hodně hnusný věci, ale já kdybych to měla furt číst tak bych se z toho zbláznila. To je furt nějaký problém nebo něco a furt se jen mluví a mluví... mě to vlastně ani nebaví sledovat, žere to čas a člověka to třeba akorát vytočí. I když jak říkám, mně je to spíš jedno, ať si každý říká, co chce, dělá, co chce. Dokud mi nezasahují takový lidi do života, tak ať si dělají a píšou, co chtějí.

I: A když Vám partnerka vypráví o tom, co tam třeba lidi píšou, tak vám to je taky jedno?

R: No podle toho, co to zrovna je... někdy mě to dokáže i dost vytočit, ale to už musí být opravdu něco, třeba když jsme přirovnávaný já nevím buď ví k čemu, třeba k nějakým zoofilům nebo tak, tak to mě dokáže trošku zvednout ze židle, nebo támhle když někdo řekne, že by radši skočil z okna, než aby ho vychovával homopár, to mě dokáže naštvat ale na druhou stranu, já si myslím, že děláme všechno, jak nejlépe umíme, takže se nemusíme bát toho, že by se měl malej nějak špatně.

I: Dokážete říci, jestli Vám vaše dítě změnilo život? Popřípadě dokážete popsat jak?

R: No to určitě změnil a jako já bych řekla, že zásadně. Asi jako takhle dítě změní život každému. Ještě k tomu když je to první dítě, tak jako člověk vůbec neví žejo, co od toho má čekat... může se připravovat jak chce, ale na to se připravit podle mě absolutně nedá. Když se malej narodil, byl to nezapomenutelný pocit, ta chvíle, kdy přišel na svět pro mě byla naprosto nezapomenutelná. To prostě ten svět člověku opravdu otočí o 180 stupňů. Zažívala jsem pocit naprostého štěstí, lásky a naplnění, ale zároveň jsem se začala bát... ten strach jsem už zmiňovala několikrát, ale ono to není jako úplně lehké popsat co za strach mám na mysli... ono bát se pavouka je trošku něco jiného než bát se o život svého dítěte. Já si prostě uvědomuju, že se mu může kdykoli něco stát, a to je ten strach kdy máte potřebu ho vlastně jen držet a nikam nepustit, aby se náhodou něco nestalo. A co teprve až začne chodit... to si už vůbec nedokážu představit, ale myslím si a doufám, že postupem času tohle všechno vymizí... No, takže den, kdy přišel na svět, mi změnil život opravdu ze všech úhlů. Nikdy jsem nezažila větší radost... to, že moje partnerka nám porodila největší štěstí, které nás mohlo potkat. Samozřejmě to ale taky změnilo můj život v tom,

že jako moje vlastní potřeby, nebo tedy spíš naše potřeby, jsou úplně někde zahrabaný vzadu, všechno se točí kolem toho miminka, kterému se člověk snaží dát úplně všechno na světě... ať je to láska, péče, radost, cokoli se snaží člověk dát, aby mu bylo dobře.

I: Jak se třeba cítíte ohledně budoucnosti, až třeba Vaše dítě nastoupí do školy nebo do nějakého kolektivu, jaký z toho máte pocit?

R: No já se hrozně těším na to, jak budu sledovat, jak roste. Ono už teď je to prostě krásný, jak se každým dnem učí úplně nové věci a prostě se to krásně pozoruje. Jediné, čeho se s partnerkou trochu bojíme je, aby malej neměl problémy ve školce nebo ve škole, znáte to děti jsou zlé. A otázky typu, kde máš tatínka, proč máš dvě mamky, a to jsi taky homosexuál... kéž by doba byla už jiná a nikdo to neřešil. Než nastoupí do školky budeme řešit přístup učitelů to určitě ano, protože si myslím, že je důležité vědět, jak k tomu celkově v tom daném prostředí přistupují i tihle lidi, aby to třeba dokázali vysvětlit těm dětem když tam nebudeme nebo tak. Jako to je věc, o které jsme i v rámci možností mluvily a snažily se přijít na to, jak mu to třeba vysvětlit nebo tak, aby si to tolik nebral nebo tak... ale to asi zjistíme až to přijde, pokud to vůbec přijde. Jinak si ale myslím, že se to prostě zvládne, a že to pochopí i všichni jeho kamarádi. No taky trochu doufám, že malýho potká fajn přístup lidí. Kolem sebe si držíme dobré přátele a věřím, že i on je najde. Tím, že teď bydlíme na vesnici bude to mít možná těžší. Ale o to víc srandy a svobody si užije. Praha pro volné pobíhání moc není. Takže vlastně všichni čekáme, jak nás ostatní přijmou.

I: Jaké 3 emoce Vám do života přineslo Vaše dítě?

R: Tyjo to jste mě zaskočil, já ani nevím, jestli se to dá takhle zkrouhnout jen na tři emoce... no tak začnu určitě štěstím. Ono se ten život prostě nějak naplní tím dítětem. Člověk má možnost něco ze sebe předat úplně novému človíčkovi, a to je hrozně krásnej pocit. Já jsem vždycky chtěla něco ze sebe předat a tímhle se mi to prostě splnilo. Pak je to ten strach, každý den se vlastně bojím, aby se mu něco nestalo... Neustále slýchám, abych se tak nenervovala, ale ono to nejde... ten strach člověka prostě v něčem pohltní a je těžké se od něho odpoutat... pomalu se ale učím a snažím se aspoň nastavit si nějaké hranice, aby to bylo pro mě i přítelkyni snesitelné a nezasahovalo to do našeho vztahu. Jako ne, že bychom se kvůli tomu nějak hadaly, to vůbec, ale jde o to, že prostě vidím, že to někdy přítelkyni štve a mě to pak mrzí, tak se s tím prostě snažím něco dělat. No a pak je to láska a to naplnění... já jsem takovou lásku vlastně nikdy necítila, a i když jsem se bála, že to tak třeba nebude tak to tak prostě je... já vím, že to tak je a myslím, že i on to nějak cítí, že ho miluju nade vše.

Příloha č. 5: Přepis rozhovoru č. 3

Datum rozhovoru: 23.6.2022

Stopáž: 1:10:52

Účastníci:

I – Nicolas Šec

R – Amálie

I: Takže. co mě na začátku zajímá je, jestli byste mi třeba nějak popsala, jak dlouho jste s partnerkou spolu?

R: S partnerkou jsme spolu 3 roky, teďko v srpnu to bude.

I: Dobře, a popsala byste mi nějak začátky vašeho vztahu? Jak to mezi vámi začínalo?

R: jo, určitě. Já jsem byla tenkrát po těžkém rozchodu, protože jsem byla i v registrovaném partnerství s bývalou přítelkyní a prostě se sebrala a bylo to hodně náročný, takže jsem byla po tom nějakých pár měsíců sama, prostě jsem se z toho dostávala a pak jsem si odjela do XX za kamarádkou, jenom tak, protože jsme si jenom psaly, ale neznaly jsme se fyzicky, a prostě mi dodávala energii a pak mě tam seznámila ještě s jednou paní, ona byla starší a to, prostě tam jsem se nějak rozkoukala, a pak jsem si začala tvořit nové kamarády a říkala si, že bych začala jezdit někam. Pak jsem po dlouhé době vlezla taky na, tenkrát ještě, Lidé. Ale fakt jen shodou okolností jsem tam vlezla a shodou okolností si moje přítelkyně ten den udělala profil, a mně padla do oka, ona teda měla přítelkyni, ale to já jsem nevěděla, já nic nehledala, já chtěla jenom kamarádství nebo tohleto. No ono to pak nějak přestalo, protože její přítelkyně si našla novou přítelkyni, takže to taky nebylo dobrý a byly v rozchodovém..., prostě nějak se rozcházel. No a pak jsme si začaly psát, no a nějak tam něco přeskočilo velice rychle, bylo to zvláštní, protože přítelkyně je z XX a já z XX, tak jsme si tak nějak psaly, tak jsme si tak nějak trochu porozuměly a tak nějak jsme si říkaly jako co a jak, protože přítelkyně má tři děti, takže se to nějak nedávalo, protože já jsem z XX nechtěla, protože samozřejmě tady mám být, tak jsem ho nechtěla prostě opustit, takže jsem jí říkala, že nechci nikdy z XX, protože jistota je jistota a tak nějak jsme tomu nechaly volný průběh, i když jsme potom chtěly být strašně spolu, protože jsme si sedly a prostě jak je člověk zraněný a tohle, tak prostě jsme tomu daly čas. Nejdřív jsem jí potom napsala, asi po třech dnech zprávu, že prostě od toho nebudeme nic očekávat, protože já prostě z XX nepůjdu a nechci jí bránit, co se jako týká dětí a ona u sebe děti nemá, má je táta jejich a to už měla jakoby s třetí partnerkou, no tak jsem si to nějak po pár hodinách rozmyslela, protože prostě ten človíček mi sednul natolik, že to prostě nešlo se jen tak vzdát, tak aspoň nějakou schůzku nebo něco a asi po měsíci za mnou přijela do XX, tak jsme se tady seznámily a víceméně od začátku jsme si sedly a věděly jsme prostě, že chceme být spolu, že tam něco je...protože pak přijela ještě jednou, dvakrát a hlavně to nejlepší na tom je, že jako když poprvé přijela vlastně jen na víkend a nakonec z toho bylo 14 dní, což prostě se nám nechtělo, takže i v práci si to zařídila, měla dovolenou a tak. No pak přijela ještě jednou, dvakrát, pak jsem jela i já do XX a po třech měsících se stěhovala ke mně. Prostě jsme to probíraly, a tak a prostě že bychom se pak později, až bychom věděly, co a jak, tak bychom se přiblížily blíž k XX, aby to měla blíž k dětem a tak. Vzhledem k tomu, že jsme to vzaly takhle rychle, tak po nějaké době, dáme tomu měsíc-dva, začaly nějaké neshody, takže se vrátila zpátky do XX na tři měsíce, a tak jsme si o tom potom pořádně promluvily, protože pak i skrz to stěhování není člověk sehraný pořádně, nemůže nic, takže my jsme

měly takovéto špatné spíš na začátku, takže jsme si to prošly, pak jsme se k sobě vrátily zpátky a od té doby už spolu jsme. Nehledě na to, že do toho začala zasahovat její bývalá přítelkyně, ale která už dávno někoho měla, ale chtěla jí mít pořád pod kontrolou, takže pro ni i tenkrát přijela sem a bylo to takové ošklivé období, ale něco to mělo do sebe, prostě pak si člověk uvědomuje věci a prostě to, co je přednější.

I: Jasně. A jak ses třeba cítila ohledně toho, že má děti z předchozího vztahu, to ti nevadilo?

R: nevadilo, já mám děti ráda a vždycky jsem chtěla děti, jen prostě pro mě byl ten způsob toho, já jsem lesbička, já bych prostě s chlapem nikdy nic nemohla mít. Tak, jak si všichni myslí, jak je to strašně jednoduché, že prostě „no, tak to jednou přežiješ“ nebo něco, ale já prostě jsem se zapřísáhla, že prostě ne a když jsem chtěla dítě nebo něco, tak moje první myšlenky byly, že si buď zaplatím umělé oplodnění někde na nějaké klinice, anebo si najdu nějakého dárce a nějakým způsobem to udělám. Ale po vztahu, který jsem měla předtím, jsem přestala doufat. Zaprvé věk a zadruhé taky člověk má nějakou nemoc nebo tak, já mám třeba střeva a tak, takže tam jsem se bála, že tam to ani třeba nepůjde, takže když se stalo před rokem to, tak to bylo něco úžasného. No nicméně jak říkám, mně děti takhle vůbec nevadí. Třeba i předchozí partnerka měla pro změnu 4 děti, ale měla jen dvě u sebe, já jsem je vychovávala, protože ona neměla vůbec zájem o děti, tam to bylo hodně špatný, hlavně pak nakonec stejně chtěly k tátovi, bylo to tam divný. Je fakt, že když jsme se pak rozešly, tak měla tři kluky a jednu dceru a s tou dcerou si dodnes píšeme. Ať se stalo, co se stalo mezi námi dvěma, tak s tou dcerou máme dobrý vztah, máme se na Facebooku a prostě si píšeme, koukáme na malinkou, a protože je z Opavy a má tady v XX kamarády, chodila tu do školy a tak, tak sem občas přijede a může tu i přespat. Mně děti nikdy nevadily, mě mají děti i víceméně rádi, takže jsem s tím nikdy problém neměla, takže jestli jsem se měla rozhodnout, jestli má děti nebo nemá, na tom nezáleží, protože když si někoho najdu tak předpokládám, že když má děti, tak samozřejmě ty děti jsou.

I: Jak vás s partnerkou napadlo, že byste to dítě chtěly?

R: To napadlo víceméně mě spíš, protože partnerka měla už tři a já jsem, i když jsem lesbička, tak jsem samozřejmě taky ženská, která touží a má ty tužby ohledně toho mateřství jako takového. A já jsem chtěla už jako mladší, už v 18 jsem věděla, že bych chtěla, ale nebyla k tomu taková příležitost a před rokem, vlastně dvěma, po Vánocích jsem se rozhodla, protože existuje stránka, o které vím, jako tenkrát, když jsem byla, jako lesbička, jako na začátku, protože jsem to přiznávala kolem 14 let, vím o stránce, že existuje lesbický koutek. Ale tenkrát to bylo tak, že to bylo opravdu jenom pro lesbičky a gaye, teď už je to tam teda spárovaný, co jsem koukala, ale jsou tam inzeráty, i co se týká toho sperma. Prostě darování sperma nebo prostě takovýhle, prostě, že se mezi sebou lidi domluví, tohohle je tam spousta. Samozřejmě moje myšlenka byla, že jsem si tam našla pár chlapů, co mi sedli, no, a tak jsem pár klukům napsala co bych chtěla, jak bych to chtěla, že prostě bez jakéhokoliv sexuálního kontaktu s nimi. Našla jsem tam jednoho senzačního chlapa, stejně tak starého jako jsem já, víceméně vlastně o něm skoro nic nevím, jenom jsme si prostě začali psát a sedli jsme si, probírali jsme i co se týká rodinných anamnéz a tak, z něj potom vyšlo, že už měl přítelkyni a nemohli spolu otěhotnět, tak to zkusili jakoby uměle přes injekční stříkačku, protože ona byla nějaká zdravotní sestra, takže věděla, co a jak, a ona mu potom utekla s přítelkyní. Ale jsou spolu v kontaktu, narodila se jim holčička, takže to všechno tohle bylo v pořádku. Co bylo vlastně zajímavé, bylo, že mu vysvětlovala, proč s ním nemůže být, vysvětlovala mu to takovým zvláštním způsobem, což mě pobavilo a je to zajímavý, jak se k tomu lidi staví – že jí chutná jahodová zmrzlina, ale on je třeba jako vanilková. Zvláštní, ale dává to smysl.

I: Mě k tomu napadá to, že někdy se právě stává to, že když si ty lidi k sobě nesedí, tak je to možná ten důvod, proč jim to dítě spolu nejde udělat, že tam může všechno fungovat, ale i tohle může být ten důvod, proč jim to předtím nešlo udělat tou normální, přirozenou cestou.

R: Je to možný, podle mě ta psychika tam hraje velkou roli. Tak jsme si prostě takhle chvilku psali, pak jsme se prostě i nějakým způsobem domlouvali, protože my nejsme v kontaktu, jsme v kontaktu pouze přes email, nemáme na sebe ani telefonní čísla, nic. Tak jsme si prostě takhle psali, tak jsme se dohodli, že by prostě přijel. Nebo my jsme mu navrhly, jestli by za námi přijel, protože jsme nejdřív měly v plánu nebo ono to vyzní divně, ale můj prvotní plán, jak to vůbec udělat bylo, že se najdeme někde na půli cesty, tam proběhne ten akt, který on potřebuje a přítelkyně injekční stříkačkou samozřejmě mi to zavede. No, ale tam proběhlo takové zvláštní pouto mezi námi všemi, protože nakonec přijel tedy on k nám, vůbec jsem z toho neměla špatný pocit, právě i naopak, nedokážu to popsat, je to asi jako když člověk potká svojí lásku nebo nevím prostě, tohle bylo trošku jinak, ale je mezi námi tak hrozně velká důvěra a dodržujeme nějaké věci, které jsme si slíbili na začátku, jakože on se jí úplně vzdává, nebude mít žádný zájem, jsme domluveni, že mu čas od času pošleme fotku a jak to bude dál, tak jsme domluveni, že vždycky napíše jeden a bude čekat jestli ten druhý se ozve nebo ne. A když se neozve, tak ten druhý se taky neozve. Zatím to takhle funguje, ví o tom, že se malá narodila a je na nás pyšný. On je hrozně zvláštní člověk, to se nedá popsat. On nám pokaždé píše, že je na nás pyšný a že je hrozně moc rád. Každý mi, protože jsem vždycky chtěla papír nějaký, takovéto vzdání a tak, abych to měla nějak pojištěné, ale ono to není potřeba.

I: Tak to vám muselo hrozně zpříjemnit celý ten proces, když to takhle hezky vyšlo s tím člověkem, že jste se takhle hezky sešli.

R: ano, sešli. My jsme si potom napsali, co a jak, protože nám ještě radil, abychom koupily ovulační testy, aby to sedělo, tak jsme to tak zkoušely a nám se to povedlo takovým zvláštním způsobem, že já jsem čekala, že budu mít ovulaci, kterou jsem měla úplně přesně, jak podle knížky, tak on teda přijel, říkal, že by bylo lepší přijet alespoň dvakrát-třikrát, aby se to podařilo. Byl tady nakonec jen dvakrát a podle toho všeho to vypadalo, jakože to vyšlo hned napoprvé, že se hned uchytila, no a pak už to prostě šlo samo. Zásadní věc je, že jsme ho chtěly odměnit finančně, a on vůbec nic nechtěl, řekl ať si to všechno necháme pro malou, že to budeme potřebovat, takže jsme mu daly alespoň nějaké flašky a takhle, ale je to prostě úžasný, protože co vím, tak za to ostatní platí nehorázné peníze a když to tak vezmu, tak nás to nestálo nic. Takže přijel takhle a jsme v takovémhle kontaktu a vlastně jsme i emailem kontakt na to, že kdyby se něco stalo, kdyby byla potřeba krev nebo něco, tak by nám pomohl, aby i zdravotní stránka byla zajištěná.

I: Jasně. Když jste se tedy už rozhodla, že to dítě chcete, jaké byly vaše první pocity?

R: Pro mě to byl splněný životní sen, můj cíl a nový smysl života. To se jinak popsat nedá, protože to je prostě dar. Ono i to těhotenství pro mě bylo super, já ani nevím, že jsem byla těhotná. Mně bylo jednou špatně na začátku a prostě já jsem tomu vůbec nevěřila, že se to povedlo, já jsem se bála tomu věřit, protože se vždycky může něco stát, mohla jsem potratit nebo něco a já jsem si udělala takovou zeď, nebrala jsem to, ještě když jsem byla asi v osmém měsíci, tak jsme jezdily na koupák, že jsem s ní skákala šipky. Takže jsem to prostě nechala nějak, vůbec psychicky jsem se na to nesoustředila, žádný internet a nějaké články jsem nečetla, nic. Stáhla jsem si akorát aplikace, abych věděla, co a jak má být, ale vůbec jsem se psychicky nějakým způsobem nepřipravovala, čekala jsem na ten okamžik, až se malinká narodí a uslyším její první pláč. Tam to ze mě všechno spadlo, věděla jsem, že už je na světě a už jsem jí držela v rukách a už to bylo prostě jiné. Bála jsem se toho, jak se k tomu budu stavět, protože jsem člověk, který byl

zvyklý žít víceméně celou dobu sám a zodpovědnost tak nějak neměl, když to jako řeknu, tak myslím ohledně dětí. Cizí děti mi problém nedělaly, ale vlastní dítě, to už je přeci jen nějaký závazek a musí tady člověk pro něj být vždycky. Takže to pro mě všechno bylo, a i je nové i teď, protože se učím s ní žít, tak jako ona se mnou, protože je to pro nás obě nové a bála jsem se třeba toho, abych neměla nějaké poporodní deprese, toho jsem se bála hodně, že jsem nevěděla, co od toho očekávat, ale od té doby, co se narodila, tak se i v nemocnici ptali, kolik mám dětí, že mi to jde dobře. Když jsem řekla, že tohle je první, tak mi to nikdo nevěřil. Takže všechno to přišlo úplně samo, to prostě přijde. Když jsem to slyšela od cizích lidí, když mi to vyprávěli, že to prostě přijde a že to pochopím, tak jsem nevěděla, o čem mluví, mohla jsem si to myslet, ale tohle přijde prostě samo.

I: Jestli jsem to pochopil správně, tak s tím nápadem jste tedy přišla vy za partnerkou a trvalo potom nějaké rozhodování o tom procesu nějak dlouho nebo to bylo hned jasné, že to prostě tak bude?

R: Já jsem celý život čekala na svoji příležitost, o tom jsem informovala i svoji partnerku, že kdyby prostě se něco takového stalo a že když jsme se potom poznaly a konečně jsem našla člověka, který mi rozumí a je mi oporou a prostě je to něco jiného, než jsem do té doby poznala. Tak o to víc, když se naskytlá šance s tímhle nápadem, že bychom se mohly pokusit, tak já jsem to prostě zkusila, tak ten náš vztah se taky samozřejmě trochu změnil, vůbec jsme neměly představu o tom, co nastane. Protože, když jsem byla těhotná a potom se malá narodila, tak jsme se trochu odcizily, protože v první řadě jsme litaly kolem malinké, protože jsme měly i problémy s bříškem a tak, takže jsme moc nespaly, byly jsme potom i unavené, a i ten intimní život šel pryč. Musím říct, že to byla šíleně těžká zkouška našeho vztahu, ale vydržely jsme to, je pravdou, že teď se pomalu vracíme zpátky, protože jsme spolu úplně přestaly mluvit a teď jsme tedy začaly. Je o třeba 3-4 měsíce zpátky, kdy jsme prostě začaly hledat tu cestu zpátky, protože už je to i klidnější s malou a už si užíváme i všichni dohromady, ono je to psychicky dost náročné.

I: Takže vy jste si prostě našla dárcce nebo vy jste se zkontaktovala s tím pánem a pak jste tedy přišla za partnerkou tak jako s hotovou věcí, protože to byl celou dobu Váš sen.

R: My jsme se bavily o tom, že chci dítě a že budu zkusit hledat. A když jsem odepsala, tak jsem jí ještě ukazovala, že jsem napsala pár lidem, to ona všechno věděla, čekaly jsme prostě na to, kdo se ozve. Ale celou dobu o tom všechno věděla, to nebylo tak, že bych se sama od sebe rozhodla. Já jsem řekla, že to prostě zkusíme a že uvidí. Protože jsem si taky chtěla trochu vybrat sama nebo prostě nějakým způsobem jsem to v sobě měla dostat já, tak jsem nad tím měla asi větší moc. Ta touha po tom miminku a ta šance, že tu něco takového je, třeba i na té stránce a že stačí malinký krůček, tak jsem prostě samozřejmě šla za tím hlava nehlava. Takže partnerku jsem úplně neodstavila, že bych za ní potom přišla s hotovou věcí, a když mi přišla zpráva, tak jsem jí ani neotevírala, otevíraly jsme ji společně, když jsem přišla z práce.

I: Rozumím. Vy jste byla rozhodnutá, že chcete, aby ten proces probíhal takhle, a ne jinou cestou? Jako zkusit třeba umělé oplodnění nebo tak?

R: No, já jsem čekala, jestli to půjde nebo ne, protože potom jsme opravdu i přemýšlely nad tou klinikou, ale vzhledem k tomu, že nám vyšlo tohle hned napoprvé, tak jsme ani o nějaké klinice nemluvily. Prostě jsme našly takového dárcce, který je úžasný. On je vážně úžasný chlap, já, kdybych byla na chlapy, tak jeho bych chtěla, ale prostě to pouto, co tam je a prostě jsme si sedli i slovy a měli jsme i stejné cíle, co se týče výchovy a tak, prostě my jsme si povídali vážně o všem, my se vlastně ani moc neznáme, ale víme o sobě myslím, že hodně věcí.

I: A jak dlouho jste si s ním psala, než přijel? Jak dlouho to trvalo?

R: Asi tři měsíce jsme si psali.

I: A než přijel, jak jste se cítila?

R: No, nevím. Bylo to takové divné, nervózní, nevěděla jsem, co od toho čekat, jestli jsem neudělala špatně. Taky mě napadlo, jestli to není třeba nějaký úchyl, tak byl to prostě neznámý člověk. Ale je fakt, že my jsme si v těch emailech psali hodně, my jsme se ptaly na veškeré otázky, to samé i on a dodnes vlastně nevíme, v jakém kontaktu se budeme udržovat, protože prostě může přijít čas, že až bude mít rodinu, tak taky samozřejmě nikdo nechce nikomu zasahovat do soukromí. On nás bere jako bychom byly prostě pár, a to dítě bylo prostě naše. Já jsem udělala i věc, kterou jsem chtěla udělat, nikdo mě do toho nenutil, občas si to pár lidí myslí, ale já jsem pojmenovala svoji dceru i po přítelkyni, protože jsme jí nemohly mít spolu a já jsem to chtěla udělat, protože se chceme i vzít, registrovat, ale čekaly jsme i než se malinká narodí, abychom věděly, co a jak, protože si samozřejmě po tom registrování partnerství udělat právně to, kdyby se, se mnou něco stalo, tak aby mohly být holky spolu.

I: Mohla byste mi teď popsat, jak probíhalo těhotenství?

R: Mé těhotenství probíhalo absolutně skvěle. Sice jsem byla vždycky zvyklá být já ta dominantnější, myslím, že já jsem dominantnější než přítelkyně a je v tom samozřejmě vidět i to, že tahání s věcmi, a tak muselo skončit. Což byly na začátku už trochu boje, já jsem říkala, že nejsem nemocná, že jsem jen těhotná, takže prostě příprava bytu, protože jsme ještě dodělávaly byt, abychom tady mohly být. Nakupovaly jsme samozřejmě kočárek a takovéhle věci, takže o všem jsme se bavily, občas samozřejmě taky byly nějaké negativní věci, protože hormony a já jsem tvrdohlavý člověk, takže mi to chvíli trvá, protože se prostě zaběhám a potom potřebuju chvíli času, pak to rozdýchám a přijdu a řeknu: „Jo, měla jsi pravdu, já jsem byla ta hloupá.“ Hlavně, protože se mi narodila holčička a já jsem chtěla kluka. Chtěla jsem kluka z toho důvodu, že pro mě by to bylo jednodušší nebo jsem si to alespoň myslela, protože starat se a jsem víc psychicky na klučičí věci, jako běhat za balónem a sporty různé, prostě já jsem nevěděla nic ohledně česání vlásků a takovéhle věci, pro mě by byl ten kluk asi blíž, jsem si myslela. To jsem si myslela celou dobu, než se narodila, měla jsem jí v ruce a musím říct, že je úplně jedno, jestli je to holka nebo kluk, prostě to tak je a jak to má být, tak to prostě je. Hlavně, že je zdravá, to je nejdůležitější.

I: Takže vlastně těhotenství probíhalo úplně bezproblémově. A kdybyste měla popsat nějaké pocity, které jste během toho celého těhotenství prožívala, tak jaké by to byly?

R: Pocity, že zvládnou to všechno? Jak to bude? Jak se budu cítit? Vše se to mísilo.

I: Tomu rozumím, a co ještě tam bylo?

R: Určitě tam byla i nejistota. Tak v životě jsem nevěděla, jestli se dokážu postarat o tak malé miminko, jestli to zvládnou, jestli na to budu stačit. Když třeba byla mladší, protože já mám zdravotní problémy, takže by to prostě nešlo, abych měla druhé miminko, ale já bych šla okamžitě do druhého, protože prostě, já jsem se bála i toho porodu, protože každý straší porodem a tak, ale já jsem neměla žádný problém u porodu, já jsem ani nevěděla, že rodím. Mě chtěli poslat domů, mě, kdyby poslali domů, tak porodím doma. My jsme tam jely na kontrolu do nemocnice, protože přítelkyně byla i u porodu samozřejmě, takže to málem ani nestihla, protože ráno v 6 hodin jsme se vydaly do porodnice, protože už mě bolela záda a samozřejmě začaly nějaké problémy, krvácení a tak, tak jsem se lekla, tak jsme jely a pan doktor mě chtěl poslat domů a kdybych neměla vysoký tlak, tak vážně odjedeme domů, ale tak už si mě tam nechali a prý to byli jen poslíčci, a já jsem ani ne za čtyři hodiny porodila malinkou. Mě nestihli ani natočit, protože mě poslali na rizikové z porodního, že tam budu ležet do té doby, než se narodí. Já jsem si tam lehla, šla jsem se vykoupat a už jsem nemohla nic vydržet, sestřičkám se to nezdálo, tak mě poslaly za doktorkou a ta mě zase okamžitě hnala na sál, tak jsem volala přítelkyni, jestli už jede, protože to bylo v době covidu, tam jsem se toho hodně bála, protože testy a my jsme se prostě očkovat nenechaly, to začínalo, když já jsem byla těhotná a řekla jsem, že očkování

do sebe nebudu cpát, dokud mám malinkou a budu kojít, prostě že to nechci. Je pravda, že potom co se malinká narodila, jsme to dostaly všechny, ale zvládly jsme to, nebylo to nic tak hrozného. Je pravda, že jsme jen nevěděly kudy kam, protože jsme si malinkou přehazovaly, a když takhle mluvím o tom porodu, tak jsem neměla žádné problémy, co se týká těhotenství, ale měla jsem problémy po porodu hodně. Po tom šestinedělí jsem měla jít i na ortopedii, protože jsem se hodně otevřela při tom porodu, už se to nevrátilo zpátky, takže jsem byla v bolestech a nemohla jsem vstávat k malinké, přítelkyně mi jí nosila do postele, do toho chodila do práce, takže to bylo také náročné. Pak se to srovnalo, teď se to vrátilo zpátky, takže je fakt, že jsem si moc neužila takové to vstávání, protože to prostě nešlo. Je fakt, že jsem to i hodně probřečela bolestmi, což si nikdo nedokáže ani představit, ale prostě jsem si nemohla dovolit jít k doktorce, protože jsem musela být s malinkou a ona se narodila opravdu hodně maličká a taky tam měla, ne zdravotní problémy, všechno bylo v pořádku, ale my máme v rodině úmrtí na krevní krvácení v mozku a malinká, když se narodila, tak to vypadalo, že by mohla mít krvácení do mozku, tak jsme vlastně v nemocnici, když nás pouštěli, tak tam to bylo v pořádku, ale po měsíci jsme šly znovu kvůli hlavičce na ultrazvuk, to tam bylo všechno naštěstí v pořádku, tak tam jsem se až uklidnila po tom měsíci, protože jsem se bála, aby se nic nestalo.

I: Jaké to pro Vás bylo, když jste měla u sebe dítě poprvé?

R: Zaprvé jsem byla ráda, že už je ze mě venku. A oni mi ji hned po tom, co se narodila i s tou pupeční šňůrou a takhle, tak mi jí pokládali na břicho. Já, když jsem jí poprvé chytla, tak ještě i teď mi tečou slzy, protože to je prostě úžasný pocit, to nejde popsat. To je tak hrozně moc krásných emocí, co v sobě člověk má.

I: A dokážete je popsat více podrobně?

R: To je tak, když se ti splní tvůj celoživotní sen, že prostě něco strašně moc chceš, toužíš po něčem, prostě to miminko a teď se ti to konečně podaří, držíš jí v ruce, ona je tak hrozně moc maličká, droboučká, bojíš se jí dotknout, protože je prostě malinkatá. Měla jen 46 cm a 2,20 kg. Takže opravdu máš ten uzlíček a jsi tady pro něj a musíš. Ty emoce jsou tak, to nejde popsat, to je naplnění všech pocitů, které vůbec existují, hrozné štěstí, radost. Samozřejmě zodpovědnost a pak jsem si přála, ať už jsme na tom pokoji, abych s ní mohla být sama. Ona byla hrozně hodná, ona pořád jenom spinkala, nedělala žádné problémy, ona je hodná od začátku. To, jak si všichni stěžují, že támhle pláče nebo tohle, my jsme žádné takové problémy neměly. A když se na mě potom podívala těma očičkama a pak mi chytla prst, to jsou věci, které se nedají popsat. To mateřství je jiné než láska ve vztahu k někomu, to jsem neznala celý život, byla jsem zamilovaná a tak, ale tohle je jiná láska. Je to štěstí, opravdu štěstí, naplnění. Když člověk projde tím životem, tak taky samozřejmě není všechno hezký, dobrý nebo tak, ale jestli jsem měla čekat celých 35 let na tenhle malý zázrak, uzlíček, tak to sakra za to stálo a prošla bych to klidně ještě jednou.

I: Z Vás je to hrozně hezky cítit, jako to, co říkáte, tak jde cítit, že to tak doopravdy máte a moc hezky se to poslouchá.

R: Tak to jsem ráda, protože to tak opravdu je, protože když o tom mluvím, tak pro mě to i teď, já si na to vzpomenu, já ráda koukám i na fotky a říkám si každý měsíc, protože jí bude zítra teprve devět měsíců, tak si říkám „tyjo, já jsem to zvládla“. Jsem na sebe na jednu stranu vnitřně pyšná, že jsem to dokázala, protože mi každý říkal „ty tomu nerozumíš, ty nemáš dítě“. Tak teď to říkám já, že tomu rozumím a dítě mám. Hlavně já jsem si vždy říkala u kamarádek, když jsem jim hlídala děti, protože mám spoustu kamarádek, které mají rodiny, a nešlo mi do hlavy, proč ty děti se špatně chovají a nedělají tohle a tamto a každý to sváděl na hyperaktivitu a že je neposlouchají a tak, a teď jak si to zkouším v podstatě sama, tak i když jí je devět měsíců, tak to není o tom, já nevím, já jí sama vařím jídla, nepotřebuju jí kupovat skleničky s jídlem, jako to dělají ostatní, abych

si to usnadnila. Já to pro ni dělám hrozně ráda, já jí uvařím a vím, co do toho dám, má to zdravé a já nejsem prostě líná a vůbec si to nějakým způsobem neusnadňuji, dělám všechno sama, učím jí, ukazuju jí, nejsem typ člověka, který by šel s kočárkem do kavárny, já si jedu támhle nějak, protože bydlíme v tom XX a je tu poměrně dost zeleně, přírody a já miluju přírodu, tak se jí to snažím ukazovat a ona od malička si zvykla, že už jsme jí ukazovaly, co je co, a ona to má prostě ráda. Ona je zvědavá, já jí pořád dokola popisuju stromy a kytky a ona prostě tak kouká, poslouchá. Já s ní jdu prostě do přírody, já jí vezmu a tam jí položím i na louku a ona si tam prostě leze, sedí si tam. Je to pro mě hezčí pocit než jít někam na hřiště, ne že bychom teda nechodily na hřiště, nevyhýbáme se společnosti, aby to tak nevyznělo, ale je pro nás lepší támhle někam jet. Totéž i s koupalištěm, protože hodně koupališť je od jednoho roku a já jsem toužila už jí vzít konečně do vody, protože ona miluje vodu, tak jsme se sebraly, koupily jsme jí i kruh a už má za sebou dávno rybník, kde prostě byla v kačence a tam se houpala, já vedle ní plavala a bylo to úžasné. Občas mi přijde, že jsem jiná, občas mi přijde, že jsem divná, protože mi přijde, že hodně lidí si spoustu věcí moc usnadňuje, a protože jsou líní. A když to potom řeknu a jim se to nelíbí, ale já to stejně řeknu, protože prostě neumím lhát a jsem člověk, který to řekne narovinu, což se moc potom lidem nelíbí, ale já to stejně řeknu, prostě taková jsem a nikdy přeci nebudu lhát. Já, když mluvím s člověkem a prostě v sobě mám něco, co mě trápí nebo co mi vadí, tak se o tom snažím mluvit a prostě to řeknu. Lidí, co mě znají a co se, se mnou baví, to tak berou a vědí o tom a spoustu lidí za mnou tak i chodí, že chtějí slyšet tu pravdu, kterou já si myslím.

I: Nepřijde mi, že byste byla divná. Já i z těch rozhovorů, které dělám s ostatními lidmi, tak mi přijde, že když se těm lidem nabídne takováhle možnost, tak si jí prostě váží a dělají spoustu věcí, které ti lidi, kteří k tomu mají mnohem otevřenější přístup, nedělají. Oni si tolik neuvědomují, co to znamená pro lidi, kteří takhle otevřený přístup nemají a potom se jim to splní. To je potom jasné, že si toho člověk s omezeným přístupem váží jinak.

R: Je to pravda. Je fakt, že jsem třeba, protože mám spoustu známých lesbiček a gayů a já jsem se vždy bavila spíš se staršíma, vždy třeba o deset let, už asi od osmnácti. Takže ten můj nadhled byl jiný, mě to prostě nebavilo s těma osmnáctkama chodit do hospody a bavit se o blbostech, mě to prostě nebavilo. Po osmnácti jsem byla už spíš na ten rodinný život, který se mi splnil až teď. Píší mi i lesbičky právě starší o těch deset let, co nemají děti, a spoustu lidí se mě ptá, jak jsem dokázala, když jsem lesba a nespala jsem s chlapem, jak je možný, že já mám dítě. Nebo jsou lidi, které tady potkávám v okolí, a aniž by se zeptali, tak si myslí, že malá vznikla ze sexu s chlapem. Já je v tom ale nechávám, protože mě baví pozorovat to okolí. Spoustu lidí totiž místo toho, aby přišli a zeptali se narovinu, když je něco zajímavá, tak si radši o tom budou povídat s lidmi okolo. Budou čekat na informace takhle, radši, než aby přišli. Já se těmhle lidem potom v uvozovkách vysmívám, protože mně, kdyby něco zajímalo, tak se prostě zeptám toho člověka. A zase naopak je spoustu lidí, kteří přišli a zeptali se mě, jak se to stalo. Já to nikdy nevyprávím do detailů, protože jsou věci mezi mnou, mojí přítelkyní a dotyčným a o něm se nikdy nedostanou jakékoliv informace, protože lidi jsou zlí a já, kdybych se měla rozhodnout, jestli být mezi lidmi nebo jít například do přírody, tak já půjdu do přírody, protože tam je mi prostě fajn. A hlavně mi strašně vadí ta doba, co se týče těch technologií. Já vím, že v něčem je to určitě fajn nebo že se hodně věcí ulehčilo, ale já jsem vychovávána v něčem jiným a chtěla bych alespoň trošku toho, co znám a v čem jsem byla vychovávána já, dát svému dítěti, to je pro mě důležité.

I: Vy jste to trochu nakousla. Jaké to pro Vás je se objevovat v sociálním prostředí mezi lidmi, jako stejnopohlavní pár, který vychovává dítě? Jaké to pro Vás je, když jdete s přítelkyní a dítětem někde venku?

R: Pro mě je to úplně úžasný pocit. Já si z toho nic nedělám, nebo že bych z toho měla nějaký ostych nebo něco takového, to vůbec. Já jsem pyšná na to, že mám přítelkyni a že tvoříme pár a že jsme rodina. My jsme se o tom s přítelkyní teď bavily, že se trochu srovnáváme, jak má ty děti svoje, tak moje první bylo, že já jsem začala přemýšlet, že bych měla dítě s přítelkyní nějak poprvé před patnácti lety, když jsem byla s první přítelkyní osm let a ta děti neměla a já taky ne vlastně, takže jsme tenkrát řešily situaci, že bychom chtěly každá mít dítě postupně, ale zažiješ to jakoby poprvé. Takhle jsem si to vysnila, tak jsem to měla pořád v hlavě, jenže se to změnilo, protože přítelkyně už děti má a já vlastně ne a ten okamžik, kdy se narodí první dítě rodičům je to něco jiného mezi námi, protože pro mě je to poprvé a přítelkyně už to má zažité třikrát, takže jsem musela taky změnit nějaké svoje nadhledy a je pravdou, že musím občas si nad tím zapřemýšlet, že postupně ty nadhledy měním a je to tak samozřejmě, protože před dvaceti lety bych se bila za pravdu, které jsem tenkrát věřila, ale teď prostě čím jsem starší, tím víc se ten pohled mění. Člověk se i přizpůsobuje a chce něco jiného, protože to, co jsem chtěla kdysi, se může změnit. Sama sobě říkám, že kdysi jsem byla schopná se „poprat“ a dneska už nad tím mávnu rukou a přeměňuju hodnoty každým dnem, protože neustále poznávám nové věci a vidím co je správně a špatně. Přítelkyně u sebe ty její děti nemá, ona už má dvě dospělé děti, jedné je 23 let a druhému je 18 let a nejmladší je 14. Ta nejmladší k nám vždycky jezdí na víkend nebo na týden, čtrnáct dní nebo my jezdíme do XX, abychom se viděly s ní. Teď přijede k nám, bude to poprvé od té doby, co se narodila malá, a jsem zvědavá, jak s tím zabojujeme, protože to asi bude zvláštní. Nevím, vůbec si to nedokážu představit, protože teď budeme fungovat na bázi, že tím, že přítelkyně má už dítě, tak se stará víc ona. To neznamena, že bych nic nedělala nebo tak, já dělám všechno, ale malá teď potřebuje něco jiného a dcera přítelkyně potřebuje také něco jiného. Věkově jsou jinak, takže musíme vymyslet nějaký program a uspořádat to všechno dohromady, bude to zvláštní, ale těším se na to. Je to pro mě výzva, protože dcera přítelkyně se na malou těší, ona samozřejmě jí viděla, ale jen na fotkách, protože jsme řekli, že letos, jak se malinká narodí, což bylo loni v říjnu, tak budeme muset ty cesty udělat jinak. Třeba na Vánoce nebo tak.

I: Jaké jsou celkové reakce vašeho blízkého okolí na ten stav, těhotenství a na dítě?

R: Já mám štěstí, že mám kolem sebe lidi, kteří jsou na ní zvědaví, ptají se na ní, vědí, že jsme spolu, přejí nám to, není tam nic špatného. Já se nedozvěděla, že by nám někdo nadával, proč my dvě máme dítě jako lesbický pár nebo tak, právě naopak. Celé těhotenství se někdo ptal, jestli je vše v pořádku, že kdybychom něco potřebovaly i skrz auto, tak máme říct. I sousedi, co bydlí tady vedle v bytě, mají dvě děti, tak říkali, že „kdyby něco, tak zaťukej, jedem“, prostě všechno to bylo dobré a já jsem se nesetkala se špatnou reakcí na tohle, spíš byli překvapení a všechny zajímalo, jak je možný, že jsem těhotná, když jsem na holky, ale jinak opravdu nic špatného.

I: A je to tak i v nějakém rodinném kruhu?

R: V rodinném kruhu ze strany přítelkyně, tak tam se nesrovnali s tím, že vůbec je se ženskou. Co se týká mé rodiny, tak já to mám v pohodě, protože já mám staršího brácha o 6 let, takže strejda jako takový je v pohodě, tam jsme v kontaktu normálně a jezdí za ní občas tedy, teď moc nechtěl, teď byla malinká. Je fakt, že i moje teta sem jezdí se na ní dívat, moje máma samozřejmě taky, akorát s tou je to teď takový trochu na vážkách, ale tam hraje faktor ten, že začíná zapomínat, protože je prostě starší ročník, takže tam je to složitější. Nebýt toho, že jsem otěhotněla, tak ona měla jít na operaci s hlavou, ale nechtěla jít vůbec, chtěla to nechat, tak jak to je, ale když zjistila, že jsem těhotná, a proto to věděla úplně na začátku, kdy by se to ještě říkat nemělo, prostě to bylo nejlepší řešení k tomu, jak dohnat mámu k tomu, aby na operaci šla, tak nakonec šla.

I: Takže v rodinném kruhu máte docela podporu, to musí být taky příjemné.

R: Jo, tam není žádný problém. Samozřejmě, že co se týká rodiny nebo takhle, já vyrůstala jen s mámou, táta taky bydlel v XX, ale s někým jiným a já jsem jí neměla ráda, protože jsem pořád žila v tom, že táta odešel od rodiny a já jsem s ní nechtěla být v kontaktu. Takže tam vztahy byly takové, že jsme se viděli jen třeba čtyřikrát do roka. Táta ani nějak nebere to, že jsem na holky, on to ví, on o tom akorát vůbec nemluví, on nechce. Já ho tím na jednu stranu vůbec neprovokuju, takže jsem koukala, když se na ní přijel asi po měsíci podívat a přivezl mi náušničky. Přivezl mi ale moje náušnice, které já jsem dostala tenkrát od dědy, on mi řekl tenkrát, že je vzal a roztavil a nechal udělat jiné zlaté náušnice, takže já s tím celou dobu žila. No, a když sem přijel a viděl jí, tak zaprvé brečel, což jsem ho viděla brečet podruhé v životě, tak jsme brečeli spolu, ale překvapil mě tím, že vlastně celých 35 let schovával ty náušnice, aby mi je mohl dát pro malou, takže vlastně má něco takového, což už se moc nevidí, že někdo má něco po někom, takže jsem ráda, že jí je pak sundám a dostane je taky, ať už si s nimi dělá, co chce, bude to takové rodinné. To bylo pro mě třeba dost podporující, i co se týká té psychiky, já pořád nevěděla, co mám od táty čekat a byla jsem z toho docela i nervózní, protože to pro mě je důležité mít urovnané vztahy, mně je potom divné, když se ty rodiny spolu nebaví, vím, jak to funguje i v jiných rodinách, že člověk odepíše na základě sexuální orientace, mě naštěstí nikdo neodepsal, s tátou to mám prostě tak, že o tom ví, ale neprovokuju ho tím, nebavíme se o tom, on prostě nechce a já ho do ničeho nutit nebudu. Já jsem ráda, že mám tátu a vím, že kdykoliv se mu ozvu nebo něco, tak tady pro mě je a pomůže, takže to je pro mě důležité a zbytek rodiny z mé strany je úplně bez problémů. Spíš mi přijde, že i tím, že se narodila malinká, se to stmeluje ta rodina, je tam zájem, je tu někdo nový, nový člen rodiny a všichni mají i kluky, takže já mám jedna jediná holčičku, takže jsou všichni hotoví. Nikdo asi nečekal, že já budu první, všichni čekali na brácha, že brácha bude mít rodinu, ale brácha zatím žádnou rodinu nemá, takže myslím, že to hodně pomůže i se stmelením.

I: Jak vnímáte, jak se celkově chová ke stejnopohlavním párům, které vychovávají děti, česká společnost? Třeba když čtete nějaké rozhovory, články nebo jak se o tom baví ve vládě, tak jestli Vás to nějak ovlivňuje?

R: Nemyslím si, že by mě to nějakým způsobem ovlivňovalo, já mám svůj vlastní názor a bojuju samozřejmě, sleduju i jak to je, moc se mi nelíbí, že ostatní s tím dělají strašné haló, můžu tedy upřímně říct, že já jsem přiznala svoji homosexualitu ve čtrnácti letech a v tu dobu to bylo kruté, dneska když si to vezmu zpětně a můžu porovnávat, tak spoustu věcí jde i v televizi a jsou o tom seriály a ten přístup k těm lidem se víc otevřel, je to otevřenější. Není to už takové, že když člověk potká dvě lesbičky nebo dva gaye, tak to není takový, že by si někdo ukazoval a říkal, že jsou nemocní nebo něco. Je fakt, že se občas někdo najde, to je samozřejmost, to k tomu asi patří, nejde, aby každý toleroval každého, ale dneska nad tím mávnu rukou, usměju se a jdu dál. Vůbec na to nereaguju. Jediné, co mi vadí, je že když je potom spolu ten pár a vychovávají spolu ty miminka, tak si myslím, že ty pravomoci by měli mít oba větší, ale ono se to dneska víceméně dá právně pojistit i jinak. Štve mě to manželství, že si člověk nemůže udělat svatbu, jakou by chtěl, jako heterosexuální páry, to je zvláštní, ale na jednu stránku si říkám, že budme rádi alespoň za to, protože v té době, kdy se člověk přiznával a prožíval ty věci, protože já jsem tenkrát hrozně moc lidí ztratila, a naopak jsem hrozně moc lidí získala, takže prostě je to takové půl na půl bych řekla a dnešní společnost, nevím. Spíš mi vadí jiná věc a to ta, že spoustu lidí si hraje na lesbičky a gaye, že vůbec nemá páru o tom, co to je s tím bojovat, s nějakým coming outem a že to není nic příjemného a že člověku to může také občas ublížit, že má kolem sebe lidi, kteří jsou zlí a potom třeba ta rodina ani nepodporuje, to pak člověk je v tom sám. Víceméně já ani co se týče toho internetu, já na to moc nejsem, mě to upřímně ani moc nebaví. Mně ty sociální sítě nějakým způsobem, mám je, to bych

asi nemohla žít bez nich v téhle době, protože nikdo nedělá nic jiného, ale není to pro mě nějakým způsobem na prvním místě nebo že bych tam musela být každý den, prostě třeba jdu a odklikám. Já jsem v tomhle jiná. Já mám svůj život a nepotřebuji o sobě dávat něco vědět. Zaprvé si ráda držím své soukromí, na druhou stránku se klidně ráda ukážu s tím, že mám dítě a dokážu být plnohodnotnou matkou stejně jako ostatní a že v tom vlastně žádný rozdíl není. A jsem ráda, že jsem vlastně ukázala spoustě svým kamarádkám lesbičkám, že ta možnost je a že když člověk chce a jde si za tím svým cílem, tak to třeba může trvat dlouhou dobu, ale jde to.

I: Když se podíváte nějak do budoucna na nástup do školky nebo tak, kde se dítě začne pohybovat v tom kolektivu, tak z toho máte jaký pocit?

R: Zvláštní pocit. Samozřejmě jsem o tom už přemýšlela a už jsme to probíraly s přítelkyní, protože jsme probíraly to, jak bude říkat, že naše okolí neustále říká „máma a máma“ a my říkáme, že ne, že to prostě takhle nemáme, že my to takhle nechceme, protože vždycky existuje jen jedna máma a já jsem to chtěla tak, že stejně jako přítelkyně má děti a říkají mi mým jménem, tak bych to chtěla udržet na stejné rovině. Žádná teta, ani nic takového, časem se to vysvětlí, ale my vlastně jako rodinu tvoříme – máma, Hanka a miminko. Takže místo táta je prostě Hanka, takovýmhle způsobem to prostě vedeme. A do budoucna, co se týče školek a tak, tak jsem nad tím přemýšlela, jak to vysvětlit, a hlavně postupně vysvětlovat celé jak a proč to tak je, budeme pomalinku vysvětlovat i to, že už je víc párů jako táta a máma, co spolu žijí. Nebo tak nějak, já neříkám, že to tak určitě bude, ono se to určitě ještě změní několikrát, ale podat jí to takovým stylem, aby věděla, že jsou rodiny jako dva tátové, dvě mámy a táta a máma. A že ty děti tam jsou, a že to takhle teď už je a nějak opatrně jí to vysvětlit, protože do toho se samozřejmě zahrnují i otázky na to, kde je táta a tam máme nastavený nebo jsme se i domlouvali s tím jejím otcem, že jednou se dozví celou pravdu, ale že jí nebudeme motat hlavu, že jí to vysvětlíme, až bude větší a až jí to bude zajímat. Tak jí vysvětlíme, jak to bylo a že jinak to nešlo udělat. Nebudu říkat, že mám kontakt na jejího otce, to bych právě pak chtěla nějakým způsobem, jak jsem říkala o tom příběhu a tak, protože bych chtěla napsat svůj životní příběh, který bych jí chtěla potom předat. Jen bych se chtěla domluvit i s ním, že kdyby byl ochotný, tak bych potom třeba napsala kontakt na něj, ale to až kdybychom byli třeba staří nebo tak, to nejde takhle hned, ale jsou tam takovéhle všechny myšlenky, ono je to hrozně brzo. Já samozřejmě přemýšlím o školce, protože si budou ukazovat a děti jsou samozřejmě zlé ale dneska už v těch školkách je tolik homosexuálních párů, kteří si chodí pro ty děti a vychovávají spolu děti, že si nemyslím, že tam bude nějaký problém. A když bude, tak tomu samozřejmě budeme muset čelit, nebojím se toho, musíme prostě opatrně. Ono se to jinak vysvětluje dospělému člověku než potom takhle malému dítěti, které jde do školky a má ty otázky a začne se ptát, tak na to se musí opatrně a aby to samozřejmě pochopilo proč to tak je. V tom snad nebude žádný problém.

I: Naposled bych se chtěl zeptat, jak dítě ovlivnilo Váš život a jestli byste mi řekla nějaké tři emoce, které se Vám k tomu spojují?

R: Moje dítě mi ovlivnilo život neskutečně, protože mě učí novým věcem, učí mě novým režimům, protože už nejsem sama a musím se starat a vymýšlet nějaký program a mě to baví. Na jednu stranu jsem z toho měla strach, co vůbec budu vymýšlet, nikdy jsem takhle malinké dítě neměla, na vše přicházím sama a prostě ten pocit, který mám je prostě ten strach s tou malinkou holčičkou, která ještě všechno nezná, to prostě vede všechno tak vpřed, že to z toho všeho samo vyplývá a já nevím, jak bych to popsala, protože to se hrozně špatně popisuje slovy. Já jakožto člověk, který byl vždycky sám, že třeba partnerka měla dítě nebo tohle, tak jsem mohla jít spát, kdy jsem chtěla, chodila jsem do práce, mohla jsem jít kdykoliv kamkoliv, vzhledem k tomu, že máme i zvířata, tak jsem s nimi mohla jít kamkoliv, teď to prostě musím vše skloubit a plánovat. Samozřejmě já

jsem spíš noční člověk, já jsem se třeba v noci sebrala a jezdila jsem na kole nebo jsem šla se psy. Přes den jsem zase mohla ležet, mohla jsem si kdykoliv udělat jídlo a teď přichází ta starostlivost matky a já se na to hrozně těšila a teď zjišťuju, že jak jsem se toho bála, tak s tím vůbec žádný problém nemám a že pro mě neexistuje žádný problém v tomhle. Co se týká té psychiky a co budu dělat, to prostě vymizelo, zmizel ten strach a ty obavy, to všechno šlo stranou, prostě to jde stranou, i když nevím jak. To je stejné, jak když se narodila a bála jsem se, že nebudu vědět, jak ji mám dobře držet nebo tak, to vše se odbouralo pryč a najednou to vím. Nevím jak, v životě jsem to nedělala, ale jde to. To samé s tím vším, jsem pyšná, vždy jsem se těšila na to, až půjdu se svým vlastním dítětem někam do nějaké herny, že jí budu moct něco ukázat nebo že s ní budu venku, nebo na koupališti. I na to, že budeme prožívat ty různé nemoci, které k tomu patří a že budu mít ten strach. Nic mi nevadí, až na ten strach o to miminko teda, to už zůstane navždycky, ale je to takový zvláštní, člověk bojí, pořád. A co se týká nějakých emocí – radost, štěstí, naplnění. To je všechno, celý svět. Můj svět mi vyplnila. Všechno zlé, co se mi v životě stalo, tak všechno je prostě pryč. Nic nad to neexistuje, prostě tu je malá a přítelkyně samozřejmě. Ta se mnou zažívá taky občas peklo, protože jak je člověk unavený, tak nějaké hádky jsou.

KONEC ROZHOVORU

Příloha č. 6: Přepis rozhovoru č. 4

Datum rozhovoru: 23.6.2022

Stopáž: 1:10:58

Účastníci:

I – Nicolas Šec

R – Hana

I: Já bych Vás na začátku poprosil, jestli byste mi popsala, jak dlouho jste s partnerkou spolu jak dlouho spolu žijete a jestli byste mi popsala nějak podrobněji ty začátky a jak to celé probíhalo?

R: Jasně. Takže. Seznámily jsme se vlastně přes internet přes seznamku Lidé. A z mojí strany to vlastně bylo z důvodu toho, že já jsem vlastně procházela rozchodem s bývalou přítelkyní. V té době ještě jsme byly na dovolené v Itálii ale tam už to prostě stálo za houby, protože ona už v té době prostě měla někoho jiného, takže byla věčně na telefonu a tak. Takže já jsem byla vlastně pořád sama a tenkrát jsem si nějak psala s kamarádkou s bývalou kolegyní a ona mi poradila ať zkusím vlastně si udělat profil na tom seznamu na těch lidech. Jsem říkala vlastně, že to vůbec neznám, protože já jsem nic takového nikdy neznala, jediné, co jsem znala, bylo badoo facebook a tak dál. No tak jsme si o tom chvilku psali, takže já jsem vlastně potom jsem přijela domů z té Itálie a nějak jsem o tom ještě pár dní přemýšlela a pak jsem si tam ten profil teda založila. Pár dní na to mi přišla odpověď vlastně od přítelkyně, že jako je momentálně sama taky, že má za sebou těžkej rozchod a že prostě hledá takhle kamarády na pokec a třeba i na osobní setkání s tím teda, že je v XX a když budu chtít, tak abych se ozvala. No já jsem na to reagovala a pak jsem šla na to Lidé po pár dnech podívat...taky zvědavá, jestli se někomu líbím a tak... No a měla jsem tam právě od ní odpověď tu co jsem teď říká. Tak jsem na to odepsala ale zároveň jsem tam připsala, že vlastně na tuhle stránku, protože jí mam nově založenou, a tak moc nechodím a že když by chtěla pokračovat v povídání nebo psaní tak ať se mi ozve. Napsala jsem tam telefonní číslo. No pak se nějakou dobu nic nedělo, tak jsem říkala no tak jsem asi nezaujala nebo to... Šla jsem zpátky do práce po dovolený a jeden den mi přišla zpráva, že už mě zkoušela kontaktovat, ale že bohužel si špatně opsala to telefonní číslo a napsala to někomu jinému, a že jí bylo divný že zpráva není pořád doručena tak kontrolovalo to číslo a konečně napsala správně. No, takže takhle jsme si nějak začaly v tu dobu psát. Pak jsme se vlastně docela dost odhodlávaly k tomu se vůbec slyšet, takže si zavolat, přes webku jsme to zatím nechtěly, i když ta zvědavost tam samozřejmě byla, ale už tak to byl docela krok velké k tomu si vůbec zavolat po tom telefonu. Tak ale to bylo pár minut, takový to napětí, a tak ale pak jsme se nějak rozkecaly a vůbec ani nevím, jak k tomu došlo. No a pak už jsme si volaly každé den. Od večera do rána. Provolaly jsme spolu x hodin. No až pak jednoho dne mi tak nějak ruplo v hlavě a já jí říkám: hele viš co, já tady nemám stejně co dělat, je víkend pátek zrovna, hele já sedám do auta a jedu za tebou do toho XX. Teď ona vyvalená žejo. Bylo vidět, že to nečekala takovouhle reakci, no ale já říkám no já jsem rozhodnutá já prostě jdu, natankuju koupím známku a jedu. Vlastně vůbec nevím, co mě to tenkrát napadlo, protože já i přesto, že mám řidičák nějakých 20 let, já jsem v životě nejela po dálnici. Já jsem se vždycky hrozně bála dálnice. No ale jak už jsem to vypustila z tý pusy, pak se ten hovor ukončil a já jsem si říkala: nojo, vždyť ty jsi úplně blbá, vždyť ty nejezdíš po dálnici, jak to chceš udělat. Stejně už bylo ale 10 večer, tak jsem si říkala, že takovej provoz asi nebude tak to prostě risknu no. No tak jo tak jsem si sbalila batoh, dojela jsem na benzinku, koupila jsem známku a vyrazila jsem na cestu no.

No, takže tak. Přítelkyně z toho byla samozřejmě vyvalená, protože nevěřila celou dobu, že opravdu do toho auta sednu a přijedu. Když jsem přijela tak jsem volala, jestli mi otevře, jestli mi půjde naproti k autu. Takže takhle to nějak začalo. Pak nakonec jsem odjela domu, pak jsem další víkend přijela znovu a z toho nakonec bylo 14 dní. Já jsem totiž z XX. Takže jsem zavolala do práce, že bych ještě chtěla dovolenou a zůstala jsem tu 14 dní. Pak jsem zase odjela domů a pak jsem se vrátila ještě jednou a pak jsme se domluvili, že partnerka taky ještě nikdy v XX nebyla a

tak... a protože už jsme tak nějak mluvili o tom, že bychom se k sobě mohly sestěhovat než dojíždět takovouhle dálku – přeci jenom je to pomalu 300 km a kolikrát vlastně když jsem tady byla tak jsem jela až ráno rovnou do práce což bylo náročný. Tak jsme se tady sbalily, partnerka vzala zvířata a jely jsme do XX. Tam jsme byly taky myslím nějakých 14 dní – 3 týdny. Tam jsem pomalu si začala řešit výpověď v práci, pomalu si balit věci, domluvit se s majitelkou bytu, že tam nebude výpovědní lhůta a že teda opouštím byt okamžitě. Tam problém našťestí nebyl. Pak se zavolali stěhováci a jely jsme sem.

I: A tohle celé probíhalo v jak dlouhém období?

R: No to bylo možná měsíc.

I: Tak to bylo docela rychlé.

R: No to bylo strašně rychlý. Takže pak jsem vlastně byla tady, jenže právě tím, že to bylo až takhle hodně rychlý a prostě jsme chtěly být jenom spolu tak začaly pomalu nějaký neshody mezi námi. Začaly jsme se hádat atd... až to vyústilo k tomu, že jsem se jednoho dne prostě sebrala a odjela jsem zpátky do XX. S tím, že už se prostě nevrátím. V těch XX jsem si našla znovu práci. Po nějaké době, co jsem odjela do těch XX mě partnerka vlastně znovu kontaktovala, já jsem jí říkala, že už jsem si našla nový bydlení – ubytovnu – a že hledám práci a vrátit se nechci, jen že bych si přijela pro věci. Takže takhle jsme v kontaktu byly, psaly jsme si dá se říct denně. Tak nějak jsme byly schopný spolu komunikovat bavit se dá se říct i rozebrat co se dělo za ty 3 měsíce. A jelikož jsem byla zamilovaná a chtěla jsem být s ní a věřila jsem tomu, že se to srovná, tak jsem se sebrala, dala jsem opět výpověď – tentokrát ve zkušební době – a vrátila jsem se zpátky. No a od té doby jsem tady.

I: A od té doby je už vše v pořádku?

R: Jako neříkám, že se spolu nepohádáme, to by asi ani nebylo normální. A ten, kdo říká, že se nikdy nehádal, tak stejně lže. Tomu nevěřím prostě. Ale je to v pohodě. No a teď to bude vlastně od té doby co jsme se seznámily to budou v srpnu 3 roky.

I: Jak Vás vlastně napadlo, že byste spolu to dítě chtěly?

R: No tak my jsme o tom mluvily už vlastně hned od začátku, že partnerka miminko chce a když chtěla ona, tak jsem pak samozřejmě chtěla i já. Začalo to tak, že vlastně jsem se partnerky ptala, proč ještě nemá dítě, jestli o tom vůbec někdy uvažovala, protože jsou ženy a znám jích plno co děti třeba vůbec nechťej. Vzhledem k tomu, že já jsem 3 děti měla, nebo mám... no a dostaly jsme se k tomu, že by strašně chtěla miminko, že už to měla v plánu s jednou přítelkyní, co spolu byli asi 8 let a pak to ale nedopadlo, takže šly od sebe. Pak měla jinou, tu, co měla přede mnou. Ta měla taky svoje děti, ale tam byl ten vztah nějaký, tam to vůbec nepřicházelo v úvahu. Tam se ještě partnerka starala o její děti... tam byly myšlenky asi úplně jinde. Pak jsme se teda začaly bavit o tom, že by teda ta partnerka mohla mít to miminko. Přála si to strašně moc ale i se toho bála, protože má nemocný střeva... věk hrál taky roli. Tak jsme nějak o tom mluvily víc a víc a až jsme se prostě domluvily, že bysme to teda mohly zkusit. Já jsem absolutně nevěděla jak. Protože moje děti jsou ze vztahu s chlapem, takže to bylo něco jiného. Tak mi právě říkala, že ví o nějaké seznamce na tohleto, že tam píšou chlapi, co darují sperma a takový. No tak jsme se tam jednoho dne na to podívaly a pár inzerátů nás tam zaujalo, takže na pár jsme jich odepsaly. Podle odpovědí nás tam zaujali dva a z toho jsme teda si vybrali jednoho, kterej mě ještě pro nás velikou sympatii a my taky. Takže jsme mu napsaly, proběhlo tam pár informací, mailů atd. Pak jsme se s ním domluvili, že bude ochotnej nám to sperma darovat, že za něj nic nechce, protože pár inzerátů i bylo, že ty chlapi pomalu neví, co by za to chtěli... v řádech tisíců. No a vlastně když jsme tomu druhému napsali, že ať se teda nezlobí, že jsme si vybraly někoho jiného, tak úplně otočil, a nakonec nám napsal, že jsme jenom odpad společnosti... asi jsme mu trochu pochroumaly ego. No a s tímhletem jsme se teda potom domluvili. Původně to teda bylo domluvené tak, že bychom se sešli v nějakém hotelu, protože jsme vůbec nechťely, aby věděl, kde bydlíme. Tak to bylo i domluvený, že nebude mít žádný nároky, nebude o tom chtít nic vědět atd. No ale nakonec jak proběhlo pár těch mailů a byl nám čím dál více sympatický, takže potom nás napadlo, že mu řekneme ať normálně přijede sem a můžeme předtím pokecat a dát si kafe a tak... No pak vlastně odešel do zadní místnosti, vykonal potřebu, když to tak řeknu. Oblékl se a odešel. Říkal, že ani pro něj to není standardní situace, takže říkal, že ať se na něj nezlobíme, ale že rovnou jakmile to bude hotový, že se oblékne a odchází, že už se nechce dál zdržovat. No s tím že vlastně s ním bylo domluvené, že když by to nevyšlo, že není problém kdykoli přijet znovu,

ale že ze začátku by bylo nejlepší tak okolo těch 3 návštěv v horizontu toho týdne, těch pár dní, aby tam byla ta jistota toho, že se to uchytlí. Takže další týden přijel ještě jednou, to už byla návštěva o něčem jiném. Už jsme se tady smáli a povídali a bylo to více v pohodě. Potom vlastně jsme za nějakou dobu... Protože my jsme pak říkaly, že poté bychom to zkusili až zase za měsíc tu 3. aplikaci, no ale mezi tou dobou jsme pak koupily těhotenské test a zjistily jsme, že je vlastně pozitivní. Takže jsme mu akorát poslaly zprávu, že se to teda povedlo, a že už další návštěva není potřeba. Překvapilo to i nás samotný, vůbec jsme to nečekaly, že to prostě takhle vyjde a my si dokonce obě myslíme, že to bylo hned na poprvé.... S tím jsme prostě ani nepočítaly, že by to bylo takhle hned. My jsme mluvily o miminku a tohle, že to vyzkoušíme, ale fakt jsme nepočítaly s tím, že to vyjde hned úplně takhle. Což bylo velký překvapení ale obrovská radost.

I: Tomu rozumím. Když jste se vlastně bavily o tom miminku a partnerka vám řekla, že by dítě chtěla, jaké byly vaše první pocity?

R: Moje první pocity byly úplně v pohodě... Moje reakce, když jsme se o tom začaly bavit byli... já, kdybych nebyla takhle stará tak taky chci ještě miminko. Takže já jsem byla hrozně ráda, že do toho chce jít a tohleto. Já jsem se na to hrozně těšila. Já už viděla, jak jí poroste břicho, jak se to narodí, jak se budeme starat. Já jsem se těšila a prožívala to stejně jako bych byla těhotná já. Akorát teď jsem to viděla z toho druhého pohledu. Já jsem byla 3krát těhotná, já vím, jak to prožívá ta ženská, ale teď jsem to poznala z té druhé stránky.

I: No a jaký to právě bylo vidět to z té druhé stránky?

R: Já jsem byla strašně nervózní a bála jsem se toho abych jí nějak neublížila, i během té inseminace, i když to asi ani možný není. Potom právě když jsme zjistily, že se to prostě povedlo tak já jsem furt chodila hladila jsem jí po břichu, povídala si s miminkem. Pro mě to bylo prostě úplně jiný, než když jsem byla těhotná já a vlastně cítila jsem, jak to miminko roste, kope a tohleto... já vlastně vůbec ani nevím, jak bych to popsala. Zvláštní krásnej pocit. Zároveň ten strach, aby byli oba v pořádku. Když jsem byla já těhotná to jsem tak třeba úplně tak neprožívala jako teď. Takže jsem to prostě brala tak, že jsem těhotná, na miminko jsem se těšila a to všechno, prožívala jsem to jako normální ženský, ale asi jsem neměla takovej strach, jako jsem měla o ní, aby všechno bylo v pořádku.

I: Rozumím tedy správně, že potom jste chtěly dítě obě?

R: Určitě, obě.

I: Z toho, co jste říkala, jsem pochopil, že to rozhodování netrvalo moc dlouho. Partnerka dítě chtěla, vy také takže bylo jasné, že do toho půjdete.

R: Ano ono u nás ani opravdu nebylo třeba to probírat. My jsme prostě byly na stejný vlně obě dvě.

I: Přemýšlely jste během rozhodování nad tím, jestli jsou nějaké věci, které by vám třeba mohly stát v cestě?

R: My jsme si to spíš nepřipouštěly, že by se třeba mohlo něco pokazit. My jsme prostě měly radost z toho, že se to povedlo a viděly jsme všechno úplně růžově dá se říci. Něco jsme si utvořily v hlavě, nějaký myšlenky a představy a v tom jsme tak nějak se snažily být a jít za tím.

I: Tady tenhle proces, co jste vybrali. Už jste od začátku věděly, že to chcete provést touto formou? Jak jste nad tím na začátku přemýšlely?

R: Tak tohle byla asi první myšlenka, co nás napadla. Že bychom to prostě zkusily takhle a vůbec jsme nějak nepřemýšlely o tom, že by to mělo být nějak jinak.

I: Ani jste nepřemýšlely nad tím, že kdyby se to nějak delší dobu nedařilo, že by tam muselo přijít něco jiného.

R: Ani si nevzpomínám, že bychom nad tím nějak přemýšlely. Jak říkám, my jsme si vlastně ani nepřipouštěly, že by to nešlo.

I: Vy jste popsala přibližně ten proces, jak vlastně probíhalo to oplodnění. Jak jste se během tohoto procesu cítila? Když jste se měli sejít s někým cizím, a i během začátků, když jste se ho snažily kontaktovat, jaké to pro vás bylo?

R: Já jsem byla strašně nervózní z toho. Jako přes ty zprávy to bylo ještě takový joo, ale potom, když jsme se domluvili, že on přijede, a že vlastně ho pozveme dál a dáme si to kafe a tak, tak jsem z toho byla hrozně nervozní. Byl to nověj člověk, věděla jsem o co tam půjde. Není to standardní situace, ale na druhou stránku musím říct, že potom jak přišel a sedli jsme si a začali jsme si nějak povídat... to napětí tam bylo cítit ze všech... ale potom jak jsme se rozpovídali, tak

to úplně opadlo. Takže pak jsme se bavili jako kdybychom se znali už dlouho. Ale ze začátku fakt hodně nervózní. Pořád jsem si ho prohlížela a říkala si tohle je vlastně táta našeho budoucího dítěte. Takže jsem na něj koukala a říkala si, že hrozně sympatickej kluk je to.

I: Co to Vámi dělalo, to že jste si vlastně s tím dárcem takhle sedly?

R: No ten proces to hrozně usnadnilo. Pro nás to byla i výhoda v tom, že jsme byli v domácím prostředí, pro něj to muselo být o dost těžší. Hlavně jsme na něj byli dvě. To určitě taky sehrálo v té nervozitě roli. Ale jak říkám, šlo o pár minut a pak jsme se bavili úplně v pohodě. A ta druhá návštěva už byla úplně super.

I: A když jste se dozvěděla, že je partnerka těhotná, jaké to pro vás bylo

R: Já jsem se to dozvěděla v práci. Partnerka mi poslala fotku, kde byl test s nepatrným druhým proužkem. Ted já jsem na to koukala, zvětšovala si to na maximum... mně se úplně zastavilo srdce a říkala jsem si tyjo on tam je on tam fakt je, ono se to povedlo. V tu chvíli bych nejradši naházela věci do skříně zamkla jí a jela domů, což jsem samozřejmě ale nemohla. Takže jsem tak nějak dodělala směnu ani nevím jak a chvátala jsem honem domu. Přišla jsem domu a první co tak jsem to chtěla vidět na živo ne na fotce. Musela mi ho ukázat... pak už to byla jenom obrovská radost.

I: Mohla byste mi nějak popsat, co se dělo během těhotenství?

R: Já se musím přiznat, že jsem čekala, že to bude partnerka prožívat mnohem hůř i vzhledem k té nemoci co má. Je fakt, že vůbec nezvracela, asi jenom dvakrát a pak vůbec. Prostě ani nijak, že by se hlídala, kontrolovala, že něco nesmí, nějak se omezovala to vůbec ne. My jsme vlastně teda dělaly furt to samé jako předtím, než otěhotněla. Ono to na ní ani nebylo moc vidět, měla malý břicho a malinká byla taky malinká, když se narodila. Na kontroly jsem jezdila s ní pravidelně a na tyhleto prohlídky a do nemocnice na vyšetření. To jsem si vždycky zařídila, že jsem jela s ní. U doktorky to bylo fajn, že bez problému pochopila, že jsme dvě ženský, tak jsem tam mohla být, když dělala ultrazvuky a když nám říkala pohlaví a tak, a to bylo úplně super. Výsledky byly úplně v normě... my se toho bály tak no... no na konci, když nám řekly, že má málo plodový vody tak to jsme měly strach, ale to už bylo ke konci, takže jsme věděly, že kdyby cokoli, kdyby se malinká musela narodit, tak že už je vyvinutá všechno už má tak jak má mít, takže to bylo v pohodě. Trošku jsme se obávaly vzhledem k tomu věku, těch nemocí jako třeba postižení... trošku jsme se bály výsledků, ale všechno vyšlo úplně v pořádku.

I: A jak na tom byl v tomto procesu váš vztah?

R: Bylo to jak na houpačce... jednou to bylo v pohodě, pak zase nebylo, že jsme se třeba i trošku pohádaly, ale pak se to zase srovnalo, já jsem se snažila to prostě chápat, tolerovat, protože já jsem si to sama 3krát prožila a vím co ty hormony a těhotenství dělají a co to způsobuje. Snažila jsem se hlavně potom, když k něčemu takovému došlo, že by to mohlo vyústit v něco velkého tak jsem se sebrala a šla jsem ven na chvíli, provětrat se, být v klidu a vrátit se úplně v pohodě, takže tohle párkrát proběhlo. Ale celkově jsme to prožívaly v pohodě.

I: Takže celkově to těhotenství probíhalo v pořádku?

R: Já bych řekla, že probíhalo v pořádku. Ze začátku jsem ale měla strach, aby to tak probíhalo. Bylo to její první dítě a já jsem sama nevěděla, jak potom třeba reagovat, když by jí bylo nějak hodně špatně nebo tak. Je fakt, že jí bylo špatně od žaludku, tak jsme kupovali nějaký produkty na to, ale to nepomáhalo. Jinak nemůžu říct, že by to nějak probíhalo špatně, až potom v druhý polovině toho těhotenství začala dostávat křeče do nohou i v noci, že nemohla spát i bolestma brečela... tak jsem se snažila jí pomoc, masírovat jí, prostě jí ulevit od toho nepříjemného, ale taky to nešlo úplně vždycky, protože jsem vstávala ráno do práce a potřebovala jsem občas se vyspat. Na druhou stránku si myslím, že to těhotenství měla v klidu bez extra problémů.

I: Tomu úplně rozumím. Mohu se zeptat, zda jste byla u porodu?

R: Ano byla. O tom jsme mluvily vlastně hned od začátku. To já i partnerka jsme chtěly, takže ano. Pak jsme se bály, protože byl covid, když byla v nemocnici na prvním vyšetření tak tam jsem jí doprovodila ale nemohla jsem dovnitř. Ale my se pak testovali každý týden v práci, takže jsem potvrzení měla, tak jsem pak chodit mohla. Já jsem se toho ale i obávala, protože jsem nastoupila do nové práce a nevěděla jsem, jak to bude. Ale já, jak jsem nastoupila, tak jsem rovnou všem oznámila, že mám doma přítelkyni, že jsme v devátém měsíci těhotenství a že prostě kdyby cokoli, takže pokládám věci a odcházím a že chci být u ní. Naštěstí to vyšlo tak, že malinká se narodila v neděli, takže jsem nic takového řešit nemusela i když už jsem v práci měla domluvenou

propustku, že kdyby opravdu se něco dělo, tak můžu jít a jen si to nechám v nemocnici potvrdit. Já jsem ten den byla ještě na plazmě a já jsem po ní vždycky unavená tak jsem si šla potom večer lehnout no a partnerka tady vlastně ještě seděla ale pak mě přišla ve 2 ráno vzbudit, že se něco děje, že jí bolí hodně záda, že už delší dobu, ale že mě chtěla nechat odpočinout, že to nebylo nic, co by se nedalo vydržet. Pak šla na záchod a volala na mě, že krvácí. Tak jsme na nic nečekaly, tašku měla připravenou pár dní dopředu do nemocnice, takže jsme vzaly tašku nasedly jsme do auta a jely jsme do nemocnice. No v nemocnici vlastně jí teda prohlídly no jenomže krvácet přestala, to bylo, jak když si děláme srandu. Pak řekly, že jí možná pustí domu, že to na porod nevypadá. Pak jí ještě poslaly ale k jednomu panu doktorovi, ten jí změřil tlak... ten jí řekl, že vzhledem k tomu, že má vysoký tlak a hodně málo plodové vody, tak jí domu nepustí a nechají si jí tam na pozorování. Rovnou jí taky řekl, že si ale myslí, že se spolu ještě ten den uvidí. Tak jí pak uložili na pokoj a bylo vidět, že se jí rozjíždí bolesti... sestřičky říkaly že jsou to poslíčci a že mám jet domu, a že mám jet domu... tak jsem jela domu, udělala jsem si kafe, jsem taky kuřák žejo, takže jsem pálila jednu za druhou, nervózní atd. S partnerkou co šlo, tak jsme si napsaly a pak mi i zavolala, že má teda strašný bolesti ale že ji furt říkají, že jsou to poslíčci, a že jde za chvíli na vyšetření. Takže mi to položila... za chvíli psala, že už jí vezou nahoru, že se začala pomalu otevírat, asi za 5 minut přišla další zpráva, že už se otevírá, čím dal víc... správně má být ženská na 10 prstů a ona, že už je na 7. No a dopsala mi zprávu a já snad ani nestihla odepsat a okamžitě telefon pojed' okamžitě zpátky, vezou mě na sál. Takže já úplně na palici, takže jsem posbírala tady co jsem měla připravený věci s sebou, jela jsem okamžitě do nemocnice, tam jsem přijela, dali mi věci na převlečení ať se rychle převleču a běžím na sál. No tak jsem to na sebe všechno naházela, to bylo všechno otázka snad 10 minut, protože bydlíme kousek od nemocnice a máme auto. No a doběhla jsem na sál a snad během 5ti minut byla malinká na světě. To bylo tak rychlý... až neuvěřitelně.

I: Když jste přiběhla a viděla jste přítelkyni, jak rodí, jaké to bylo?

R: Hrozně zvláštní pocit. Touha ji obejmout. Pak mi i sestřička řekla ať k ní jdu z boku a chytnu jí ať se o mě může zapřít. Takže jsem jí vlastně držela kolem toho krku, druhou rukou jsem jí chytla za ruku no a vlastně dvakrát zatlačila a malinká byla venku. To bylo strašně moc rychlý tak jsem jen čekala ten okamžik, kdy začne plakat. To začala dá se říct snad okamžitě. Oni vlastně jak se narodila, tak jí vzali a položili jí partnerce na břicho. No, a to byl prostě, já jsem začala brečet, teď když na to vzpomínám tak se mi chce taky. To asi nejde popsat, je to takovej pocit štěstí, že... ale jak říkám na druhou stránku je to úplně jinej pocit, než když jsem je rodila já sama... ať už to bylo první nebo třetí, ty pocity tam jsou vlastně stejný, ale z týhle druhé stránky, kdy vlastně jsem to dítě nerodila já, ale byla jsem u toho... to prostě nejde popsat. To je takovej pocit štěstí a lásky k tomu malinkému tvorečkovi... nevím, jak to říct.

I: Já tomu rozumím, skoro všichni to popisují úplně stejně.

R: Tak si vlastně malinkou vzali, přestřihly pupeční šňůru, dali si ji tam vedle na ten pultík a dělali všechno co musí po tom porodu. Stala jsem u pultíku, dělala jsem si fotky, natáčela jsem si video... sestřičky tam byli úplně úžasný tak mě nechali abych malinkou podepsala na nožičku příjmením, aby jí někde nespletli, takže jsem si jí i podepsala... úplně úžasný, byla úplně malinkatá... já jsem byla cele těhotenství hrozne zvědavá, jak bude vypadat, jestli bude mít vlásky a ona byla úplně malinkatá... oproti mým dětem, já jsem měla děti veliký a ona byla oproti tomu úplný miminečko malinkatý, drobeček.

I: Když jste potom poprvé vzala vaše dítě do ruky, jaké to bylo?

R: Potom oni jí oťelí, dali jí na váhu, oblekli jí a pak mi ji dali do ruky v ty zavinovače... no, a to už jsem brečela znova protože ona byla prostě úplně úžasná... ona je teda porad ne že byla. Ale mam to zase před očima, a to snad ani není možný, když pak koukáme na ty fotky z ty porodnice, jak byla úplně malinká. To bylo prostě neskutečný štěstí spojený s láskou.

I: A dokázala byste popsat nějak ten rozdíl v prožívání u těch vlastních dětí a u toho dítěte té partnerky?

R: Já nevím, já jsem si vždycky myslela, když jsem měla ty děti, že ten druhý rodič nemůže mít takový pocity, nebo nemůže to tak emotivně prožívat jako ta ženská, která to vlastně odnáší a porodí. Ale teď vlastně když nejsem biologickéj rodič našeho dítěte, ale byla jsem u toho zplození, u toho všeho u toho porodu, tak vidím to teď už úplně jinak, že i ten chlap, nebo i ten partner tý

rodičky vlastně prožívá vlastně dá se říct úplně to stejný jako ta máma. Všechny ty emoce, strach, štěstí, lásku, všechno to prožívá stejně.

I: Jaké to pro Vás je objevovat se v sociálním prostředí jako stejnopohlavní pár, který vychovává děti?

R: Já musím říct, že já osobně jsem se nesetkalo se špatnou reakcí. Já vlastně ať je to v práci, kde mam kolem sebe spoustu lidí a ví to tam o mně, že mam partnerku, že máme spolu miminko. Nemůžu říct, že bych se setkala se špatnou reakcí. Stejně tak jako když jdeme třeba s partnerkou jdeme s kočárkem nebo tak, taky nemůžu říct, že bychom se setkali se špatnou reakcí. Naopak se lidi usmívají buď na nás nebo do kočárku na malinkou. Takže já to nějak nevnímám tohleto. Cítím se dobře a jsem hrdá na to, že mámě dítě.

I: A jak vy vnímáte tyto reakce lidí okolo sebe?

R: Pro mě je to normální. Takhle by to mělo vypadat. Já vím, že jsou lidi, kteří tohleto absolutně neuznávají viz moje mama nebo tak. Ale to je prostě každého boj. My jsme šťastné, a to je hlavní.

I: Jaké jsou reakce vašeho blízkého okolí?

R: Moje máma se s tím nikdy nesmířila, že prostě jsem odešla od chlapa se ženskou. Vlastně partnerka je moje 3. partnerka. Jsem rozvedená 12 let. Moje máma od samého začátku prostě... ona, když občas přišla na návštěvu tak jako ona nic neřekne, ale je na ní vidět, jak má kyselé výrazy a tak... no a prostě nikdy se s tím nesmíří, a to mi i řekla. Taky už jsme se kolikrát o tom pohádaly, protože ona mi vždycky nezapomene předhodit ať jsem zase normální a najdu si chlapa. Máma ta se s tím prostě nesmířila a nikdy to ani neudělá. Ale pokud mě nechce ztratit abychom spolu přerušili kontakt, protože už jednou jsme ho spolu přerušily asi na 4 nebo 5 let, takže si myslím, že je radši zticha, než aby to dopadlo zase že se spolu nebudeme bavit. Ale teď když jsem takhle daleko a nemám taky tolik možností do těch Budějic jet a vidět se s ní. Tak je aspoň ráda, že jí zavolám nebo napíšu nebo něco...

I: Jak se cítíte ohledně toho, že na to má mamka takovýhle pohled?

R: Těžko... protože samozřejmě bych ráda, aby to fungovalo jako v normálních rodinách, kde prostě je máma táta babička a dědečkové. Naše dítě má vlastně všechno jenom z partnerčiny strany. Tam má partnerka bráchu mamku tatku... z mojí strany prostě nikdo. To mi je líto, že prostě moje část to nevzala a nikoho tam nemá.

I: A můžete nějak popsat emoce, které to ve vás vyvolává?

R: Je mi to líto. Je mi z toho smutno, protože samozřejmě já mám děti v XX, tam jezdíme, když ta možnost je a ráda bych když už tam pojedeme, říct našemu dítěti, že pojedeme se podívat za babičkou nebo. Na druhou stránku zase já, když to tak vezmu, tak já mám staršího bráchu, ten má 2 děti, je na to sám taky... no a moje máma, když to tak vezmu od začátku tak ona moje děti nikdy nebrala... jo jako že by se nějak chlubila vnučatama jako babička, ona vždycky uznávala jenom bráchu a jeho děti. Takže z jedné stránky, mě to ani nepřekvapuje... jako já, když s ní telefonuju tak ona se třeba na malou zeptá občas jo, ale jinak to spolu jako nějak extra nerozebíráme.

I: A jak tohle celé vnímají vaše děti z prvního vztahu?

R: Bývalý manžel, ten na to nereaguje... on o tom ví, nevím od koho, ale nijak jsme se o tom nikdy nebavili, ani on se nijak nezminil, takže ani já to s ním nerozebírám. Děti ty to vzaly úplně v pohodě. Nejstarší dcera, tý teď bude 23, klukovi bylo 18 a nejmladší dceři 14 a ty všichni to vzali úplně v pohodě. Kluk mi řekl: no mami tak doufám, že budu mít bráchu... no pak když se dozvěděl, že to bude holka tak mi řekl: ty fakt nevis co děláš, já si toho kluka snad budu muset pořídit sám. Takže ten to bere takhle, a já celkově s klukem jako vždycky jsem měla tak nějak jinej vztah než s holkama, takže nevím, jak je to možný, ale prostě s holkama mám jinej vztah a s ním prostě taky. No a ta nejmladší vlastně, já jí občas pošlu nějakou fotku nebo to vidí i na facebooku a ta by jí chtěla vidět a teď by měla přijet za 14 dní na prázdniny... takže se na malou těší a jsem na to celkově zvědavá, protože takhle jsme tady ještě nebyli, teď to bude vlastně úplně poprvé, kdy tady vlastně budeme takhle ve 4 dá se říct, takže jsem na to taky trochu zvědavá, jak to bude probíhat.

I: Takže to vlastně všichni vzali velice dobře?

R: Až tak nějak trochu na tu nejstarší holku, protože to vlastně i tenkrát, když jsme se rozvedli a já jsem od nich odešla (oni chtěli zůstat u táty). Holka tenkrát byla v blběm věku, bylo jí 14 let, pak jsme spolu asi 7 let nemluvily kvůli tomu, protože ona mi to prostě nemůže odpustit, zapomenout, že jsem odešla od táty. Takže když jsem jí napsala tenkrát, že se malá narodila, tak

napsala, že gratuluje, že když už se ta maličká dušička rozhodla přijít k nám, tak že doufá, že bude mít šťastný život, takže neřekne to prostě úplně na plno, ale tak jako to zaobalí. Ale respektuje to.

I: A to, že jste spolu 7 let nemluvily pro Vás bylo jaké?

R: Těžký... hodně těžký. Já jsem se snažila jí kontaktovat, snažila jsem se volat, ale ona to nebrala. Psala jsem jí zprávy, ale ona neodpovídala. Pak teda jsem o tom mluvila s jednou kamarádkou dlouholetou z XX a ona mi řekla, ať jí dám čas... jak říkám, bylo jí 14 let, byla v blbým věku a viděla mě, jak si balím kufr, odcházím, nechala jsem je tam, protože jsem neměla kam jít, my jsme s manželem postavili barák, takže tam zůstal s dětma... takže ani pro mě to nebyl hezký pocit odcházet a vidět jí, ale prostě to už nešlo, to bylo neúnosný tenkrát, já jsem prostě musela odejít. Ale nebylo to pro mě lehký období, nepočítala jsem s tím, že prostě děti jsou v nájmu... měla jsem těžký období, brala jsem léky a začala jsem i pít, ale to asi tak na 2 měsíce, pak jsem si řekla, že to nemá cenu, že to tímhle určitě nevyřeším a jestli chci, aby ke mně děti aspoň jezdily na prázdniny, tak bych se sebou měla začít něco dělat. Protože já se tenkrát vlastně odstěhovala k té partnerce, ale ta měla doma, protože byla ještě pořád vdaná, takže žila v domácnosti s manželem... no, takže děti dostal tenkrát teda on, protože měl barák, děti tam měly pokojíčky a já jsem neměla kde být a udělat tam dětem to zázemí. Nebylo to hezký období, ale jsem ráda, že teď už je to prostě všechno pryč, holka se mnou komunikuje, teď to budou 3 roky, co jsme se společně začaly bavit. Teď si i vzpomínám, že tenkrát to bylo tak, že ona má narozeniny v září no a partnerka mi jeden den říká ty hele nemá náhodou Sima dneska narozeniny? No má no tak se mě ptala, jestli jsem ji už napsala? Ne a ani jí psát nebudu a ona mi říká a proč? Protože ji píšu každý rok a ona prostě na to nereaguje... vůbec prostě nic... jedinou zprávu, kterou mi za ty roky napsala, tak když jí bylo 18 let a dodělala školu, tak mi poslala zprávu, ve který mi vykala a poslala mi: Dobrý den, chci vám oznámit, že jsem úspěšně ukončila školu a tím pádem vám odpadá povinnost platit alimenty... Takže jsem prostě byla zapřísněná, že jí zprávu nepošlu, že stejně vím, že neodpoví... No ale partnerka do mě tak dlouho hustila, abych jí aspoň napsala, že i když to je tak jak to je tak ona na to čeká... no tak jsem jí napsala a ona vzápětí na ní odepsala. Napsala, že děkuje, že kouká, že jsem si vzpomněla. No tak jsem myslela, že špatně vidím, tak jsem jí teda odepsala, že na ní myslím celý ty roky a všechno mě to mrzí, a že jsem ráda, že se ozvala. No a ona ještě napsala, že nic nechce řešit po telefonu, že roky uběhly, že je dospělá a jestli chci, tak se můžeme někdy sejít a popovídat si o tom z očí do očí.

I: A jaké bylo se s ní vidět po tak dlouhé době?

R: No já jsem se cítila hrozně zvláštně. Já jsem měla hroznou radost, ale určitě i strach... Asi z toho, že mi třeba bude něco vyčítat. Teď jsem nevěděla, jestli mi řekne ahoj, nebo dobrý den, jestli mě obejmě nebo mi dá pusu nebo co se bude dít. Pak jsem tam čekala, na tom smluveným místě a ona vlastně hned nepřišla ale poslala mi zprávu, že se zdržela v práci, tak ať v\držím. Pak teda přišla, tak jsme spolu seděly asi hodinu na zahrádce, takže jsme nějak kecaly o tomhle teda vůbec nepadlo ani slovo, jako o tom, proč jsem odešla, a že jsem je tam nechala, nebo nějaká výčitka. Akorát se teda ptala, jak se mám, jestli mám práci, jak žiju... říkala mi o škole, v té době, co jsme se začaly bavit tak jí zjistila Kronovu nemoc, což je nemoc střev... takže říkala, že se snažili, protože měla partnera už 3 roky a že mluvili o miminku, ale že samozřejmě, když jí zjistili tuhle nemoc a musela začít brát prášky a kortikoidy, tak že na miminko může teď nějakou dobu zapomenout... no, takže o tom jsme se bavili. No a pak vlastně jsme se spolu rozloučily, ale za 14 dní jsme si poslaly zprávu a pak už jsme prostě se začaly normálně bavit, občas jsme si napsaly nebo zavolaly, asi dvakrát jsme se mezitím ještě viděli. Tenkrát mi řekla, že by hrozně chtěla zkusit šití na šicím stroji, že nad tím už přemýšlela, protože ona dělá hodně ručních prací a tak. Tak jsem jí sehnala ten šicí stroj. No a od té doby jsme tak nějak prostě v kontaktu, že si voláme, píšeme. Měla se vdávat teď v srpnu... byla s partnerem skoro 6 let, v loni se zasnoubili jenomže do toho si pořídili byt na hypotéku a dělali kompletní rekonstrukci, ale začali se hádat a rozešli se. Takže svatba nebude na svatbu nepojedeme... no a s bytem zatím neví, co s ním bude... Takže je to takový furt starosti ať je to velký nebo malý...

I: Jak vnímáte jak se ke stejnopohlavním párům, které vychovávají děti staví obecně česká společnost? Třeba když si čtete komentáře, vidíte příspěvky na soc. sítích anebo i z vlastní zkušenosti.

R: Nemůžu říct, že by mi to bylo jedno, to mi není. Každopádně já vlastně tím, jak jsem byla s bývalým manželem a měli jsme spolu děti, tak jsem tohle úplně neřešila. Samozřejmě se o tom mluvilo. Slyšela jsem v televizi nebo jsem si něco přečetla... ale neměla jsem potřebu to řešit. Nikdy mi to nevadilo... jen jsem nechápala. Proč by neměly mít stejná práva, ale nějak víc do hloubky jsem se o to nestarala...

Ale teď samozřejmě mám partnerku nebo jsem měla ty partnerky, tak jsem se o to začala zajímat trochu více, nebo když poslouchám ty diskuze anebo čtu na tom facebooku ty články atd. Tak jako já asi ve finále nevím, co bych na to řekla. Je to smutný, ale spíš mě to štve. Na mě to nepůsobí vůbec dobře, nevidím vůbec žádný rozdíl, jestli jsou prostě 2 chlapi, nebo 2 ženský nebo ženská a chlap. Vůbec nechápu ty, co o tom jedná, když se stejně nic nevyjedná. Už tolik let jedná o tom, že udělají alespoň to registrované partnerství a udělají nějak ty práva, aby je ten partner měl, ale furt se k tomu nemůže nikdo rozhoupat, a ani tomu nevěřím, že by něco takového mohlo být. Protože ty rozhodný názory tam budou furt – někdo bude proti a někdo pro. Já tomu osobně ale absolutně nerozumím, myslím, že je úplně jedno kdo to dítě vychovává, naopak si myslím, že ty stejnopohlavní páry tomu dítěti mohou dát daleko víc, protože když to kolikrát slyším a vidím, jak prostě neznamená že když to není máma a táta tak to dítě nemá krásnej život. Protože tolikrát když vidím, co se v těch rodinách děje, to je úplně nemyslitelný, a myslím, že kdyby to bylo v rodině stejnopohlavní, tak by to nedovolili. Myslím že ty stejnopohlavní si těch dětí daleko víc vážej, protože to není jednoduchý si to miminko pořídit. Takže se snaží tomu dítěti dát úplně maximum co můžou.

I: A můžete se prosím více zaměřit na svoje emoce?

R: Mně to vždycky vytočí, já to někdy ani nedočtu, jak mě vytočí to, jak jsou lidi tupý, nic o tom neví. Já si myslím, že tyhle lidi, co mají tyhle názory, tak se nikdy s takovým člověkem nesetkali. Aby si s ním mohli popovídat, aby zjistili, že je to úplně stejnej člověk, dýchá stejnej vzduch, jí stejný jídlo, je prostě stejnej jako každěj jinej. Ale liší se prostě akorát v tom, že vedle sebe nemá opačné pohlaví. Jinak je to úplně stejnej člověk.

I: A jak se třeba cítíte ohledně pohledu do budoucnosti, až dítě nastoupí do školky a bude se pohybovat mezi dětma a tak?

R: Přemýšlela jsem o tom, a i jsme o tom s partnerkou mluvili, protože samozřejmě vždycky to bylo a vždycky to je, že jedna paní povídala a mluví se o tom v těch rodinách a ty děti to slyší a pak bývají zlý v těch školkách, ale nemyslím si, že by to měl být nějaký problém. My hlavně chceme s partnerkou, jak malá začne vnímat, tak jí to pomaličku jak jí to mozeček pobere, vysvětlovat, jak to je, že prostě je to normální úplně, že je v rodině buď maminka tatínek nebo dvě holky, dva kluci. Takže si nemyslím, že by v tom měl být nějaký problém, hlavně si myslím, že v dnešní době jsou ty učitelky už tak nějak zvyklý, že to takhle prostě je a že do tý školky nechodí jen máma táta, ale buď máma a partnerka nebo tak. Takže já si nemyslím, že by to měl být až tak velikej problém. Myslím si, že strach z toho třeba nemám a vzhledem k tomu, že vlastně když jsem měla bývalou partnerku tak protože tenkrát syn měl období, že se mu u táty nelíbilo, tak chtěl prostě jít ke mně tak jsme se domluvili a měla jsem vlastně 3 roky kluka v péči. I vzhledem k tomu, že s ním jsme tyhle věci řešili, protože už v té době mu bylo 13 let, takže už ty věci na něj taky poukazovaly, že máma je lesba atd... No a přišel domu a byl z toho špatnej a tenkrát jsme se s ním o tom taky hodně povídali, on jako nebyl proti, byl úplně v pohodě... tak jsme mu řekly víš co, tak ať se ti budou zase posmívat tak jim řekni: No a víš jakou to má výhodu, že mám doma dvě ženský? Že vidím dvoje kozy. Prostě jsme se to snažili takhle obrátit, ale on ten trouba to fakt použil no a kluci se začali smát a pak už mu dali pokoj. Já s tím počítám, že prostě se tam něco objeví, že ty děti budou zlý nebo se budou smát, ale myslím si, že to nebude až tak těžký to tomu dítěti vysvětlit a říct jí ať si z toho nic nedělá...

I: Jak si myslíte že to vaše společné dítě ovlivnilo váš život?

R: Asi hodně. Protože já už tím, jak mám ty děti velký, tak z jedné stránky jsem se na to hrozně těšila ale taky jsem si to neuměla představit. No, a protože jsme s tou partnerkou byli 2 roky tak nějak jsme byly samy, protože já jsem u sebe tady děti neměla a měly jsme jenom ty zvířata a neměly jsme tak nějak žádný starosti ... chodily jsme do práce se psama ven, když jsme nechtěly tak jsme nevařily, nešly ven, válely se v posteli. Prostě jsme byly lenivý. Teď ale nastal úplně jinej režim, všechno se točí kolem našeho dítěte a do toho samozřejmě se musí stíhat ty ostatní věci v domácnosti plus ty zvířata atd. takže je to kolikrát i takový hektický... kolikrát bych

potřebovala, aby den měl aspoň 48 hodin. Samozřejmě jak ještě chodím do práce, tak toho doma taky moc nestíhám, tak je to všechno hodně na partnerce... takže hodně se toho změnilo, ale já toho vůbec nelituju, já jsem spokojená, jsem šťastná, a hlavně ať je malá šťastná a spokojená, to je nejdůležitější, ať jí nic nechybí... ať je to klidně hektický aspoň se necítím stará i když si někdy přijdu, že je mi 120.

I: A co váš vztah, ten to ovlivnilo jak?

R: Ten to ovlivnilo hodně protože malinká, když se narodila, tak ona hodně trpěla na koliky břišní, hrozně plakala pořád... proplakala třeba i 8 hodin v kuse. Teď já, jak jsem chodila do práce, tak veškerá péče byla na partnerce, takže byla to hodně podrážděná, kolikrát i sama brečela, protože už byla úplně vysílená a nevěděla co s tou malinkou už dělat, takže jsme se pak i kolikrát mezi sebou hádali. Samozřejmě, že i po tý intimní stránce to nebylo vůbec žádný vlastně a ani jsme se k sobě nesnažili jít. Bylo to takový celý divný, a byli jsme vedle sebe spíš jako kamarádky nebo spolubydlící než jako partnerky. Takže to hodně nabourávalo ten náš vztah až teď posledních pár dní, že se tak nějak snažíme to konečně nějak zorganizovat jak s tou malou, tak věci tady doma a abychom si našli i ten čas pro sebe. Myslím, že se nám to docela daří, ta situace se celá zlepšuje.

I: Dokázala byste mi říci nějaké 3 emoce, které máte spojené s tím příchodem dítěte do vaší rodiny?

R: V první řadě určitě obrovskéj pocit štěstí. Já teď úplně nevím, jak to dál říct. Já vůbec nevím, jak bych měla odpovědět. Jsem úplně neskutečně šťastná ale mám o ní neskutečnej strach, snad i větší než o vlastní děti, to asi zní divně ale i vzhledem k tomu, že už jsem starší, protože já jsem svoje děti měla mladá, takže určitě když je člověk mladší, tak to prožívá trošku jinak a teď jak je to miminko malé, tak já o ní mám neskutečný strach. Já bych ji prostě nejradši furt jen držela, aby někde nespada, aby sebou nebouchla, nebo někde se nepraštila až mi partnerka kolikrát říká prosimtě dej jí prostor, nemůžeš ji furt držet. Tak se s tím snažím trošku i bojovat. Samozřejmě bych chtěla, aby jí nic nechybělo, aby měla všechno... neříkám jako materiálně ale prostě aby měla šťastný a spokojený dětství. A samozřejmě mám i strach z toho, že já jsem tady teď ten hlavní, kdo vydělává, i když partnerka má nějaký příjem, ale ten můj plat je hlavní, tak aby to vydrželo. Takže abych o tu práci nepřišla, nebo aby nebyl nějaký úraz, že nebudu mít ten příjem dostatečnej abych je zabezpečila, jak partnerku, tak malou.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno a příjmení autora: Nicolas Šec
Studijní program: Psychologie (Bc.)

Název práce: Rodičovství stejnopohlavních párů
Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Janotková

Rok dokončení práce: 2022

Počty znaků hlavního textu práce (včetně literatury, bez příloh)

Přímé citace: 0

Ostatní text: 46 427

Celkový počet znaků: 93 250

Počet pramenů a literatury: 39

Názvy souborů

Text práce ve formátu pdf: bp_šec_2022.pdf

**Posudek vedoucí bakalářské práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studenta: Nicolas Šec
 Obor studia: Psychologie
 Název práce: Rodičovství stejnopohlavních párů
 Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Janotková

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 45
 Počet stránek příloh: 96
 Počet titulů v seznamu literatury: 39

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

		x		
	x			
	x			

Oborová přiléhavost tématu

Originalita tématu a jeho zpracování

Formální zpracování

Jazykové vyjádření

(respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

	x			
--	---	--	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny

(citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

	x			
--	---	--	--	--

Formální zpracování

(jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

		x		
--	--	---	--	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

	x			
	x			
x				

Využití výzkumných empirických metod

Využití praktických zkušeností

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice

(samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

	x			
--	---	--	--	--

Naplnění cílů práce

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

Návaznost kapitol a subkapitol

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

Vhodnost prezentace závěrů práce

(publikace, referáty, apod.)

	x			
	x			
	x			
	x			
	x			

* nehodící se škrtněte

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Které výsledky byli pro Vás překvapivé a jak by jste se je vysvětlil?

Co bylo nejméně obtížné při realizaci výzkumu a co Vám to dalo?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky; v případě doporučení do soutěže o nejlepší DP uveďte nadprůměrné charakteristiky práce v souladu s Vámi výše označeným kritériem formální úrovně, obsahové reprezentativnosti, metodologie a přínosnosti práce pro teorii či praxi):

Student Nicolas Šec se ve své bakalářské práci věnuje tématu: "Rodičovství stejnopohlavních párů. V teoretické části práce autor seznamuje s nosnými okruhy k danému tématu. Vymezení pojmů homosexuality, historický vývoj, soužití homosexuálních párů. Neposlední míře také oblasti homoparentality.

Odborný text je psaný srozumitelně, je čtivý. Je použita dostupná odborná literatura. Oceňuji výzkumu v oblasti homoparentality, která dokresluje teoretickou část. Práce je dobře strukturovaná, kapitoly na sebe navazují systematicky a utvářejí celkový základní rámec k tématu bakalářské práce.

Ve výzkumné části bylo hlavním výzkumným cílem poukázat na to, co prožívání stejnopohlavních párů, které vychovávají děti v České republice. Výzkumného šetření se zúčastnily 4 respondentky. Jako metodu sběru dat byli použity polostrukturované rozhovory, které byly nahrány se souhlasem respondentek. Následně přepsány a vzhledem v povaze výzkumné otázky analyzovány pomocí IPA. Výsledky přinesli zajímavá zjištění, se kterými pak autor dál pracuje v podrobné interpretaci a následně diskusi. Výzkumnou část pokládám za velmi přínosnou a kvalitní.

Z pohledu vedoucí BC oceňuji přístup studenta k diskusi na konzultacích, zápaem pro problematiku. V průběhu výzkumného šetření odstoupili od spolupráce respondenty a jsem ráda, že se k tomu autor práce postavil odhodlaně a nepolevil od dokončení práce v časovém stresu. Také oceňuji práci s IPA, která nebyla jednoduchá a povedlo se získat data, se kterými bylo následně pracováno s citem a důsledně. Také nezkušenost vedením výzkumných rozhovorů byla zvládnuta. Student konzultovat a přinášel také vlastní nápady a také pak pracoval samostatně a svědomitě.

Dle mého uvážení daná BC splňuje kritéria, které byla kladeny. Celkově hodnotím práci jako velmi zdařilou a vhodnou jako dobrý teoretický podklad spolu s výzkum. šetřením pro případnou práci diplomovou.

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a přeji hodně úspěchů při samotné obhajobě.

Doporučení k obhajobě:

doporučuji

Navrhovaná klasifikace:

1

Datum, podpis: 4.9.2022

**Posudek oponenta bakalářské práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studenta: Nicolas Šec
 Obor studia: psychologie
 Název práce: Rodičovství stejnopohlavních párů
 oponent* práce: doc. PhDr. Jaroslav Koťa

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 46
 Počet stránek příloh: 36
 Počet titulů v seznamu literatury: 39

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

		2		
--	--	---	--	--

Oborová přílehavost tématu

	1			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

	1			
--	---	--	--	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

		2		
--	--	---	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

		2		
--	--	---	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	1			
--	---	--	--	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

	1			
--	---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

	1			
--	---	--	--	--

Využití praktických zkušeností

0				
---	--	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

0				
---	--	--	--	--

Naplnění cílů práce

	1			
--	---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

	1			
--	---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	1			
--	---	--	--	--

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost
výsledků v praxi

0				
---	--	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce
(publikace, referáty apod.)

	1			
--	---	--	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Z čeho mají homoparentální páry lesbických žen největší obavy při pořizování dítěte do rodiny?
Které fáze vzájemného soužití v době před a po narození dítěte lze považovat za kritické? A proč?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Bakalářská práce je věnována tématu, které je aktuální a vyvolává především zájem novinářů; někdy i širší veřejnosti – a to je otázka výchovy dětí v homoparentální rodině. Autorovi se podařilo sepsat drobný příspěvek k tomu, jak vlastně homoparentální páry (lesbických žen) prožívají příchod dítěte na svět včetně okolností, které tento příchod provází. V textu se objevuje řada poukazů na právní problematiku, která ovlivňuje soužití lesbických žen.

Připomínky: hned v první větě úvodu je překlep. Odkazy v závorkách se nepíší za větou, ale dovnitř věty před tečkou. Na s. 26 text vyvolává otázku, zda má být ve slově zkoumali měkké i (zřejmě zamlčený podmět je „studie“). Na s. 27 autor napíše, že vzorek tvoří 4 participantky; vzápětí však píše o tom, že „participanti... museli... .. společně rozhodli... (ačkoliv ve výzkumu žádní participanti nebyli!) Na s. 28 píše, že „dále byly participantky obeznámeni...“ což jsou evidentní gramatické lapsusy. I když je vcelku vhodně koncipována kapitola s historickým exkurzem o výzkumu homoparentálních svazků, počátky lze najít již ve slavných Kinseyho studiích...

Celkové hodnocení: Autor popsal vhodně užívanou terminologii v oblasti LGBTQ+, otázky partnerství a homoparentality (včetně výzkumů v této oblasti). Pro výzkum zvolil vhodnou metodu IPA, a přestože vzorek byl minimální, šetření přineslo řadu zajímavých podnětů k zamyšlení. Rozčlenění témat bylo koncipováno vhodně; šetření je doplněno diskusí a dobře koncipovanými závěry. Jazyk zvolil autor čtivý, odbornou terminologii užívá správně. Přes malý vzorek, šetření bc práce umožňuje čtenáři dobrý vhled do zkoumané problematiky (a to i díky rozsáhlým přílohám). Předložený text splňuje požadavky kladené na bakalářské práce a lze jej doporučit k obhajobě.

Doporučení k obhajobě: doporučuji*

Navrhovaná klasifikace: výborně až velmi dobře (dle obhajoby)

Datum, podpis: 5.9.2022

doc. PhDr. Jaroslav Koča

* nehodící se, škrtněte